„Lawrence Block a Mester."
Jonathan Kellerman

LAWRENCE

BLOCK

Döfés a sötétben

agave

LAWRENCE BLOCK

DÖFÉS A SÖTÉTBEN

Lawrence Block: A Stab in the Dark
Copyright © Lawrence Block 1981
Hungarian translation © Varga Bálint, 2007

A magyar fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Lawrence Block: A Stab in the Dark Avon Books, New York, 1992
Fordította: Varga Bálint

ISBN: 978 963 711 873 9

Patrick Trese-nek

Döfés a sötétben

Címoldal
EGY
KETTŐ
HÁROM
NÉGY
ÖT
HAT
HÉT
NYOLC
KILENC
TÍZ
TIZENEGY
TIZENKETTŐ
TIZENHÁROM
TIZENNÉGY
TIZENÖT
TIZENHAT
TIZENHÉT

EGY

Nem láttam közeledni. Az Armstrongban ültem a szokásos, hátsó asztalomnál. Az ebédelők lassan elszivárogtak, a zajszint csökkent. A rádióból klasszikus zene szólt, amit most már különösebb erőlködés nélkül is lehetett hallani. Szürke nap volt, alattomos szél fújt, a levegő esőt ígért. Jobb napot nem is választhattam volna ahhoz, hogy egy bárban üljek a Kilencedik sugárúton, bourbonnel ízesített kávét igyak, és egy cikket olvassak a Postban egy elmebetegről, aki járókelőket késeit meg az Első sugárúton.

– Mr. Scudder?

Hatvan körül járhatott. Magas homlok, keret nélküli szemüveg a fakó, kék szemek előtt. Őszülő, hátrafésült szőke haj, ami a fejére simult. Mondjuk 170 magas, talán 175. Mondjuk 70 kiló. Világos bőr. Simára borotvált. Vékony orr. Kicsi, egyenes száj. Szürke öltöny, fehér ing, vörös-arany-fekete csíkozású nyakkendő. Egyik kezében esernyő, a másikban aktatáska.

– Leülhetek?

Bólintottam, és intettem a velem szemben lévő székre. Kihúzta, helyet foglalt, a belső zsebéből elővett egy irattárcát, abból egy névjegykártyát, és felém nyújtotta. Keze kicsi volt, egyik ujján szabadkőműves-pecsétgyűrűt viselt.

Ránéztem a névjegykártyára, majd visszanyújtottam. – Sajnálom – mondtam.

–De…

– Nem akarok biztosítást kötni – feleltem. – Maga meg nem akar nekem eladni. Magas kockázati tényező vagyok.

Olyan hangot adott, ami akár ideges nevetés is lehetett. – Istenem – sóhajtott. – Persze hogy ezt hiszi, miért is hinne mást? Nem azért jöttem, hogy eladjak magának valamit. Az idejére sem emlékszem, mikor kötöttem magánszeméllyel biztosítást, ugyanis cégeknek szóló biztosításokra specializálódtam. – A névjegykártyát letette a kék kockás abroszra kettőnk közé. – Kérem – nézett rám.

A névjegykártya szerint Charles F. Londonnak hívták, a New Hampshire-i Mutual Life biztosítótársaság általános ügynöke volt. Az iroda címe Pine utca 42., ami a pénzügyi körzetben található. Két telefonszám állt a kártyán, az egyik helyi, a másik 914-es körzetszámú. Az északi kertvárosok egyike. Talán

Westchester megye.

Még mindig kezemben fogtam a kártyát, amikor megjelent Trina, hogy felvegye a rendelésünket. A férfi Dewart kért szódával. Nekem még volt kávém. Trina már nem volt hallótávolságban, így London folytatta: – Francis Fitzroy ajánlotta magát.

– Francis Fitzroy.

– Fitzroy detektív. Tizenharmadik körzet.

– Ó, Frank – bólintottam. – Egy ideje nem láttam. Azt sem tudtam, hogy most a Tizenharmadikban szolgál.

– Tegnap délután találkoztunk. – Levette a szemüvegét, és megtörölte a szalvétával. – Magát ajánlotta, én meg úgy döntöttem, hogy alszom rá egyet. Nem aludtam túl sokat. Ma reggel volt pár megbeszélésem, aztán elmentem a hoteljába, ahol azt mondták, itt találom magát.

Vártam.

– Tudja, hogy ki vagyok én, Mr. Scudder?

– Nem.

– Barbara Ettinger apja.

– Barbara Ettinger… Én nem… Várjon egy percet.

Trina meghozta az italát, letette az asztalra, majd szótlanul eltűnt. London a pohár köré fonta ujjait, de nem emelte fel.

– A Jégcsákányos Gyilkos. Onnét ismerem a nevét?

– Igen.

– Legalább tíz éve történt.

– Kilenc.

– Barbara volt az egyik áldozat. Akkor Brooklynban dolgoztam. A Hetvennyolcadik körzetnél a Bergen és a Flatbush sarkán. Barbara Ettinger. A mi ügyünk volt, igaz?

– Igen.

Becsuktam a szemem, az emlékek lassan visszajöttek. – Egyike az utolsó áldozatoknak. Az ötödik vagy a hatodik.

– A hatodik.

– Őt még ketten követték, aztán a gyilkos felszívódott. Barbara Ettinger. Tanítónő volt. Nem, nem az, de valami hasonló. Óvónő. Igen, óvónő volt.

– Magának remek az emlékezete.

– Lehetne jobb is. Éppen annyi ideig volt nálunk az ügy, hogy megállapíthassuk, őt is a Jégcsákányos ölte meg. Ekkor azonnal át is adtuk azoknak, akik a többi gyilkossággal foglalkoztak. Midtown North. Azt hiszem,

nekik. Sőt, Frank Fitzroy akkor éppen a Midtown North-ban szolgált.

– Pontosan.

Hirtelen rám törtek az emlékek. Eszembe jutott a brooklyni konyha, amiben a főzés illatát elnyomta a halál szaga. Egy fiatal nő feküdt a linóleumon, ruhája tépett, testében megszámlálhatatlan mennyiségű szúrás nyoma. Arra nem emlékeztem, hogy nézett ki, csak arra, hogy meghalt.

Megittam a kávémat, és közben azt kívántam, bárcsak tiszta bourbon lett volna a csészében. Velem szemben, az asztal túloldalán Charles London óvatosan kortyolt bele a whiskyjébe. Ránéztem az aranygyűrűjébe vésett szabadkőműves-szimbólumokra, és azon tűnődtem, vajon mit reprezentálnak, és mit jelentenek neki.

– Két hónap leforgása alatt nyolc nőt ölt meg – mondtam. – Ugyanazzal a módszerrel. Az otthonukban támadta meg őket fényes nappal. Többszörös, jégcsákánytól származó szúrások. Nyolcszor csapott le, majd lehúzta a rolót.

London nem mondott semmit.

– Aztán kilenc évvel később elkapják. Mikor is? Két hete?

– Majdnem három.

Alig olvastam el, amit az újságok írtak az ügyről. Két rendőr az Upper West Side-on megállított és igazoltatott egy gyanúsan viselkedő férfit. A motozás során találtak nála egy jégcsákányt. Bevitték a kapitányságra, és ellenőrizték. Kiderült, hogy nemrég engedték ki hosszas gyógykezelés után a Manhattani Állami Kórházból. Valakinek eszébe jutott megkérdezni tőle, hogy miért hord magánál jégcsákányt. Ahogy az néha előfordul, a rendőröknek szerencséjük volt. Észbe sem volt idejük kapni, a férfi már elkezdte sorolni, mely megoldatlan gyilkosságokat követte el.

– A képét az újságok is közölték – mondtam. – Egy alacsony férfi, igaz? A nevére nem emlékszem.

– Louis Pinell.

Ránéztem Londonra. Kezei az asztalon pihentek, ujjbegyei majdnem összeértek. Csak bámulta a kezét. Biztos nagyon megkönnyebbült, mondtam neki, amikor megtudta, hogy annyi év után elfogták a lánya gyilkosát.

– Nem – felelte.

A zene elhallgatott. A bemondó az Audobon Society magazinja előfizetésének előnyeit taglalta. Ültem és vártam.

– Majdnem azt kívánom, bárcsak ne kapták volna el – sóhajtotta Charles London.

– Miért?

– Mert nem ő ölte meg Barbarát.

Később elolvastam az elfogásáról szóló összes cikket. Pinell beismert hét jégcsákányos gyilkosságot, de váltig állította, hogy a nyolcadikat nem ő követte el. Ha elsőre olvastam is ezt az információt, nem foglalkoztam vele. Ki tudja, hogy egy pszichotikus gyilkos mire emlékszik kilenc év elteltével?

London szerint Pinellnek semmi gondja nem volt az emlékezetével, amit az alibije is megerősített. A Barbara Ettinger halála előtti estén Pinellt letartóztatták, mert balhét csinált egy kávézóban Manhattan déli részén. Bevitték a Bellevue-be megfigyelésre, két napig ott tartották, majd elengedték. A rendőrségi és a kórházi nyilvántartások szerint az elmeosztályon volt azon az éjszakán, amikor Barbara Ettingert megölték.

– Egyre csak azt mondtam magamnak, hogy valami hiba történt – mondta London. – Egy adminisztrátor rossz dátumot írt be a kórházban. De nem így történt. Pinell makacsul tartotta magát a vallomásához. Minden további nélkül beismerte a többi gyilkosságot. Mintha még büszke is lett volna rájuk. Azonban őszintén mérges lett attól, hogy egy olyan gyilkosságot akarnak a nyakába varrni, amit nem ő követett el.

Felemelte a poharát, majd anélkül tette le, hogy ivott volna belőle. – Már évekkel ezelőtt feladtam – folytatta. – Elfogadtam, hogy Barbara gyilkosát soha nem kapják el. Amikor a gyilkosságsorozat az egyik pillanatról a másikra megszakadt, azt hittem, a gyilkos vagy meghalt, vagy elköltözött. Arról fantáziáltam, hogy egyszer csak rájött, mit tett, és megölte magát. Nekem egyszerűbb volt ezt hinni, és egy rendőr még azt is mondta, hogy néha pontosan ez történik. Elkezdtem úgy gondolni Barbarára, mint aki valami természeti csapás áldozata lett. Egy földrengésé vagy árvízé. A halála személytelen lett, a gyilkosa ismeretlen és megismerhetetlen. Érti, hogy miről beszélek?

– Azt hiszem.

– Most minden megváltozott. Barbarával nem egy természeti csapás végzett. Megölte valaki, aki igyekezett úgy beállítani a halálát, mintha azért a Jégcsákányos lett volna felelős. Aki megölte őt, hidegen és számítóan cselekedett. – Becsukta egy pillanatra a szemét, az arca bal felén egy izom rángani kezdett. – Éveken keresztül azt hittem, ok nélkül ölték meg – folytatta –, és ez szörnyű érzés volt, de most kiderült, hogy nem ok nélkül halt meg, és ez még rosszabb.

– Az.

– Elmentem Fitzroy detektívhez, hogy megtudjam, mihez akarnak kezdeni.

Igazából nem is személyesen hozzá mentem. Az egyik helyről a másikra küldtek. Nyilván azért, hogy elvegyék a kedvemet. Végül Fitzroy nyomozónál kötöttem ki, aki azt közölte velem, hogy semmit sem fognak tenni Barbara halála ügyében.

– Mit várt tőlük, mit csinálnak?

– Hogy újra nekiállnak nyomozni. Fitzroy aztán elmagyarázta, hogy az elvárásaimnak nincs realitásuk. Először dühös lettem, de Fitzroy valahogy megnyugtatott. Az ügy kilenc éves, mondta. Akkor sem voltak érdemi nyomok és gyanúsítottak. Most meg aztán végképp nincsenek. Évekkel ezelőtt feladták, hogy megoldják azt a nyolc gyilkosságot. Az, hogy most abból a nyolcból hetet le tudnak zárni, szinte ajándék. Nem zavarta sem őt, sem mást, akivel beszéltem, hogy egy gyilkos járkál szabadlábon. Persze ha jól tudom, elég sok gyilkost nem sikerül elfogni…

– Attól tartok, nem.

– De engem érdekel ez a gyilkos. – Kis keze ökölbe szorult. – Csak olyasvalaki ölhette meg a lányomat, aki ismerte őt. Valaki, aki ott volt a temetésen, valaki, aki úgy tett, mintha gyászolná őt. Az istenit neki, ezt nem tudom elviselni!

Pár percig csak hallgattam. Elkaptam Trina tekintetét, és rendeltem egy italt. Most tisztán, csak magában. Kávéból eleget ittam. Amikor meghozta az italt, a felét ledöntöttem, és éreztem, ahogy a melege szétárad bennem, és egy kicsit elűzi a nap hidegét.

– Mit akar tőlem? – kérdeztem.

– Azt akarom, hogy tudja meg, ki ölte meg a lányomat.

Nem voltam meglepve. – Ez szinte lehetetlen – feleltem.

– Tudom.

– Még ha lett is volna valamiféle nyom, kilenc éve volt rá, hogy kihűljön. Mit tehetek én, amit a zsaruk nem?

– Megpróbálhatja. Mert ők még ezt sem teszik meg. Vagy azért, mert nem lehet, vagy azért, mert nem akarják. Végül is mindegy. Nem hibáztatom őket, amiért nem élesztik fel az ügyet. De én semmit nem tehetek ez ellen, viszont magát felbérelhetem.

– Nem egészen.

– Hogy mondta?

– Nem bérelhet fel – válaszoltam. – Én nem vagyok magándetektív.

– Fitzroy azt mondta…

– A magánnyomozóknak van engedélyük – folytattam. – Nekem nincs.

Űrlapokat töltenek ki, három példányban írnak jelentést, elszámolnak a költségeikkel, adóbevallást nyújtanak be. Én meg nem.

– Akkor mivel foglalkozik, Mr. Scudder?

Vállat vontam. – Néha teszek egy szívességet valakinek – feleltem. – És néha az a valaki cserébe pénzt ad nekem. Cserébe a szívességért.

– Azt hiszem, értem.

– Valóban? – Ledöntöttem az italom maradékát. Eszembe jutott a holttest a brooklyni konyhában. Fehér bőr, a szúrásnyomok mellett apró, fekete vércseppek. – Maga azt akarja, hogy a gyilkos a törvény előtt feleljen a bűnéért – mondtam. – Nem árt tisztában lennie azzal, hogy ez kizárt. Még ha szabadon is jár a gyilkos, még ha meg is lehet tudni, ki ő, nos, még akkor sincs bizonyíték, ami kilenc év után is használható lenne. Nincs a konyhai fiókban egy vérfoltos jégcsákány. Lehet, hogy szerencsés leszek, és valami nyomra bukkanok, de semmi olyasmire, amit egy esküdtszék elé lehetne tárni. Valaki megölte a lányát, megúszta, és ebbe maga beleőrül. Az nem lenne őrjítőbb, ha tudná, hogy ki a gyilkos, és semmit sem tehet ellene?

– Ennek ellenére én tudni akarom.

– Olyasmire is fény derülhet, aminek nem fog örülni. Maga mondta: valaki szándékosan ölte meg a lányát. Oka volt rá. Jobb lenne, ha nem akarná ismerni ezt az okot.

– Talán.

– De maga tudni akarja.

– Igen.

– Nos, beszélhetek pár emberrel. – Elővettem a tollamat és a jegyzetfüzetemet, új oldalon kinyitottam, a tollról lehúztam a kupakot. – Akár kezdhetjük az elején – mondtam.

Majdnem egy óráig beszéltünk, és rengeteget jegyzeteltem. Rendeltem egy dupla bourbont, és beosztottam. London Trinával visszaküldte az italát, és rendelt inkább egy kávét. Mire végeztünk, Trina kétszer töltötte tele a bögréjét.

London Westchester megyében élt, Hastings-on-Hudsonben. Akkor költöztek oda a városból, amikor Barbara ötéves volt, a húga, Lynn pedig három. Hat évvel Barbara halála után, alig három éve a felesége, Helen meghalt rákban. Azóta egyedül élt a házban, amit néha el akart adni, de eddig még nem keresett ingatlanügynököt. Előbb vagy utóbb úgyis el kell adnia, utána meg vagy a városba költözik, vagy egy kisebb kertes házba

Westchesterben.

Barbara huszonhat éves volt, amikor meghalt. Ha élt volna, akkor a harmincötöt töltötte volna be idén. Gyereke nem volt. Amikor megölték, két hónapos terhes volt, amiről London csak a lány halála után szerzett tudomást. Ahogy ezt elmondta, hangja megbicsaklott.

Douglas Ettinger Barbara hónapokkal Barbara halála után. Szociális munkásként dolgozott, de miután Barbara meghalt, felmondott, és a kereskedelemben helyezkedett el. A második feleségének egy sportszerboltja volt a Long Islanden, és miután összeházasodtak, Ettingert bevette üzlettársnak. Mineolában éltek két vagy három gyerekkel, London nem tudta pontosan. Ettinger eljött a felesége temetésére, London azóta nem hallott felőle, és a második feleségével sem találkozott.

Lynn London egy hónap múlva lesz harmincnégy. Chelsea-ben élt, és negyedik osztályosokat tanított egy magániskolában a Village-ben. Nem sokkal Barbara halála után férjhez ment, de alig két év elteltével szétköltöztek, majd elváltak. Gyerek nincs.

London másokról is beszélt. Szomszédokról, barátokról. Az óvoda vezetőjéről, ahol Barbara dolgozott. Egy kollégájáról. A legjobb barátnőjéről a főiskolán. Néha emlékezett nevekre, néha nem, de mondott annyit, amin el tudtam indulni. Persze ez nem jelentette azt, hogy el is jutok valahova.

Gyakran elkalandozott. Hagytam, hadd beszéljen, nem akartam visszaterelni a főtémára. Úgy gondoltam, jobb képet kapok így a halott nőről, de nem sikerült. Megtudtam, hogy Barbara csinos volt, tinédzserként népszerű, az iskolában jól tanult. Szeretett másokon segíteni, gyerekekkel dolgozni, és nagyon vágyott saját családra. Egy olyan nő képe bomlott ki előttem, akinek csak erényei voltak, azok is erősek és megingathatatlanok, gyerekből felnőtt lett, felnőttből halott. Volt egy olyan érzésem, hogy London nem ismerte valami jól a lányát. Túl sokat dolgozott, a lányát csak apaként ismerte, önálló emberként, személyiségként alig.

Ez nem ritka. Sokan csak akkor ismerik meg a gyerekeiket, amikor azok is szülők lesznek. De Barbara ezt nem érte meg.

Amikor elfogyott a mondanivalója, átfutottam a jegyzeteimen, majd becsuktam a jegyzettömbömet. Azt mondtam neki, meglátom, mit tehetek.

– És pénzre is szükségem lesz – tettem hozzá.

– Mennyire?

Soha sem tudom, mi alapján állapítsam meg, mennyiért dolgozok. Mennyi

a túl kevés, mennyi a túl sok? Tudtam, hogy szükségem van pénzre – ez egy krónikus állapot nálam –, és azt is, hogy London nem panaszkodhat. A biztosítási ügynökök vagy sokat keresnek, vagy keveset. Úgy láttam, hogy csoportos vállalati biztosításokat eladni kifejezetten jó üzlet lehet. Fejben feldobtam egy huszonötcentest, és bejelentettem, hogy ezerötszáz dollárt kérek.

– És azért mit kapok cserébe, Mr. Scudder?

Nem tudom pontosan megmondani, feleltem. – Az erőfeszítésemet – folytattam. – Addig dolgozok az ügyön, amíg valamit ki nem derítek, vagy kiderítem, hogy nincs mit kiderítenem. Ha ez utóbbi azelőtt történik, hogy elköltöttem volna a pénzét, a maradékot visszakapja. Ha úgy érzem, szükségem van még pénzre, szólok. Akkor meg eldöntheti, akar-e még adni vagy sem.

– Ez meglehetősen szokatlan.

– Megértem, ha nem tetszik magának.

Ezen elgondolkodott, de nem mondott semmit. Ehelyett elővette a csekkfüzetét, és megkérdezte, kinek a nevét írja rá. Matthew Scudder, feleltem. Odaírta a nevemet, kitépte a füzetből, és letette közénk az asztalra.

Nem vettem fel. – Tudja – mondtam –, nem csak én vagyok a rendőrség egyetlen alternatívája. Számos komoly, sok nyomozót foglalkoztató detektívügynökség működik, ráadásul nálam sokkal rendszerezettebb, hagyományosabb módon. Részletes jelentést tesznek, minden egyes centtel elszámolnak. És sokkal több erőforrás áll a rendelkezésükre.

– Fitzroy detektív ezt is elmondta, és ajánlani akart pár nagyobb céget.

– Inkább engem ajánlott?

– Igen.

– Miért? – Egy okot tudtam, de azt nem osztottam meg Londonnal.

Ez volt az első alkalom, hogy elmosolyodott. – Azt mondta, hogy maga megszállottan tud dolgozni.

– És?

– Azt mondta, hogy maga akár annyira beleáshatja magát az ügybe, ahogy egy ügynökség soha nem tenné. Meg azt is, ha maga valamibe belemélyeszti a fogát, nem ereszti. A végén meg azt, hogy ugyan nincs sok esélye, de maga mégis kiderítheti, ki ölte meg Barbarát.

– Ezt mondta? – Fogtam a csekket, megnéztem, és félbehajtottam. – Nos, Fitzroynak igaza van – vontam vállat. – Akár ki is deríthetem.

KETTŐ

Túl késő volt már bankba menni. Miután London távozott, kifizettem a számlát, és vettem fel előleget a csapostól. A Tizennyolcadik körzetbe indultam, ahova udvariatlanság üres kézzel érkezni.

Először odaszóltam telefonon, hogy biztosan ott van-e, majd felszálltam egy kelet felé tartó buszra, aztán egy másikra, ami délre ment. Az Armstrong a Kilencedik sugárúton van, szinte szemben a hotelemmel az Ötvenhetedik utcában. A Tizennyolcadik körzet a Police Academy földszintjén található. A modem, nyolcemeletes épületben tartják a kurzusokat a frissen belépett rendőröknek, valamint az őrmesteri és hadnagyi vizsgára készülőknek. Az épületben van még egy uszoda is, meg egy edzőterem súlyzókkal és futógépekkel. Be lehet iratkozni önvédelmi tanfolyamra, de akinek kedve tartja, az meg is süketülhet a pincében a fedett lőtéren.

Ugyanaz az érzés töltött el, mint a korábbi látogatásaim alkalmával. Mint egy imposztor, ráadásul nem is túl sikeres. Megálltam az ügyeletes asztalánál, és közöltem vele, hogy Fitzroy detektívhez jöttem. Az egyenruhás őrmester intett, hogy menjek csak. Valószínűleg azt hitte, magam is rendőr vagyok. Talán úgy nézek ki, vagy olyan a járásom. Gyakran hiszik azt, hogy zsaru vagyok. Még a zsaruk is.

Odamentem a detektívek szobájába. Fitzroy az egyik sarokban ült az asztalánál, és jelentést gépelt. Mellette vagy fél tucat kávés papírpohár, mindegyikben úgy kétujjnyi tejes kávé. Intett, hogy üljek le. Vártam, amíg befejezte a gépelést. Pár asztallal odébb két rendőr hallgatott ki meglehetősen gorombán egy csontos fekete gyereket nagy békaszemekkel. Ha jól értettem, itt-a-piros-hol-a-piros miatt kapták el. Annyira azért nem voltak vele kemények, hisz a srác nem az évszázad bűntettét követte el.

Fitzroy pontosan úgy nézett ki, amilyennek emlékeztem rá. Persze idősebb lett, meg egy kicsit súlyosabb. Nem hiszem, hogy túl sok időt töltött volna az uszodában. Húsos ír arca fölött őszülő haját rövidre vágatta. Kevesen nézték volna könyvelőnek, karmesternek vagy taxisofőrnek. Vagy gépírónak. Majdnem olyan gyorsan gépelt, mint egy profi, igaz, két ujjal.

Amikor végre befejezte, félretolta az írógépet. – Esküszöm, ez az egész csak papírmunka – mondta. – Meg a bírósági fellépések. Kinek van ideje kinyomozni bármit is? Helló, Matt. – Kezet fogtunk. – Rég nem találkoztunk.

Nem is nézel ki olyan rosszul.

– Úgy kellene kinéznem?

– Nem, dehogyis. Nem kérsz kávét? Tej és cukor?

– Feketén jó lesz.

Odament a helyiség túlsó végében álló kávégéphez, és két papírpohárral jött vissza. A két zsaru tovább szívatta a fekete srácot. Azt mondták neki, hogy tudják, ki ő: az Első Sugárúti Késelő. A fiú egész jól viselte.

Fitzroy leült, megfújta a kávéját, belekortyolt, elfintorodott. Rágyújtott, és hátradőlt a székében. – Találkoztál ezzel a Londonnal? – kérdezte.

– Nem olyan régen.

– És? Segíteni fogsz neki?

– Nem tudom, segítségnek lehet-e nevezni. De mondtam neki, hogy megpróbálom.

– Sejtettem, hogy igent mondasz, Matt. Itt egy fickó, aki el akar költeni pár dollárt. Te is tudod, hogy van ez. Olyan, mintha a lánya megint meghalt volna, és most úgy érzi, tennie kell valamit. Persze semmit sem tehet, de ha rá akar szánni pár dollárt, akkor az a pénz akár egy jó embernél is kiköthet, akinek jól jön. London el van eresztve. Nem olyan, mintha egy rokkantnyugdíjastól fogadtál volna el pénzt.

– Sejtettem, hogy nincsenek anyagi gondjai.

– Szóval megpróbálod – bólintott. – Ez remek. Azt akarta, hogy ajánljak neki valakit, és én rögtön rád gondoltam. Miért ne egy baráthoz irányítsam? Az emberek gondoskodnak egymásról, ettől mozog a világ. Nem ezt szokták mondani?

Miközben kávéért ment, a tenyerembe vettem öt darab húszdollárost. Most előre hajoltam, és odanyomtam a kezébe. – Pár nap munka kifejezetten jól fog jönni – helyeseltem. – Kösz.

– Egy barát mindig barát, nem igaz? – A pénzt egy mozdulattal eltüntette. Egy barát mindig barát, hogyne, de egy szívesség az mindig szívesség, és sem a rendőrségen, sem azon kívül nincs ingyenebéd. Miért is kellene lennie? – Szóval egy kicsit körbeszimatolsz, kérdezősködsz – folytatta Fitzroy –, és addig fizet neked London, ameddig csak játszani akar. Neked meg nem kell belerokkannod a melóba. Kilenc év. Az isten szerelmére. Ha ezt megoldod, felrakunk egy dallasi gépre, hogy kiderítsd, ki ölte meg JFK-t.

– Szerintem eléggé kihűltek a nyomok.

– Ennél hidegebb már csak a hullaházban lehet. Ha akkor lett volna bármi okunk azt hinni, hogy a nő nem csak egy volt a Jégcsákányos áldozatai közül,

talán egy kicsit utánanéz valaki. De te is tudod, hogy megy ez.

– Tudom.

– Itt van ez a fickó, aki az Első sugárúton egy henteskéssel ront az emberekre. Azt gondoljuk, hogy véletlenszerűen csap le, igaz? Nem rohanunk oda az áldozat férjéhez, hogy megkérdezzük, a felesége nem kefélt-e félre a postással. Ugyanez volt azzal a nővel, mi is a neve. Ettinger. Talán ő kefélt a postással, és talán ezért ölték meg, de akkor és ott nem láttuk semmi okát annak, hogy utánanézzünk, most meg már elég trükkös lenne bármit is megtudni.

– Nos, én azért elkezdem.

– Hát persze, miért ne? – A kezét rátette egy barna iratgyűjtőre. – Előszedettem neked. Ha akarod, olvasgass egy kicsit. Nekem beszélnem kell valakivel.

Egy bő félóra múlva jött csak vissza. Ezalatt nagyjából végigolvastam a Jégcsákányos aktáját. A két rendőr a csontos fekete srácot bedugta egy cellába, majd elsiettek. A jelek szerint kaptak egy fülest az Első Sugárúti Késelővel kapcsolatban. A gyilkos a Tizennyolcadik körzettől alig pár sarokra tevékenykedett, és az egész körzet nagyon szerette volna már rács mögött látni az elkövetőt.

Mire Fitzroy visszajött, már végeztem az aktával. – Nos? – kérdezte. – Megtudtál valamit?

– Nem sokat. Jegyzeteltem. Főleg neveket meg címeket.

– Kilenc év elteltével ne sok jóra számíts. Az emberek változnak, így az egész kurva életük is.

Az enyém megváltozott, az hétszentség. Kilenc éve a New York-i rendőrség detektívje voltam. Long Islanden éltem, egy házban, aminek volt kertje meg grillsütője, nekem meg volt egy feleségem és két fiam. Aztán én is elmozdultam, bár néha elég nehéz lenne megmondani, milyen irányba. Az életem megváltozott, az hétszentség.

Rámutattam az iratgyűjtőre. – Pinell – mondtam. – Mennyire biztos, hogy nem ő ölte meg Barbara Ettingert?

– Én írásba adom, te bekeretezed, és kiteszed otthon a falra. A gyilkosság idejében a Bellevue-ben tartották.

– Hallottunk már olyanról, hogy ki-kiszöknek.

– Persze, csak éppen kényszerzubbony volt rajta. Az egy kicsit akadályozza a mozgást. Amúgy meg van pár dolog, ami megkülönbözteti az

Ettinger-gyilkosságot a többitől. Csak akkor veszed észre őket, ha keresed, de azért ott vannak.

– Mint például?

– A sebek száma. Ettingert szúrták meg a legkevesebbszer az összes áldozat közül. A különbség nem olyan nagy, de annyira elég, hogy felfigyeljünk rá. Aztán az összes többi áldozatnak számos szúrt sebe volt a combján. Ettingernek semmi. Se a combján, se a lábán, még csak egy karcolás sem. Aztán ott van még az is, hogy a többi áldozatnál is voltak eltérések. A gyilkos nem pontosan ugyanúgy csapott le minden esetben. Éppen ezért nem figyelt fel senki sem, hogy Ettingernél voltak eltérések. Kevesebb seb, a szúrások hiánya a combon, erre mondhatod azt, hogy a gyilkos sietett, valaki megzavarta, így nem volt ideje rendesen foglalkozni vele.

– Persze.

– Egy dolog miatt voltunk mégis száz százalékig biztosak benne, hogy a Jégcsákányos ölte meg. Te is tudod.

– A szemek.

– Az ám – bólintott. – Minden egyes áldozatnak beleszúrt a szemébe. Egy döfés a szemgolyón keresztül. Ez soha nem került bele a lapokba. Visszatartottuk, ahogy több más esetben sem osztunk meg mindent a sajtóval, nehogy jöjjön egy elmebajos, aki bevallja, hogy ő volt. El nem hiszed, még ma is hány agybeteg jön be nap mint nap, hogy olyan gyilkosságokat ismerjenek be, amit nem ők követtek el.

– El tudom képzelni.

– És nekünk mindet ellenőrizni kell, a kihallgatását jegyzőkönyvbe venni, és ezzel nagyon tele van a tököm. Mindegy, Ettingerről beszéltünk. A Jégcsákányos mindig a szemekre utazott. Ezt titokban tartottuk, Ettingernek meg ugyanígy beleszúrtak a szemébe. Mire gondol ilyenkor az ember? Ki nem szarja le, hogy nem volt a combján egy szúrás sem, ha egyszer ott van a szúrás a szemben?

– De Ettingernél csak az egyikbe szúrtak bele.

– Oké, ez eltérés, de illeszkedik a kevesebb seb és a combon lévő szúrások hiányának sorába. Sietett. Nem volt ideje rendesen befejezni. Te nem ezt gondoltad volna?

– Mindenki ezt gondolta volna.

– Hát persze. Kérsz még kávét?

– Kösz, nem.

– Most ahogy mondod, én sem akarok inni. Éppen eleget döntöttem le ma

már.

– Szerinted mi történt?

– Ettingerrel?

– Igen.

Megvakarta a fejét. A homlokán és az orra két oldalán ráncok gyűrődtek. – Nem hiszem, hogy túl bonyolult lenne – felelte. – Szerintem valaki olvasta a lapokat, nézte a tévét, és begőzölt a Jégcsákányostól. Szinte mindig felbukkannak a másolók, utánzók. Ezek is ugyanolyan elmebajosak, mint a többiek, de annyi eszük már nincs, hogy valami újat találjanak ki, ezért mások agybaját másolják. Egy eszement nézte a hatórás híreket, aztán ment, és vett egy jégcsákányt.

– És véletlenül döfte bele a nő szemébe?

– Lehet. Talán. Vagy csak Pinellhez hasonlóan neki is eszébe jutott, és megtetszett neki az ötlet. Vagy valahogy kijutott a híre a kapitányságról.

– Én is erre gondoltam.

– Ha jól emlékszem, erről egy szót sem szóltunk a médiának. Mármint arról, hogy szembe szúrta az áldozatait. De az is lehet, hogy még az elején kicsúszott, és csak utána döntöttünk úgy, hogy hallgatunk róla. Vagy valahogy, valamikor véletlenül valaki kikotyogta. Néhány száz zsaru azért tudott róla, meg a hullaházban is jó páran, meg ott voltak még az adminisztratív dolgozók is, szóval, ha megszorzom a számukat hárommal, akkor szerinted mennyi ideig marad egy ilyen dolog titokban?

– Semeddig.

– A szemek miatt meg egyértelműnek látszott, hogy egy elmebeteg végzett vele. Egy fickó, aki egyszer kipróbálta a gyilkolást, aztán abbahagyta, mert nem tetszett neki.

– Ezt miből gondolod, Frank?

Hátradőlt a székben, ujjait összefonta a tarkója mögött. – Nos, tegyük fel, hogy a férj volt a tettes – felelte. – Tegyük fel, hogy meg akarja ölni a feleségét, mert a postással kefél, és azt akarja, a gyilkosság úgy nézzen ki, mint a Jégcsákányos műve. Namost. Ha tud a szembe szúrásról, akkor mindkettőt elintézi, nem? Mert nem akar kockáztatni semmit. De ha egy agybetegről van szó, az már más kérdés. Csak azért szúrja bele az egyik szembe a jégcsákányt, mert nincs jobb dolga, aztán megunja, nem élvezi annyira, és a másik szemet már nem bántja. Ki a fene tudja, mi történik ezeknek az agyában?

– Ha egy elmebajos volt, akkor nem lehet megtalálni.

– Persze hogy nem. Kilenc év elteltével egy olyan gyilkost keresel, akinek eleve nem volt indoka a gyilkolásra? Tű a szalmakazalban. Úgy, hogy a tű nincs is benne. De ez ne zavarjon téged. Szépen eljátszadozol az üggyel, és amikor végleg elakadsz, megmondod Londonnak, hogy egy őrült végzett a lányával. Higgy nekem, örülni fog neki.

– Miért?

– Mert kilenc éve ezt mondták neki, és hozzászokott a gondolathoz. Elfogadta. Most meg attól fél, a gyilkos olyasvalaki, akit ő is ismer, és ettől megőrül. Szóval te nyomozol, a végén megmondod neki, hogy mire jutottál. A nap még mindig keleten kel fel, a lányát meg egy kibaszott elmebajos ölte meg. London megnyugszik, és folytatja az életét. Kap valamit a pénzéért.

– Lehet, hogy igazad van.

– Tudom, hogy igazam van. Ha akarod, akkor ki sem kell mozdulnod a szobádból. Otthon ülsz egy hétig, aztán megmondod neki, amit ugyanennyi munka után mondanál. De te nem ezt fogod tenni, igaz?

– Nem. Megteszek minden tőlem telhetőt.

– Sejtettem, hogy legalább elkezded. Az van, hogy te még mindig zsaru vagy, Matt, ugye?

– Azt hiszem. A magam módján. Akármit is jelentsen ez.

– Nincs semmiféle állandó melód, mi? Ha adódik valami, akkor dolgozol. Ha nem, akkor meg nem.

– Mondjuk.

– Nem jutott eszedbe, hogy visszagyere?

– Zsarunak? Nem túl gyakran. És akkor sem komolyan.

Fitzroy egy ideig habozott. Fel akart tenni pár kérdést, mondani akart nekem ezt meg azt, de úgy döntött, nem beszél. És ezért hálás voltam neki. Felállt. Én is. Megköszöntem az idejét, amit rám szánt, meg az információt, mire azt felelte, egy barát mindig barát marad, és örült, hogy segíthetett. Egyikünk sem említette a száz dollárt, ami gazdát cserélt. Miért is kellett volna? Örült, hogy kapta, én meg örültem, hogy adtam. Egy szívesség csak akkor ér valamit, ha az ember viszonozza. Így vagy úgy, de mindig viszonozni kell.

HÁROM

Amíg Fitzroynál voltam, esett az eső. Amikor kiléptem az épületből, már elállt, de nem úgy nézett ki, mintha ezzel befejezte volna aznapra. A Harmadik sugárút sarkán ittam egyet, és megnéztem a híreket. Megmutatták a Késelőről készült rendőrségi fantomrajzot, ugyanazt, ami reggel a Post címlapján is megjelent. Egy kerek arcú férfit ábrázolt gondosan nyírt szakállal, fején kalappal. Nagy, mandulavágású szeméből őrült fény sugárzott.

– Képzelje csak, hogy az utcán ezzel találkozik szembe – bökött felé a csapos. – Megmondom magának, emiatt kérnek ma egyre többen fegyvertartási engedélyt. Én is ezen gondolkodom, ami azt illeti.

Emlékszem a napra, amikor utoljára volt nálam fegyver. Ugyanazon a napon, amikor leadtam a jelvényemet. Akkoriban teljesen védtelennek éreztem magam, de ma már el sem tudom képzelni, milyen lehetett egy fegyverrel az oldalamon sétálni.

Megittam az italom, és eljöttem. Vajon a csapos tényleg vesz egy pisztolyt? Talán nem. A legtöbben csak beszélnek róla. De ha egy őrült járkál szabadon az utcán, egy Jégcsákányos vagy az Első Sugárúti Késelő, akkor az emberek egy része fegyvertartási engedélyt kér, a másik fele meg feketén szerez fegyvert. Nem kell sokat várni, amíg az egyik alaposan berúg, és agyonlövi a feleségét. Mert soha egyetlen ilyen alak sem lőtt még le egy mániákus gyilkost.

Észak felé sétáltam, útközben megálltam egy olasz étteremben vacsorázni, aztán pár órát a központi könyvtárban töltöttem a Negyvenkettedik utcában. Régi napilapokat és mikrofilmeket olvastam, valamint régi és új telefonkönyveket böngésztem. Jegyzeteltem is, de nem sokat. Inkább csak belesüppedtem az ügybe, tettem néhány lépést visszafelé az időben.

Mire végeztem, már újra esett. Leintettem egy taxit, elmentem az Armstrongba, és leültem a bárpulthoz. Voltak emberek, akikkel beszélgethettem, volt bourbon, amit megihattam, persze kávéval keverve, hogy ne szédüljek meg idejekorán. Módjával ittam, nyugodtan, komótosan. Elég meglepő, hogy az ember nyugodtan, komótosan mennyit meg tud inni.

Másnap péntek volt. Reggeli közben elolvastam a lapokat. Előző éjjel nem ölt meg senkit a Késelő, de az ügyében sem történt semmilyen előrelépés.

Ecuadorban néhány száz ember meghalt egy földrengésben. Manapság egyre többször mozdul meg a föld, vagy csak én figyelek jobban rá.

Elmentem a bankomba, Charles London csekkjét befizettem a takarékszámlámra, kivettem némi készpénzt, meg egy postai csekket ötszáz dollárért. A csekk mellé kaptam egy borítékot is, amit megcímeztem Ms. Anita Scuddernek Syossetbe. Ott álltam a bankban, kezemben a tollal, és azon gondolkodtam, mit is írhatnék neki, de végül csak a csekket raktam bele a borítékba. Miután feladtam, eszembe jutott, hogy felhívom, de nem tettem, mert legalább akkora nyűgnek éreztem, mint a kísérőlevél megírását, ha nem nagyobbnak.

Nem volt rossz nap. Felhők takarták a napot, de néhol kibukkant a kék ég, a levegő meg majdnem friss volt. Megálltam az Armstrongban, hogy visszafizessem, amit kölcsönvettem, aztán anélkül jöttem el, hogy ittam volna bármit is. Korai volt még a nap első italához. Kelet felé indultam, majd a Columbus Circle-nél felültem egy metróra.

A D-metróval elmentem a Smith és a Bergen sarkára, és kisétáltam a napsütésbe. Egy ideig csak lassan gyalogoltam, minden cél nélkül, hogy összeszedjem magam. A Hetvennyolcadik körzet, ahol néhány hónapig szolgáltam, csak hat vagy hét sarokra volt keletre, és azóta elég kevés időt töltöttem Brooklynban. Semmi sem látszott ismerősnek. Még csak nyomokban sem. Brooklyn egy olyan részében jártam, ami nemrégiben kapott egyáltalán nevet. Egyik részét Cobble Hillnek hívták, a másikat meg Boerum Hillnek, és mindkét negyed teljes szívvel vett részt a téglaépületek reneszánszában. New Yorknak egyetlen része sem marad változatlan. Idővel vagy fejlődnek, vagy lepusztulnak. A város jó része pusztulni látszott. Dél-Bronxban egymást követik az utcák, amelyekben csak kiégett épületek sorakoznak, Brooklynban pedig ugyanez a sors vár Bushwickra és Brownsville-re.

Ezek az utcák a másik irányba tartottak. Fel-le sétáltam, és egyre jobban láttam a változás jeleit. Minden ház előtt fák álltak, a legtöbbjét alig pár éve ültethették. Néhány téglaház homlokzata látott már szebb napokat, a legtöbb épületet frissen festették. A boltok is tükrözték a végbemenő változásokat. A Smith utcában egy egészségbolt nyílt, a Warren és a Bond sarkán egy butik, és szinte minden épületben láttam egy kicsi, de puccos éttermet.

A ház, amelyben Barbara Ettinger élt és meghalt, a Wyckoff utcában állt a Nevins és a Bond között. Téglaépület volt ez is, öt emelet magas, mindegyik emeleten négy kis lakás, és ennek köszönhetően elkerülte az átalakítást, ami a többi házat jellemezte. Annyira felaprózott volt, hogy senki nem látta

érdemesnek egybenyitni az emeleteket, és családi házat kialakítani belőle. Eredetileg ugyanis mindegyik épület egyetlen család otthonaként szolgált. A ház ennek ellenére nem volt elhanyagolva. Ott álltam, és olvastam a neveket a postaládákon, majd összehasonlítottam őket azzal a listával, amit a telefonkönyvből másoltam ki. A húsz lakásból mindössze hatan maradtak itt azok közül, akik a gyilkosság idején is itt éltek.

Persze azt leszámítva, hogy a postaládákban nem lehet megbízni. Az emberek megházasodnak, elválnak, és megváltozik a nevük. Egy lakást a tulajdonos tudta nélkül kiad a lakója valaki másnak, így az eredeti lakó neve még ott áll ugyan a postaládán, de őt már évtizedek óta nem látta senki. Beköltözik egy szobatárs, és ott is marad, amikor a bérlő kiköltözik. Nem lehet levágni sarkokat. Mindenhova be kell kopogtatni.

Megnyomtam egy csengőt, beengedtek a lépcsőházba, felmentem a legfelső emeletre, és módszeresen haladtam lefelé. Akkor könnyebb, ha az embernek van egy jelvénye, amit megvillanthat, de ennél sokkal fontosabb a fellépés, amin akkor sem tudnék változtatni, ha akarnék. Senkinek sem mondtam, hogy rendőr vagyok, de senkit nem is akadályoztam meg abban, hogy ezt higgye.

Először egy fiatal anyával beszéltem egy hátsó lakásban a legfelső emeleten. Míg mi beszélgettünk, a gyereke a másik szobában sírt. Egy éve költözött be, mesélte, és semmit sem hallott a kilenc évvel azelőtti gyilkosságról. Idegesen megkérdezte, hogy a lakásában történt-e, a nemleges választ egyszerre megnyugodva és csalódottan vette tudomásul.

Negyedik emeleti lakásában egy májfoltos, reumától reszkető kezű szláv asszony kínált kávéval. Leültetett a kanapéra, ő meg velem szemben egy székre, amiről előzőleg az utcát figyelte.

Majdnem negyven éve élt a lakásban, mesélte. Négy éve a férje meghalt, és azóta egyedül van. A környék, mondta, egyre jobb lett. – A régiek azonban eltűnnek lassan. A boltok, ahol évekig vásároltam, bezártak. És az árak! Nem hiszem el ezt a drágaságot.

Emlékezett a jégcsákányos gyilkosságra, de meglepve hallotta, hogy kilenc éve történt. Azt hitte, csak pár év telt el azóta. A nő, akit megöltek, kedves volt, mondta. – Csak a kedves embereket ölik meg.

Másra nem nagyon emlékezett Barbara Ettingerrel kapcsolatban. Nem tudta, kivel volt barátságos vagy ellenséges a szomszédok közül, ahogy azt sem, milyen volt a viszonya a férjével. Azon gondolkodtam, vajon emlékszik-e egyáltalán arra, hogy nézett ki Barbara, és azt kívántam, bárcsak lett volna nálam róla egy fénykép, de elfelejtettem kérni Londontól.

Ugyanazon az emeleten egy másik asszony, Miss Wicker, volt az egyetlen, aki megkért, hogy igazoljam magam. Megmondtam neki, hogy nem vagyok rendőr, mire az ajtón otthagyta a biztonsági láncot, és azon az ötcentis résen keresztül beszélt velem, ami annyira nem is tűnt ésszerűtlennek. Csak pár éve élt a házban, hallott a gyilkosságról, és arról is, hogy a Jégcsákányost elkapták, de ennél többet semmit.

– Az emberek mindenkit beengednek – mondta. – Ugyan ha felcsengetnek, az intercomon keresztül le lehet szólni, hogy ki az, de ennek ellenére bárkit beengednek. Az emberek csak beszélnek a bűnözésről, de azt nem is képzelik, hogy velük történjen valami, erre tessék. – Eszembe jutott, hogy elmondom neki, mennyire könnyű lenne elvágnom a biztonsági láncát egy erősebb kombinált fogóval, de úgy döntöttem, már e nélkül is elég izgatott volt.

A legtöbb lakó nem volt otthon. Barbara Ettinger emeletén az egyik hátsó lakásba hiába kopogtattam, de a mellette lévő ajtó mögül diszkózene szűrődött ki. Kopogtam. Egy, a húszas évei végén járó férfi nyitott ajtót. Haja rövid volt, bajuszát gondosan nyírta, és nem viselt mást, csak kékcsíkos alsónadrágot. Izmos teste csillogott az izzadságtól.

Bemutatkoztam neki, majd mondtam, hogy szeretnék feltenni neki pár kérdést. Beengedett, becsukta az ajtót, és odament a rádióhoz. Lehalkította, aztán gondolt egyet, és kikapcsolta.

A parketta közepén egy tornaszőnyeg feküdt, rajta két súlyzó, mellette egy ugrókötél. – Edzettem – közölte. – Nem akar leülni? Az a szék ott kifejezetten kényelmes. A másik jól néz ki, de abba ne akarjon beleülni.

Leültem, ő meg lehuppant a tornaszőnyegre, és törökülésbe fonta a lábát. A szeme felcsillant, amikor megemlítettem neki a gyilkosságot a 3-A-ban. – Donald mesélt róla – mondta. – Alig egy éve élek itt, de Donald már ősidők óta. Ő látta, ahogy a környéket egyre jobban felkapják. Szerencsére ez az épület meg tudta őrizni a maga sajátos báját. Gondolom, akar majd beszélni Donalddal is, de ő csak hat, fél hét körül ér haza.

– Mi Donald családneve?

– Gilman – felelte, majd lebetűzte. – Engem pedig Rolfe Waggonernek hívnak. Rolfe, a végén egy „e”-vel. Éppen most olvastam a Jégcsákányos Gyilkosról. Az ügyre persze nem emlékszem, mert akkor még középiskolába jártam Indianában. Muncie-ban, egész pontosan, és az elég messze van innét. – Egy pillanatra elgondolkodott. – Több értelemben is.

– Mr. Gilman jó kapcsolatban volt Ettingerékkel?

– Erre ő jobban tud nálam válaszolni. Elkapták a gyilkost, igaz? Olvastam

az újságban, hogy évekig elmegyógyintézetben kezelték, és még csak nem is sejtették, hogy embereket ölt. Aztán kiengedték, elkapták, és akkor beismert mindent, igaz?

– Valami hasonló.

– Maguk meg biztosra akarnak menni, hogy tényleg ő volt-e, ugye? – Elmosolyodott. Kellemes, nyílt arca volt, és nyugodtan ült a tornaszőnyegen. A meleg férfiak sokkal zárkózottabbak szoktak lenni, különösen rendőrökkel. – Gondolom, nem egyszerű a dolga, mert olyan régen történt az egész. Beszélt már Judyval? Judy Fairborn, ő él Ettingerék régi lakásában. Éjjel dolgozik, pincérnő, szóval szerintem most otthon kellene lennie, hacsak nem ment el egy meghallgatásra, táncórára vagy vásárolni. Szóval vagy otthon van, vagy nincs. Más lehetőség kizárva. – Megint rám villantotta tökéletes fogsorát. – De maga talán már beszélt is vele.

– Még nem.

– Új lakó. Azt hiszem, fél éve költözhetett be. Még így is akar vele beszélni?

– Igen.

Könnyedén felpattant a szőnyegről. – Majd én bemutatom neki – mondta. – Magamra húzok valami ruhát. Csak egy perc.

Amikor megjelent, farmert viselt, flanelinget, sportcipőt zokni nélkül. Átmentünk a folyosó másik oldalára, és bekopogtunk a 3-A ajtaján. Csend, aztán léptek, majd egy női hang, hogy kik vagyunk.

– Rolfe. Egy rendőr van velem, aki szeretné megizzasztani magát, Ms. Fairborn.

– Micsoda? – nyílt ki az ajtó. Akár Rolfe testvére is lehetett volna: ugyanaz a világosbarna haj, ugyanaz a nyílt arc, ugyanaz a középnyugati tekintet. Ő is farmert viselt, pulóvert, papucscipőt. Rolfe bemutatott minket egymásnak, majd a nő félreállt, és intett, hogy menjünk be. Semmit sem tudott az Ettinger házaspárról, és a gyilkosságról is csak annyit, hogy a lakásában történt. – Örülök, hogy csak akkor tudtam meg, amikor már beköltöztem – sóhajtotta. – Mert lehet, hogy megijedek, az meg butaság lett volna, nem? Olyan nehéz manapság jó lakást találni. Ki engedheti meg magának, hogy babonás legyen?

– Senki – felelte Rolfe. – Ezen a piacon meg pláne nem.

Az Első Sugárúti Késelőről beszéltek, majd egy betöréshullámról a környéken. Még az egyik első emeleti lakásba is betörtek alig egy hete. Megkérdeztem, megnézhetem-e a konyhát, és már indultam is. Emlékeztem a

lakás beosztására, de mivel az épületben mindegyik lakás ugyanolyan volt, el sem téveszthettem volna.

– Itt történt? – kérdezte Judy. – Itt, a konyhában?

– Mit gondoltál, hol? – fordult felé Rolfe. – A hálóban?

– Nem gondolkodtam rajta.

– Még csak nem is érdekelt? Olyan, mintha tudatosan nyomtad volna el magadban.

– Talán.

Kikapcsoltam a beszélgetésüket magamban. Próbáltam felidézni a konyhát, próbáltam lehámozni kilenc évet, hogy ott álljak megint Barbara Ettinger holtteste felett. A tűzhely mellett feküdt, kinyújtott lábai az ablak felé mutattak, feje a nappali irányába. Akkor linóleum fedte a padlót, de az most már eltűnt, a helyén az eredeti parketta fénylett páctól csillogóan. A tűzhely is újnak látszott, a tapétát leszedték, a csupasz téglát megtisztították. Arra nem emlékeztem, hogy kilenc éve mennyi látszott a téglából, és azt sem tudtam, hogy az emlékképem mennyire azonos a valósággal. Az emlékezet szolgai állat: nagyon szeret a gazdájának örömet szerezni. A kisebb-nagyobb lyukakat pedig saját maga tömi be aszerint, hogy a gazdájának tudat alatt mire van szüksége.

Miért a konyhában, aminek az ajtaja a nappaliba vezet? Ez azt jelenti, hogy vagy ismerte, és így engedte be, vagy nem, és ennek ellenére mégis beinvitálta. És akkor mi van? A gyilkos előkapta a jégcsákányt, a nő meg megpróbált elmenekülni előle? Hátrált, megbotlott a konyha küszöbében, elesett, és ekkor ugrott rá a gyilkos a fegyverével?

Vagy valami volt a sütőben. Vagy kávét főzött neki. A konyha olyan kicsi, hogy enni nem lehet benne, de ahhoz azért elég nagy, hogy ketten álljanak, és várják, amíg lefő a kávé.

Hátulról elkapja, befogja a száját, hogy elfojtsa a kiáltását, majd beleszúrja a szívébe a jégcsákányt. Aztán még egy kicsit finomít a dolgon, hogy úgy nézzen ki a gyilkosság, mint a Jégcsákányos Gyilkos műve.

Halálos volt az első szúrás? Emlékeztem a vércseppekre. A holttestek nem véreznek, ugyanakkor a legtöbb szúrt seb sem. A boncolás kiderítette, hogy a szívet ért szúrás többé-kevésbé azonnali halált jelentett.

Lehet, hogy az volt az első döfés, de lehet, hogy az utolsó. A kórboncnok jelentéséből nem derült ki egyértelműen.

Judy Fairborn megtöltötte vízzel a vízforralót, alágyújtott a tűzhelyen, majd három bögrébe instant kávét kanalazott. Nem bántam volna az enyémbe –

vagy helyette – bourbont, de senki sem kérdezett. Bevittük a kávét a nappaliba, és leültünk. – Úgy nézett ki – mondta nekem Judy –, mintha szellemet látott volna. Nem, nem igaz. Úgy nézett ki, mint aki egy szellemet keres.

– Lehet, hogy pontosan ezt tettem.

– Nem tudom, hiszek-e bennük vagy sem. Azt mondják, hogy azoknál sokkal gyakoribb, akiket váratlanul ér a halál. Az elmélet szerint a lélek nem veszi tudomásul, hogy a test meghalt, és azért nem távozik, mert nem tud belépni a lét következő szintjére.

– Én meg azt hittem, az ő léptüktől nyikorog a padló, amint bosszúszomjasan csörgetik a láncaikat – vigyorgott Rolfe.

– Nem, a lélek egyszerűen nem tudja, mihez kezdjen. Ekkor kell hívni valakit, aki lefekteti a szellemet.

– Magas labda, de nem ütöm le – jegyezte meg Rolfe.

– Büszke vagyok rád. Piros pontok az önuralmadért. Ezt így hívják. Lefektetni a szellemet. Olyasmi, mint az ördögűzés. A szellemszakértő, vagy mi a neve, kommunikál a szellemmel, és elmondja neki, mi történt, és most már ideje lenne továbbmennie. A szellem ekkor elmegy oda, ahova a szellemek menni szoktak.

– Te tényleg hiszel ebben?

– Nem tudom, miben hiszek – felelte Judy. Keresztbe tette a lábát. – Ha Barbara itt kísért ebben a lakásban, akkor nagyon visszafogottan teszi. Nem nyikorog a padló, nem csapódnak be az ajtók meg az ablakok.

– Visszafogott, szemérmes szellem.

– Ma éjjel rémálmaim lesznek – sóhajtott Judy. – Már ha fogok egyáltalán aludni.

A többi lakásba is bekopogtattam, de semmire sem mentem. A lakók vagy nem voltak otthon, vagy semmi használhatót nem tudtak mondani. A házmester egy másik épületben lakott egy pincelakásban, de nem láttam értelmét, hogy megkeressem. Pár hónapja kezdett csak el dolgozni, és az idős szláv asszony azt is elmondta, hogy az elmúlt kilenc évben négy vagy öt házmesterük volt.

Mire kiléptem az épületből, hálás voltam a friss levegőért, örültem, hogy megint az utcán lehetek. Valamit éreztem Judy Fairborn konyhájában, de odáig azért nem mentem volna, hogy szellemnek hívjam. Úgy éreztem, mintha valami átnyúlt volna azon a kilenc éven, hogy visszahúzzon magával.

Vajon Barbara Ettinger szelleme volt-e, vagy az enyém, nem tudtam

megmondani.

A Dean és a Smith sarkán beugrottam egy bárba. Volt szendvicsük meg mikrohullámú sütőjük is, hogy megmelegítsék, de nem voltam éhes. Rendeltem egy bourbont, meg kísérőnek egy sört. A csapos egy magas bárszéken ült, kezében egy nagy pohárral, benne talán vodkával. Rajtam kívül még ketten voltak a bárban: két, nagyjából velem egykorú fekete férfi, akik a bárpult végénél ültek, és egy vetélkedőt néztek a tévében. Az egyikőjük rendszeresen társalgott a készülékkel.

Fellapoztam a jegyzetfüzetemet, aztán odamentem a telefonhoz, és kezembe vettem a brooklyni telefonkönyvet. A jelek szerint az óvoda, ahol Barbara Ettinger dolgozott, már bezárt. Megnéztem a Sárga Oldalakat is, hátha ugyanazon cím alatt működik valami más, de nem.

A cím a Clinton utcában volt, és olyan régen jártam erre, hogy tudtam, meg kell kérdeznem valakit, merre találom. Megtettem, és néhány perc séta után már ott is voltam. Brooklyn különböző negyedeinek határai nem túl szembeötlőek – lévén legtöbbször az ingatlanügynökök találnak ki mindenféle hangzatos neveket –, de ahogy átmentem a Court utca másik oldalára, azonnal láttam, hogy elhagytam Boerum Hillt, és beléptem Cobble Hillre. Cobble Hill szebb volt, puccosabb: több fa, a szokottnál is több téglaépület, az utcákon meg láthatóan sokkal több fehér arc.

Az épületet, amit kerestem a Clintonon, a Pacific és az Amity között találtam meg. Nem volt ott semmiféle óvoda. A földszinti üzlet kötőtűket és fonalakat árult. A tulajdonos, egy kövérkés New Age-hívő asszony még csak nem is hallott semmiféle óvodáról. Másfél éve nyitotta meg a boltját, miután az előzőleg ott székelő reformétterem csődbe ment. – Egyszer ettem ott – mondta. – Megérdemelték, hogy csődbe mentek. Higgyen nekem.

Megadta a tulajdonos nevét és telefonszámát. A sarokról felhívtam, de foglalt volt, ezért elsétáltam a Court utcába, és felmentem az első emeletre. Egy fiatal férfit találtam az irodában felgyűrt ingujjal, előtte egy hatalmas hamutartó tele csikkel. Egymás után gyújtott rá, miközben telefonált. Az ablakok csukva sorakoztak, a szobában vágni lehetett a füstöt, akár egy éjszakai klubban hajnali négykor.

Amikor letette a telefont, gyorsan megszólítottam, mielőtt újra tárcsázhatott volna. Ő nemcsak a reformétteremre, hanem a korábban ott működő gyerekruhaboltra is emlékezett. – Most meg a kötőbolt – mondta. – Ha tippelnem kellene, azt mondanám, még egy éve van. Mennyit lehet keresni

azzal, hogy fonalat ad el? Az történik, hogy valakinek van egy hobbija, erre úgy dönt, gyorsan nyit egy üzletet. Reformétterem, fonalbolt, akármi is legyen, egy a lényeg: lófaszt sem tudnak az üzletről, és maximum két éven belül földbe állnak. Felmondja a bérleti szerződést, mi meg egy hónap múlva kétszeres áron ki is adjuk. Egy ilyen jobbfajta környéken sorban állnak a reménybeli bérlők. – Odanyúlt a telefonhoz. – Sajnálom, hogy nem tudtam segíteni.

– Nézze meg a nyilvántartását.

Közölte, hogy rengeteg dolga van, de mondat közben a kemény fellépésből nyüszítés lett. Leültem egy öreg tölgyfa forgószékbe, és vártam, amíg keresett az aktái között. Legalább fél tucat fiókot nyitott ki és csukott be, mire megtalálta, amit keresett. Az aktát nagy csattanással vágta az asztalra.

– Tessék – fintorgott. – Boldog Idők Óvoda. Micsoda név.

– Mi baja van vele?

– Boldog Idők? Maga viccel? Ez inkább egy nyugdíjasotthon neve valahol Floridában, de nem egy óvodáé Brooklynban. – Megrázta a fejét. – És akkor csodálkoznak, miért buknak bele.

Továbbra sem értettem, mi baja van a névvel.

– A bérlő egy bizonyos Mrs. Corwin volt, Janice Corwin. Öt évre vette ki, négy év elteltével felmondta a szerződést. Nyolc éve márciusban költözött ki. – Egy évvel Barbara Ettinger halála után. – Jesszusom. El sem hiszem, mennyit fizetett. Na, maga szerint mennyit?

– Nem tudom.

– Nos, látta a helyet. Mondjon egy árat. – Ránéztem. Elnyomta a cigarettát, rágyújtott a következőre. – Százhuszonöt. Száz és még huszonöt dollár egy hónapra. Most hatszázat fizetnek, és abban a pillanatban emelek, amikor a fonalas nő becsődöl vagy lejár a szerződése. Amelyik előbb jön.

– Nem hagyott Mrs. Corwin egy címet, ahova a postáját kérte utána küldeni?

Megrázta a fejét. – Csak a lakáscíme van meg. Mondjam? – Mondta, leírtam. Wyckoff utca. Csak pár ajtóra Ettingerék házától. Mondott egy telefonszámot, azt is lejegyzeteltem.

Megszólalt a telefon. Felvette, pár percig csak hallgatott, aztán egy szótagos válaszokat adott. – Figyelj, most vannak nálam – közölte végül. – Pár perc múlva visszahívlak.

Letette, és megkérdezte, végeztünk-e. Más nem jutott eszembe. Felemelte az aktát. – Négy évig vezette ott az óvodáját – legyintett. – A legtöbben az

első évben földbe állnak. Ha megérik a második évet, van esélyük. Ha a harmadikat is, akkor jó esélyük van. Tudja, mi a probléma?

– Micsoda?

– Nők – felelte. – Amatőrök. Úgy nyitnak üzletet, ahogy ruhát vesznek. Ha nem tetszik a színe, felpróbálnak egy másikat. Ha ennyi volt, akkor nekem most telefonálnom kell.

Megköszöntem a segítségét.

– Ugyan már – gyújtott rá. – Én mindig együttműködök. Nekem ilyen a természetem.

Tárcsáztam a számot, amit megadott. Egy nő vette fel, aki spanyolul beszélt. Soha nem hallott Janice Corwinról, és ezzel le is tette, mielőtt kérdezhettem volna tőle még egyet. Bedobtam egy tízcentest, és újra megpróbáltam, hátha elsőre félretárcsáztam. Amikor ugyanaz a nő vette fel, leraktam a kagylót.

Ha kikötnek egy telefont, a számot minimum egy év elteltével adják csak ki egy másik előfizetőnek. Persze az is lehet, hogy Mrs. Corwin nem költözött el, csak megváltoztatta a telefonszámát. Sokan, főleg nők teszik ezt, hogy megszabaduljanak az éjszaka közepi obszcén telefonhívásoktól.

Én mégis úgy gondoltam, hogy elköltözött. Kezdtem azt hinni, hogy mindenki elköltözött, el Brooklynból, el Manhattanből, Queensből, Staten Islandről, Bronxból, el az államból. Elindultam a Wyckoff utca felé, félúton megálltam, visszafordultam.

Megtorpantam. Furcsa, szorongató érzés tört rám a mellkasomban és a gyomromban. Korholni kezdtem magamat, amiért vesztegetem az időmet, majd azon tűnődtem, egyáltalán miért fogadtam el London pénzét. A lánya kilenc éve feküdt a sírban, és akárki is ölte meg, most már bizonyára valahol Ausztráliában éli nyugodt kis életét. Csak a saját farkamat kergettem, mint valami ütődött kölyökkutya.

Addig nem mozdultam, amíg az érzés el nem múlt. Tudtam, hogy nem akarok visszamenni a Wyckoff utcába. Majd akkor megyek el, ha már beszéltem Donald Gilmannel. Úgy éreztem, addig semmit sem tehetek az Ettinger-gyilkosság ügyében. De a szorongató érzésnek tudtam az ellenszerét.

Brooklynban soha nem kell az embernek sokat gyalogolnia, hogy egy templomba botoljon. Egész Brooklyn tele van velük.

Én a Court és a Congress sarkán találtam egyet. Maga a templom zárva

volt, a vaskapu lelakatolva, de egy tábla javasolta a sarkon a St. Elizabeth Seton-kápolnát. A templom és a parókia közé beékelődött kápolnához egy kerten keresztül lehetett bejutni. A borostyánnal teleültetett udvarban egy márványtábla tudatta, hogy ott temették el Cornelius Heeneyt. Nem vettem a fáradságot, hogy elolvassam, ki volt ő, mit csinált, és miért temették oda. Fehér szobrok között sétáltam be a kápolnába. Rajtam kívül egy vékony ír asszony térdelt az egyik padsorban. Én hátul ültem le.

Nehéz lenne felidéznem, mikor kezdtem el templomokba járni. Nem sokkal azután történhetett, hogy leszereltem, kiköltöztem a házból Syossetben, otthagytam Anitát és a gyerekeket, és beköltöztem egy hotelba a nyugati Ötvenhetedik utcában. Csendet és békét találtam a templomokban, két olyan árut, amik szinte állandó hiánycikkek New Yorkban.

Itt tizenöt-húsz percig ültem. Csendes volt, nyugodt. Elég volt a padban ülnöm, és máris visszaszereztem valamit abból, amit korábban elvesztettem.

Mielőtt eljöttem, leszámoltam százötven dollárt, és kifelé menet bedobtam egy ládába, amin ez állt: „A SZEGÉNYEKNEK.” Ezt a szokást nem sokkal azt követően vettem fel, hogy templomokba kezdtem járni. Nem tudom miért, ahogy azt sem, hogy miért nem hagytam fel vele. A kérdés nem kerget az őrületbe. Száma sincs azon dolgoknak, amikről nem tudom, miért csinálom őket.

Nem tudom, mihez kezdenek a pénzzel. Nem is érdekel. Charles London adott nekem ezerötszáz dollárt, aminek körülbelül annyi értelme volt, mint annak, hogy a tizedét közelebbről meg nem határozott szegényeknek adtam.

Egy polcon gyertyák álltak. Kettőt levettem. Egyet Barbara Ettingerért gyújtottam meg, aki már régóta halott volt, ha nem is olyan régóta, mint Cornelius Heeney. A másikat meg Estrellita Riveráért, egy kislányért, aki majdnem annyi ideje halott, mint Barbara Ettinger.

Nem imádkoztam. Azt soha nem teszem.

NÉGY

Donald Gilman legalább tizenkét, de inkább tizenöt évvel volt idősebb a szobatársánál, és első pillantásra úgy láttam, feleannyi időt sem töltött a súlyzókkal meg az ugrókötéllel, mint Rolfe. Gondosan fésült haja világosbarna volt, szeme tengerkéken vizslatott a csontkeretes szemüvege mögül. Öltönynadrágot viselt, fehér inget és nyakkendőt. A zakóját annak a széknek a hátára dobta, amellyel kapcsolatban a szobatársa figyelmeztetett.

Rolfe korábban azt mondta, hogy Gilman ügyvéd, ezért nem lepett meg, amikor kérte, hogy igazoljam magam. Elmagyaráztam, hogy évekkel ezelőtt leszereltem. Gilman felvonta a szemöldökét, és egy gyors pillantást vetett Rolfe-ra.

– Barbara Ettinger apjának megbízásából járok el – folytattam. – Megkért, hogy nyomozzak.

– De miért? Elvégre a gyilkost elkapták.

– Felmerült pár kérdés.

– Igen?

Elmondtam neki, hogy Louis Pinellnek százszázalékos alibije volt Barbara Ettinger halálának estéjére.

– Akkor valaki más ölte meg – vágta rá Gilman. – Hacsak ki nem derül, hogy az alibivel valami nem stimmel. Ez megmagyarázza az apja tettét, igaz? Feltehetően tudni akarja az igazat. Remélem, nem veszi rossz néven, ha felhívom, és megkérdezem, valóban az ő megbízásából jár-e el.

– Nem lesz könnyű felhívnia. – Elővettem a tárcámból London névjegykártyáját. – Szerintem most már nincs a munkahelyén, de még haza sem nagyon érhetett. Egyedül él, a felesége pár éve meghalt, így étteremben vacsorázik.

Gilman egy ideig nézte a névjegykártyát, majd visszaadta. – Ám legyen – legyintett. – Nem látom, mi baj származhat abból, ha beszélek magával, Mr. Scudder. Nem mintha tudnék bármi fontosat. Elég régen történt, nem igaz? Sok víz folyt le azóta a Hudsonon. Vagy az East Riveren. – Felcsillant a szeme. – Ha már folyadékról beszélünk. Mi ilyenkor szoktunk inni valamit. Nem akar csatlakozni hozzánk?

– Köszönöm.

– Rendszerint martinit. Hacsak nincs valami, amit jobban kedvel.

– A martini erősebben üt meg a szokottnál – feleltem. – Inkább maradnék a whiskynél. Ha van bourbonje, akkor…

Persze hogy volt bourbonje. Méghozzá Wild Turkey, ami egy vagy két fokkal jobb annál, amihez hozzá vagyok szokva. Rolfe egy igaz ólomkristály pohárba töltött legalább öt vagy hat centet. Egy kancsóba Bombay gint öntött, jégkockát adott hozzá, egy kanálnyi vermutot, gyengéden megkeverte. Donald Gilman felemelte a poharát, tósztot mondott péntek alkalmából. Ittunk rá.

Abban a székben kötöttem ki, ahol korábban is. Rolfe most is a tornaszőnyegre kuporodott, térdét felhúzta maga elé, karját összefűzte térde előtt. Még mindig az a farmer és ing volt rajta, amiben bemutatott Judy Fairbornnak. Súlyzóit és ugrókötelét eltette. Gilman a kényelmetlen szék szélére húzódott, előredőlt, a poharát nézte, majd rám emelte a tekintetét.

– Próbáltam felidézni a napot, amikor meghalt – tűnődött. – Nem könnyű. Aznap nem jöttem haza a munkahelyemről. Munka után beültem meginni valamit egy kollégámmal, aztán egy partira mentem a Villagebe. De ez nem is érdekes. Az viszont igen, hogy csak másnap reggel értem haza. Tudtam, hogy mire számítsak, mert reggeli közben olvastam az újságot. Nem, nem igaz. Hanem a metrón. Emlékszem, hogy megvettem a Newst, mert azt könnyebb a metrón olvasni. Egyszerűbb lapozni, tudja. A címlapon ez állt: *A Jégcsákányos megint Brooklynban csapott le.* Vagy valami hasonló. Ha jól emlékszem, egyszer már ölt Brooklynban, igaz?

– A negyedik áldozat Sheepshead Bayben lakott.

– Odalapoztam a harmadik oldalra, és ott volt a sztori. Fényképet persze nem közöltek, de nevet meg címet igen, és innét azonnal tudtam. – Kezét a mellkasára tette. – Emlékszem, milyen érzés volt. Iszonyúan sokkoló. Az ember nem számít arra, hogy ilyesmi egy ismerősével történjen. Annyira sebezhetőnek éreztem magam. Ebben az épületben történt. Az érzés nem volt ismeretlen, tudtam már akkor is, milyen elveszíteni egy barátot.

– Mennyire jól ismerte Ettingeréket?

– Egész jól. Házaspár voltak, és persze ennek megfelelően a barátaik is főleg párokból kerültek ki. De itt éltek, szemben velem, és nemegyszer áthívtam őket egy italra, kávéra, vagy ők hívtak meg. Néhány partimra is eljöttek, de nem maradtak sokáig. Szerintem nem volt bajuk a melegekkel, de túl soknak a társaságát nem jól viselték. Az ember nem szereti, ha jelentősen kisebbségbe szorul.

– Boldogok voltak?

A kérdés visszarántotta őt Ettingerékhez. Összeráncolta a homlokát,

mérlegelte a válaszát. – Gondolom, a férj most a gyanúsított – mondta végül. – A házastárs mindig az. Találkozott vele?

– Nem.

– „Boldogok voltak?” A kérdés elkerülhetetlen, de ki tud rá válaszolni? Boldognak látszottak. A legtöbb pár annak látszik, és a legtöbb pár szakít is a másikkal, és amikor ezt a barátaik megtudják, annyira meg vannak lepve, hogy nem igaz. „Annyira boldognak látszottak.” Ezt mondják. – Megitta az italát. – Szerintem boldogok voltak. Barbarát terhesen ölték meg.

– Tudom.

– Én nem tudtam. Csak a halála után szereztem róla tudomást. – Kört írt le az üres poharával a levegőben, Rolfe felállt, és töltött neki. Ha már arra járt, öntött nekem is Wild Turkeyt. Mivel az előző hatását még éreztem, ebbe csak belekortyoltam.

– Azt gondoltam akkor, hogy a gyerek lenyugtatta volna őt – mondta Gilman.

– Le kellett nyugodnia?

Ivott a martinijéből. – *De mortuis.* Az ember habozva beszél őszintén a holtakról. Barbara nyugtalan volt, nyughatatlan. Okos lány, csinos, energikus, gyorsan vágott az esze. Nem emlékszem, hova járt iskolába, de jó hely volt, azt biztos. Doug a Hofstrára járt. Nem mintha bármi baj lenne a Hofstrával, de annyira nem jó a neve, mint Barbara alma materének. Nem is értem, miért nem jut eszembe a neve.

– Wellesley. – London említette.

– Hát persze! Eszembe jutott volna ám, mert főiskola alatt jártam egy lánnyal a Wellesleyről. Némi időbe telik, mire az ember elfogadja saját magát.

– Barbara rosszul házasodott?

– Ezt nem mondanám. A felszínen az volt, hogy Westchesterben nőtt fel, a Wellesleyre járt, aztán hozzáment egy szociális munkáshoz, aki Queensben nőtt fel és a Hofstrára járt. De ezek csak címkék. – Belekortyolt az italába. – Azért lehet, hogy Barbara azt gondolta, ő túl jó Dougnak.

– Volt valaki más is az életében?

– Maga elég konkrét kérdéseket tesz fel. Nem is nehéz elhinni, hogy rendőr volt. Miért hagyta ott?

– Személyes okok. Barbarának szeretője volt?

– Nincs annál rondább dolog, mint a halottakról rosszat mondani, igaz? Néha hallottam őket. Barbara azzal vádolta a férjét, hogy olyan nőkkel van

afférja, akikkel a munkája során találkozik. Doug szociális munkás volt, és emiatt sok egyedülálló nőt látogatott meg a lakásán, és ha valaki az alkalmi szexben utazik, ennél jobb lehetőséget nem nagyon tud találni. Nem tudom, hogy Doug élt-e ezzel a lehetőséggel, de olyan férfinak láttam, aki kihasznál egy adandó alkalmat. És szerintem Barbara is így gondolta.

– Akkor neki is volt afférja, hogy így álljon bosszút a férjén?

– Vág az esze. Igen, azt hiszem, de ne kérdezze, kivel, mert ötletem sincs. Néha otthon voltam napközben is. Nem gyakran, csak elvétve. Párszor hallottam, ahogy egy férfival jön fel a lépcsőn. Vagy elmentem az ajtajuk előtt, és egy férfi hangja szűrődött ki. Azt tisztán kell látnia, hogy nem vagyok egy szaglászó típus, nem is próbáltam megnézni magamnak azt a titokzatos férfit, akárki is volt ő. Ami azt illeti, nem is foglalkoztam a dologgal.

– Ez a férfi napközben látogatta meg Barbarát?

– Erre nem tudok megesküdni. Lehet, hogy a vízvezeték-szerelő hárította el a dugulást. Mindössze volt egy érzésem, hogy van valakije, azt pedig pontosan tudtam, hogy a férjét hűtlenséggel vádolta, így nem zártam ki a bosszú lehetőségét.

– Napközben? Nem dolgozott Barbara?

– Úgy érti, hogy az óvodában? Úgy tudtam, hogy a munkabeosztása elég rugalmas. Azért ment oda dolgozni, hogy legyen mit csinálnia. Nyughatatlan volt. Pszichológiát hallgatott, de valamiért otthagyta, így semmi dolga nem volt, ezért elkezdett besegíteni az óvodában. Nem hiszem, hogy túl sokat fizettek volna neki, és gyanítom, nem is nagyon ellenkeztek, ha néha nem ment be dolgozni délután.

– Kik voltak a barátai?

– Istenem. Találkoztam jó pár emberrel a lakásukban, de egyikre sem emlékszem. Azt hiszem, a barátaik inkább Doug barátai voltak. Egy nő járt hozzájuk az óvodából. A nevét azonban sajnos elfelejtettem.

– Janice Corwin.

– Ő lett volna? Nem ismerős. A közelben lakott. Az utca másik oldalán, ha jól tévedek.

– Jól téved. Nem tudja, ott él még?

– Gőzöm sincs. Azt sem tudom megmondani, mikor láttam utoljára. Ha az utcán szembejönne velem, meg sem ismerném. Talán egyszer találkoztam vele, de ez se biztos. Lehet, hogy azért emlékszem így, mert Barbara mesélt róla. Azt mondja, Corwinnak hívták?

– Janice Corwin.

– Az óvoda bezárt. Évekkel ezelőtt.
– Tudom.

A beszélgetés itt nagyjából abba is maradt. Nekik vacsorameghívásuk volt, én meg kifogytam a kérdésekből. És az ital hatását is kezdtem érezni. Anélkül ittam meg a második bourbont, hogy észrevettem volna, így aztán meg is lepődtem, amikor megláttam magam előtt az üres poharat. Nem rúgtam be, de józan sem voltam, az agyam pedig kicsit lassan működött.

A hideg levegő segített. Fújt a szél. Előredőlve sétáltam a házig, amelyben a tulajdonos szerint Janice Corwin lakott. Egy négyemeletes téglaépület volt, pár éve valaki megvette, aztán mihelyst lejárt a bérlők szerződése, azonnal kitette őket, hogy átalakítsa egyetlen család számára.

A tulajdonos szerint, akinek a nevét meg sem jegyeztem, az átalakítás még mindig folyamatban volt. – Nem látom a végét – magyarázta. – Minden háromszor nehezebb, mint gondoltam, négyszer annyi ideig tart, és ötször annyiba kerül. És akkor óvatosan számoltam. Tudja maga, mennyi ideig tart egy ajtóról levakarni a régi festéket? Tudja maga, hogy hány ajtó van ebben a házban?

Nem emlékezett a lakók nevére, akiket kitett. Janice Corwin neve sem mondott neki semmit. Azt mondta, talán van valahol egy listája a lakókról, de azt sem tudta, hol kezdje el keresni. Különben is, senki sem hagyott címet, hogy továbbküldesse a postáját. Mondtam neki, hogy nem érdekes.

Elsétáltam az Atlantic sugárútig. A viktoriánus tölgyfa bútorokat kínáló régiségkereskedések, a kertészeti szakboltok és a közel-keleti éttermek között végre sikerült találnom egy átlagos kávézót, benne vörös műbőrrel borított acélszékekkel és lecsavarozott lábú asztalokkal. Inni jobban akartam, mint enni, de tudtam, hogy bajban lennék, ha nem ennék valamit. Salisbury steaket rendeltem tört krumplival és zöldbabbal, és rávettem magam, hogy mindent megegyek. Nem is volt rossz. Megittam két bögre híg kávét, odamentem a telefonhoz, hogy a könyvben megnézzem Janice Corwin címét. Két tucat Corwin volt Brooklynban, köztük egy J. Corwin, a címe alapján vagy Bay Ridge-ben vagy Bensonhurstben. Tárcsáztam, de senki nem vette fel.

Nem volt okom feltételezni, hogy Brooklynban maradt. Ahogy azt sem, hogy a nő a saját neve alatt szerepel a telefonkönyvben, és persze a férje nevét sem tudtam.

A postára nem volt értelme elmennem. A továbbküldésre szánt címeket egy évig vezették csak a nyilvántartásban, az épület a Wyckoff utcában pedig

annál jóval régebben cserélt gazdát. Ennek ellenére voltak még lehetőségeim arra, hogy megtaláljam Corwinékat. Szinte mindig van valamilyen lehetőség.

Kifizettem a számlát, adtam borravalót. A pultos szerint a legközelebbi metrómegálló két sarokra volt a Fulton utcában. Már régen a metrón ültem Manhattan felé, amikor rádöbbentem, hogy még eszembe sem jutott elsétálni a Bergen és a Flatbush sarkára, hogy megnézzem a Hetvennyolcadik körzet épületét. Egyszerűen kiment a fejemből.

ÖT

Amikor hazaértem a hotelomba, megálltam a recepciónál. Se levél, se üzenet. A szobámban lecsavartam egy üveg bourbon kupakját, és töltöttem jó kétujjnyit egy pohárba. Egy ideig csak ültem, és *A szentek élete*t lapozgattam. Valami oknál fogva a mártírok lenyűgöznek. Olyan sokféleképpen tudtak meghalni.

Pár nappal korábban volt egy cikk az újságban, néhány bekezdés az utolsó oldalon egy férfiról, akit egy évvel azután tartóztattak le, hogy megölt két nőt Kelet-Harlemben. Az áldozatokat – anyát és lányát – a hálószobájukban találták meg, mindegyiknek egy golyó ütötte lyuk a füle mögött. A beszámoló szerint a rendőrök azért nem adták fel a nyomozást az ügyben, mert annyira szokatlanul brutális volt a gyilkosság. Most meg letartóztattak egy tizennégy éves fiút. Amikor megölte a két nőt, csak tizenhárom volt.

A cikk utolsó bekezdéséből megtudtam, hogy az áldozatok épületében, illetve annak környékén a haláluk óta öt másik gyilkosságot követtek el. Arról már nem írtak, hogy az öt gyilkosságot megoldották-e, vagy a srácnak volt-e bármi köze hozzájuk.

Néha elkalandoztak a gondolataim a könyvtől, és Barbara Ettingeren járt az eszem. Donald Gilman azt kezdte mondani, hogy a nő apja gyanakodott valakire, de aztán észrevette magát, és a nevét már megtartotta magának.

A férj, talán. Mindig a házastárs az első számú gyanúsított. Ha Barbara nem úgy nézett volna ki, mint egy sorozatgyilkos aktuális áldozata, a rendőrség úgy megizzasztotta volna Doug Ettingert, hogy köpni-nyelni nem tud. De nem történt más, mint egy rutinkihallgatás. A Midtown North detektívjei nem nagyon tehettek mást. Ettinger nemcsak a férj volt, hanem ő találta meg a holttestet, amikor hazajött a munkából.

Olvastam a kihallgatási jegyzőkönyvet. A nyomozó már eleve úgy ült le Ettingerrel, hogy a felesége a Jégcsákányos Gyilkos legújabb áldozata, így a nő napirendjére koncentrált, és arra, hogy vajon ajtót nyitott volna-e egy idegennek, illetve említette-e, hogy valaki követi. Nem zaklatták obszcén telefonhívásokkal? Nem fordult elő, hogy amikor felvették a kagylót, a hívó letette?

A kikérdezés alapvetése az volt, hogy Ettinger ártatlan, teljesen logikusan. A jelek szerint semmi nem volt a viselkedésében, ami gyanút ébresztett volna

a rendőrökben.

Megpróbáltam felidézni Douglas Ettingert, nem először. Úgy tűnt, hogy találkoznom kellett vele. A helyszínre mi érkeztünk a Midtown North előtt, akik elvették tőlünk az ügyet. Ettingernek valahol ott kellett lennie, miközben én a konyhában álltam, és a linóleumon fekvő holttestet néztem. Lehet, hogy próbáltam mondani neki pár vigasztaló szót. Az is lehet, hogy valami benyomást igyekeztem magamban kialakítani róla. De képtelen voltam felidézni őt.

Talán a hálóban volt, miközben én a helyszínre először kiérkezett járőrökkel beszéltem. Talán nem is láttam őt, vagy beszéltünk, és teljesen kiesett a fejemből. Addigra már jó pár évet töltöttem összetört, gyászoló hozzátartozók társaságában. Nem csoda, hogy a legtöbbjük beleveszik az emlékezet szürkülő ködébe.

Nos, hamarosan találkozom Ettingerrel. A megbízóm nem közölte, hogy kire gyanakszik, én nem kérdeztem, de kétség sem férhetett hozzá: a lista első helyén a férje van. Londont különösebben nem rázta volna meg, hogy a lányát egy vadidegen, egy ismeretlen ölte meg, aki semmit sem jelentett neki. De ha a gyilkos nem más, mint a lánya férje, a férfi, aki ott állt gyaníthatóan összetörve és zokogva a koporsó mellett…

A szobámban ugyan van telefon, de a hívásokat a hotel telefonközpontján keresztül kell lebonyolítanom. Még akkor is macerás telefonálni, ha nem érdekel, hogy a központos belehallgat-e a beszélgetésünkbe. Lementem a hallba, tárcsáztam a megbízóm telefonszámát Hastingsben. A harmadik csörgetésre felvette.

– Scudder – szóltam bele. – Nem ártana egy kép a lányáról. Lehetőleg egy olyan, ami a halála előtt nem sokkal készült.

– Jó pár albumnyi fotóm van róla. De a legtöbbet gyerekként készítettem róla. Magának felnőttkori kell.

– Igen. Esküvői fotó?

– Ó – mondta. – Hát persze. Van egy nagyon jó képem mindkettejükről ezüstkeretben a nappaliban. Készíttetek róla egy másolatot. Jó lesz?

– Ha nem túl nagy gond, akkor szükségem lenne rá.

Megkérdezte, hogy elküldje-e postán, mire én azt javasoltam, hétfőn hozza be az irodájába. Majd felhívom, és beugrok érte. Aztán arra volt kíváncsi, hogy elkezdtem-e a nyomozást. A napot Brooklynban töltöttem, válaszoltam. Mondtam neki két nevet – Donald Gilman, Janice Corwin –, de egyik sem jelentett neki semmit. Kicsit félve kérdezte, bukkantam-e valami nyomra.

– A nyomok eléggé kihűltek – feleltem.

Anélkül tettem le a kagylót, hogy megkérdeztem volna, ő kit gyanúsít. Nyugtalan voltam. Lementem az Armstronghoz. Útközben azt kívántam, bárcsak visszamentem volna a szobámba a kabátomért. Hidegebbre fordult, a szél egyre csípősebb lett.

A bárpultnál ültem két nővér társaságában a Roosevelt Kórházból. Az egyik, Terry a harmadik hetét fejezte be a gyerekosztályon. – Azt hittem, szeretem a munkát – mondta. – De ki nem állhatom. Kisgyerekek. Olyan szörnyű, ha meghal egy. Néhányan olyan bátrak, hogy beleszakad a szívem. Nem bírom elviselni, egyszerűen nem bírom elviselni.

Estrellita Rivera képe kúszott be a fejembe, hogy el is tűnjön. A másik ápolónő pohárral a kezében azt magyarázta, hogy jobban szereti a Sambuccát az Amarettónál. Vagy fordítva.

Korán lefeküdtem.

HAT

Még ha nem is tudtam felidézni, hogy találkoztam volna Douglas Ettingerrel, már kialakítottam róla egy képet. Magas, erős csontozatú, sápadt bőrű, vastag csuklójú férfi Lincolnt idéző arccal. És jelentős ádámcsutkával.

Szombat reggel ezzel a képpel a fejemben ébredtem. Olyan erősen láttam magam előtt, mintha álmomban égett volna bele az agyamba. Egy gyors reggeli után lementem a Penn pályaudvarra, és vettem egy jegyet Long Island Railroadra Hicksville-ig. Előtte még odaszóltam az otthonába, Mineolába, így tudtam meg, hogy Ettinger a hicksville-i boltban dolgozik. A taxi két dollár huszonötért oda is vitt a pályaudvarról.

Egy fallabda- és teniszütőkkel zsúfolt sorban dolgozó eladótól megkérdeztem, merre találom Mr. Ettingert. – Én vagyok Doug Ettinger – felelte. – Mit tehetek önért?

Alig volt egyhatvan magas, de legalább 80 kiló. Kicsit göndör világosbarna haj pár vöröses csíkkal. Pufók arc, és egy mókus élénk szemei. Nagy, fehér fogak, a felső metszők kicsit előreálltak, még jobban erősítve a mókus benyomását. Egyáltalán nem tűnt ismerősnek, és még csak távolról sem hasonlított arra a közép-nyugati vasúti munkás karikatúrájára, akire álmomban a férj szerepét osztottam.

– A nevem Scudder – kezdtem. – Szeretnék magával négyszemközt beszélni, ha nem bánja. A feleségével kapcsolatban.

Nyitott arca hirtelen becsukódott. – Karenről? – kérdezte. – Mi van vele?

A fenébe. – Az első feleségéről.

– Ó, Barbaráról – bólintott. – Egy pillanatra majdnem megijesztett. Ez a komoly hangvétel, meg hogy a feleségemről akar beszélni velem. Nem is tudom, mire gondoltam. A New York-i rendőrségtől jött? Jöjjön csak, az irodában tudunk beszélni.

A két asztal közül a kisebb volt az övé. Számlák és levelek álltak katonás stószokban rajta. Egy keretben fotó egy asszonyról és több kisgyerekről. Észrevette, hogy a képet nézem. – Karen az. Meg a gyerekek.

Felvettem a fotót, és megnéztem közelebbről a fiatal, rövid, szőke hajú, napfényes mosolyú nőt. Egy autó mellett állt, ami mögött zöld gyepet láttam. Kertvárosi idill.

Letettem a képet, és leültem a székre. Ettinger az asztal mögött egy

eldobható gázöngyújtóval rágyújtott. Tudta, hogy a Jégcsákányos Gyilkost elfogták, ahogy azt is, hogy a tettes vehemensen állította: semmi köze az első felesége halálához. Úgy gondolta, Pinell hazudik, és vagy az emlékezete csalta meg, vagy valami érthetetlen oknál fogva nem mond igazat. Elmagyaráztam neki Pinell alibijét, de nem hatotta meg.

– Évekkel ezelőtt történt – mondta. – Az emberek összekeverik a dátumokat, és soha nem lehet tudni, mennyire megbízhatóak a nyilvántartások. Valószínű, hogy ő tette. Nem hiszek neki.

– Az alibije több mint jó.

Vállat vont. – Ezt maga nálam jobban tudja. Ennek ellenére csodálkozom, hogy újra nyomoznak az ügyben. Most mit remélnek elérni?

– Nem vagyok rendőr, Mr. Ettinger.

– Azt hittem…

– Tudom, olyan benyomást tettem. Régebben rendőr voltam, de most már privát ügyekben járok el.

– Dolgozik valakinek?

– A volt apósának.

– Charlie London bérelte fel magát? – Megcsóválta a fejét. – Nos, szíve joga. Ez nem fogja visszahozni Barbie-t, de megértem, hogy tenni akar valamit. Emlékszem, a gyilkosság után azon gondolkodott, hogy nyomravezetői jutalmat ajánl fel. Nem tudom, végül megtette-e.

– Nem hiszem.

– Szóval most akkor el akar költeni pár dollárt arra, hogy megtalálja az igazi gyilkost. Miért ne? Nem sok minden történik vele, amióta Helen meghalt. A felesége, Barbara anyja.

– Tudom.

– Talán nem is fog ártani neki, hogy ezzel foglalkozik. Legalább érdekli valami. Nem mintha a munkája unalmas lenne, de… – A hamut leverte a cigarettájáról. – Nem tudom, miben segíthetnék, Mr. Scudder. De kérdezzen nyugodtan.

Kérdeztem Barbara baráti kapcsolatairól, ismerőseiről az épületben. Kérdeztem a munkájáról az óvodában. Emlékezett Janice Corwinre, a férje neve azonban nem ugrott be neki. – A munkáját alig lehetett volna fontosnak hívni – magyarázta. – Arra volt jó, hogy elmenjen otthonról, és valamire irányítsa az energiáját. A pénz azért nem jött rosszul. Én egy aktatáskát cipeltem egész álló nap a szociális osztály képviseletében, ami nem a meggazdagodás útja. De Barbie állása csak átmeneti volt. Otthon akart

maradni a gyerekkel.

Az ajtó kinyílt. Egy fiatal eladó lépett volna be, de csak megállt az ajtóban, és bután nézett. – Pár perc, és megyek, Sandy – mondta Ettinger. – Most dolgom van.

A fiú becsukta az ajtót. – A szombat mindig nagyon sűrű nálunk – magyarázta. – Nem akarok udvariatlan lenni, de szükségük van rám.

Kérdeztem még tőle párat. Az emlékezete nem volt valami jó, és én ezt meg tudtam érteni. Volt egy élete, amit széttéptek, egy újat kellett teremtenie, és az csak úgy ment, ha olyan keveset foglalkozik az elsővel, amilyen keveset csak lehet. Az első házasságából nem született gyerek, ami a felesége szüleihez köthette volna. Egyszerűen otthagyhatta a régi életét Brooklynban a munkájával kapcsolatos aktákkal és nyűggel együtt. Most már a kertvárosban élt, kocsit vezetett, füvet nyírt, a gyerekeivel és szőke feleségével élt. Miért emlékezne hát egy parányi lakásra Boerum Hillen?

– Furcsa – jegyezte meg. – Senki sem jut eszembe, akiről el tudnám képzelni, hogy… Képes lett volna azt tenni Barbie-val. Azt sem hittem el, hogy beengedett volna egy idegent a lakásba.

– Óvatos volt ebből a szempontból?

– Mindig figyelt, ügyelt a biztonságra. A Wyckoff utca nem hasonlított arra a környékre, ahol felnőtt, de azért nem utált ott lakni. Persze nem akartunk örökre ott maradni. – Tekintete a fotóra rebbent, mintha Barbarát látta volna a kocsi mellett állni. – A Jégcsákányostól megijedt.

– Meg?

– Elsőre nem. Csak akkor, amikor a gyilkos megölte a nőt Sheepshead Bayben. Mert akkor csapott le először Brooklynban. Megijedt egy kicsit.

– Miért? Sheepshead Bay elég messze van Boerum Hilltől.

– De Brooklynban van. És volt még valami. Most jut eszembe, milyen könnyen azonosult a nővel, aki meghalt. Egyszerűen nem jut eszembe, miért. Egyszóval ideges lett. Mondta is, olyan érzése volt, hogy valaki figyeli.

– Mondta ezt a rendőrségnek?

– Nem hiszem – sütötte le a szemét, és rágyújtott egy újabb cigarettára. – Biztos vagyok benne, hogy nem. Akkor azt hittem, a terhessége miatt érezte. Tudja, hol ezt akarja enni, hol azt, ilyesmi. A terhes nők furcsa dolgokat képzelnek. – A szemembe nézett. – Különben is, nem akartam erről gondolkodni. Egy vagy két nappal a gyilkosság előtt kért arra, hogy szereltessek fel egy komolyabb zárat a bejárati ajtóra. Tudja, olyat, amiből kétoldalt egy acélrúd megy bele a falba, hogy ne lehessen felfeszíteni vagy

berúgni.

Bólintottam.

– Nos, nem szereltettünk be ilyen zárat. Nem mintha számított volna, hiszen az ajtót nem feszítették fel. Sokat tűnődtem azon, miért engedett be valakit, de hát nappal volt, és az emberek napközben nem olyan gyanakvóak. Mondhatta azt a gyilkos, hogy vízvezeték-szerelő, vagy hogy a gázművektől jött. Nem így jutott be az áldozatai lakásába a Bostoni Fojtogató?

– Azt hiszem, valami hasonló módszerrel.

– De olyasvalaki volt, akit ismert…

– Néhány kérdést fel kell tennem.

– Hogyne.

– Lehetséges, hogy a feleségének kapcsolata volt valakivel?

– Kapcsolata? Arra gondol, hogy szeretője volt?

– Mondjuk.

– Gyereket várt – jelentette ki, mintha ezzel megválaszolta volna a kérdést. Amikor nem feleltem semmit, így folytatta: – Boldogok voltunk együtt. Biztos vagyok benne, hogy nem csalt meg.

– Gyakran voltak Barbarának látogatói, amikor maga dolgozott?

– Lehet, hogy felugrott hozzá egy barátja. Nem ellenőriztem őt. Bíztunk egymásban.

– Aznap korán jött el a munkahelyéről.

– Ez nem volt ritka. Jó kapcsolata volt a főnökével.

– Azt mondta, bíztak egymásban. Ő is bízott magában?

– Mire akar kilyukadni?

– Nem vádolta meg magát azzal, hogy viszonya volt más nőkkel?

– Jesszusom! Kivel beszélt maga? Ó, hát persze. Fogadok, hogy tudom, kitől hallotta. Hogyne. Néhányszor vitáztunk, amit valaki meghallhatott.

– Igen?

– Mondtam már magának, hogy a terhes nőknek mindenféle tévképzeteik vannak. Barbie azt vette a fejébe, hogy néhány esetemmel lefeküdtem. Egész álló nap Harlemben és Dél-Bronxban rohadtam mindenféle mocskos lakásokban, űrlapokat töltöttem ki, igyekeztem nem belefulladni a bűzbe, meg elkerülni a szart, amit a tetőről vágtak hozzám, mire azzal gyanúsított, hogy valami segélyen élő nővel hetyegek. Ez számomra egyértelműen terhességi neurózis volt. Nem vagyok egy Steve McQueen, de azoknak a patkánylyukaknak a láttán előfordult, hogy nem voltam képes szeretkezni Barbie-val. Nemhogy begerjedjek valakire munka közben. A fenébe is, maga

rendőr volt, magának nem kell mondanom, mit láttam nap mint nap.

– Szóval nem volt szeretője?

– Nem ezt mondtam?

– És másvalaki? Egy nő a környéken?

– Abszolúte nem. Valaki az ellenkezőjét állítja?

Nem válaszoltam a kérdésére. – Nagyjából három évvel a felesége halála után újranősült, Mr. Ettinger, igaz?

– Kevesebb, mint három év.

– Mikor találkozott a mostani feleségével?

– Egy évvel a házasságkötésünk előtt. Talán több, mondjuk, hogy tizennégy hónap. Tavasszal ismerkedtünk meg, a rákövetkező júniusban házasodtunk össze.

– Hogyan találkoztak?

– Közös barátokon keresztül. Egy partin voltunk, és akkor ugyan alig figyeltünk fel a másikra, egy közös barátunk később meghívott vacsorára, és… – Hirtelen abbahagyta. – Ha arra akar kilyukadni, hogy egyike volt az eseteimnek Dél-Bronxban, akkor nagyon téved. Soha nem lakott Brooklynban. Az istenit, hogy én milyen hülye vagyok!

– Mr. Ettinger…

– Gyanúsított vagyok, igaz? Csak itt ültem, és még eszembe sem jutott. Gyanúsított vagyok, az isten szerelmére!

– Ez mindössze rutineljárás, Mr. Ettinger. Ezeket a kérdéseket fel kell tennem a nyomozás során.

– London azt hiszi, én tettem? Erről szól ez az egész?

– Mr. London nem közölte velem, szerinte ki volt a lánya gyilkosa. Ha gyanakszik valakire, megtartotta magának.

– Ez milyen rendes tőle. – Megtörölte a homlokát. – Végeztünk, Scudder? Mondtam már magának, hogy a szombat milyen sűrű nálunk. Sokan vannak, akik egész héten keményen dolgoznak, és csak szombaton tudnak a sporttal foglalkozni. Nos, ha válaszoltam minden kérdésére…

– Fél hét körül ért haza azon a napon, amikor a feleségét megölték.

– Nagyjából. Biztos vagyok benne, hogy valamelyik rendőrségi jegyzőkönyvben megtalálja.

– Meg tudja mondani, mit csinált azon a délutánon?

Csak bámult rám. – Olyasmiről beszélünk, ami kilenc éve történt – felelte. – Mindegyik nap ugyanolyan volt. Ajtókon kopogtattam. *Maga* emlékszik, mit csinált azon a délutánon?

– Nem, de az a nap nekem ugyanolyan volt, mint a többi. Biztosan emlékezne, ha nem munkával töltötte volna.

– De munkával töltöttem. Egész nap az eseteimmel foglalkoztam. És akkor értem haza Brooklynba, amikor mondta. – Megint megtörölte a homlokát. – De azt nem kérheti, hogy bizonyítsam, igaz? Valószínű, hogy írtam egy jelentést arról a délutánról is, de csak pár évig tartják meg azokat. Nem emlékszem, mennyi ideig. Három vagy öt évig, kilencig biztosan nem. Bizonyos idő után leselejtezik őket.

– Nem kérek semmiféle bizonyítékot.

– Nem öltem meg őt, az isten szerelmére! Nézzen rám! Úgy nézek ki, mint egy gyilkos?

– Nem tudom, hogy néz ki egy gyilkos. Nemrég olvastam egy cikket egy tizenhárom éves gyerekről, aki két nőt lőtt le. Nem tudom, hogy néz ki, de gyanítom, nem úgy, mint egy gyilkos. – Elvettem az asztaláról egy üres papírlapot, és leírtam rá a telefonszámom. – Ez a hotelom – mondtam. – Lehet, hogy eszébe jut valami. Soha nem tudhatja, mi ugrik be.

– Semmire sem akarok emlékezni.

Felálltam. Ő is.

– Az már nem az én életem – nézett rám. – A kertvárosban élek, sítalpakat és fürdőruhákat adok el. Elmentem Helen temetésére, mert nem jutott eszembe egyetlen tisztességes kifogás sem. Nem kellett volna elmennem. Én…

– Nyugodjon meg, Ettinger – feleltem. – Maga most mérges és meg van ijedve, de erre semmi szükség. Természetesen nem gyanúsított. Mutasson nekem egy olyan nyomozót, aki a feleség halálával kapcsolatban nem a férjjel kezdi. – Vállára tettem a kezem. – Valaki megölte őt – folytattam. – Lehet, hogy valaki, aki ismerte. Előfordulhat, hogy semmit sem fogok kideríteni, de megpróbálom. Ha eszébe jut valami, hívjon. Ennyi.

– Igaza van – bólintott. – Felkaptam a vizet. Én…

Nem érdekes, mondtam neki. Azzal eljöttem.

HÉT

Visszafelé menet a városba elolvastam az újságot. Az egyik cikk az egyre szaporodó utcai rablások kapcsán igyekezett olyan tanácsokat adni az olvasónak, amelyek segítségével elkerülheti, hogy célpont legyen. Kettesével sétáljunk, tanácsolta a riporter. Kerüljük a rosszul kivilágított utcákat. A járdaszegélyhez közel menjünk, ne az épületek mellett. Gyorsan mozogjunk, és azt a képet sugározzuk magunkról, hogy figyelünk. Kerüljük a konfrontációt. Az utcai rablók felmérik az áldozatukat, mielőtt lecsapnak. Megkérdezik, mennyi az idő, vagy éppen útbaigazítást kémek. Állandóan legyünk résen.

Csodálatos, hogyan lesz egyre jobb és jobb a nagyvárosi élet minősége. *„Elnézést kérek, uram, meg tudná mondani, merre kell mennem az Empire State Building felé?” „Baszódj meg, te köcsög.”* Viselkedési normák a modem nagyvárosban.

Az volt az érzésem, soha nem érünk be Manhattanbe. Mindig olyan furcsa érzés volt kimennem Long Islandre. Hicksville még csak a közelében sem volt Syossetnek, ahol Anita élt a fiúkkal, de Long Island az Long Island, így valahogy mindig vonakodva mentem oda. Örültem, amikor végre beértünk a Pennre.

Addigra már megérett az idő egy italra, és gyorsan rendeltem is egyet egy bárban az állomáson, ahol az ingázók szoktak megpihenni pár percre. Lehet, hogy a szombat elég sűrű nap Douglas Ettingernek, de nem a csaposnak az Iron Horse-ban. Az összes hétközi törzsvendége elment Hicksville-be, hogy teniszütőt és kosárlabdacipőt vegyen.

A nap kisütött, amikor kiléptem az utcára. Elsétáltam a Harmincnegyedik utcáig, aztán az Ötödik sugárúton a közkönyvtár felé indultam. Útközben senki sem kérdezte meg tőlem, mennyi az idő, és azt sem, hogy merre van az Empire State Building.

Mielőtt bementem a könyvtárba, megálltam egy telefonfülkénél, hogy felhívjam Lynn Londont. Az apja megadta a telefonszámát, így fellapoztam a jegyzetfüzetemet. Az üzenetrögzítő válaszolt: a hang megismételte a telefonszám négy utolsó számjegyét, majd közölte, hogy senki sincs otthon, így hagyjam meg a nevem. A női hang nagyon pontos kiejtéssel – ugyan egy kicsit nazálisan – beszélt, és gyanítottam, hogy nem lehet más, mint Barbara

testvére. Anélkül raktam le, hogy üzenetet hagytam volna.

A könyvtárban elővettem azt a kilenc évvel ezelőtti telefonkönyvet, amit már korábban is használtam. Most egy másik épületet kerestem meg a Wyckoff utcában. Négy lakót sorolt fel, az egyik közülük Mr. és Mrs. Edward Corwin volt.

Meg is volt a programom a délutánra. Egy bárban a Madison és a Negyvenegyedik sarkán rendeltem egy kávét meg hat cent bourbont. Az italt beleöntöttem a kávéba, és felváltottam egy egydollárost tízcentesekre. A manhattani telefonkönyvvel kezdtem. Találtam két Edward Corwint, egy E. J. Corwint és egy E. V. Corwint. Amikor ezzel végeztem, folytattam Brooklynnal, aztán Queensszel, majd Bronxszal, végül Staten Islanddel. Néhány foglalt volt, és többször kellett újratárcsáznom őket, mire kicsengtek. A többit nem vették fel.

Újabb tízcenteseket kértem, majd nekiláttam az összes J. Corwinnak New Yorkban. Valamikor félidőben rendeltem egy újabb kávét egy újabb bourbonnel. Sorra tömtem bele a telefonba a tízcenteseket, de sehova nem jutottam. Gyakran van ez így a nyomozások során. Ha kitartóan keres, akkor egy vak tyúk is talál szemet. Legalábbis ezt hallottam.

Mire eljöttem a bárból, a telefonszámok kétharmada mellett apró jel állt, ami azt mutatta, hogy vagy tudtam beszélni egy Corwinnal, vagy nem ő volt az, akit kerestem. A többire is sort akartam keríteni, de nem fűztem hozzá sok reményt. Janice Corwin bezárta az óvodáját, és elköltözött. Lehet, hogy azzal a lendülettel Seattle-be. Vagy Westchesterbe, vagy Jerseybe, vagy Connecticutba, vagy éppen Hicksville-be teniszütőt húrozni. Bírtam én a telefonkönyvek lapozgatását, de csak egy bizonyos határig.

Visszamentem a könyvtárba. Tudtam, hogy mikor zárta be a Boldog Idők Óvodát, ennyit elmondott az üzlethelyiség tulajdonosa. Esetleg ugyanakkor elköltözött a férjével Boerum Hillből?

Fogtam a polki telefonkönyveket, és végre sikerült megállapítanom, hogy mikor tűnt el a Corwin házaspár a Wyckoff utcából. Az időpont is stimmelt. Talán Janice a költözés első lépéseként zárta be az óvodát. Aztán elköltöztek a kertvárosba, vagy a férjet a cége áthelyezte Atlantába. Vagy elváltak, és különköltöztek.

Visszatettem a telefonkönyveket, aztán a változatosság kedvéért egy intelligens ötlet jutott eszembe. Újra fogtam a telefonkönyveket. A Wyckoff utcai házban hárman még mindig Corwinék régi szomszédai voltak. Leírtam a nevüket a jegyzetfüzetembe.

Egy bárból telefonáltam a Negyvenkettedik utcában. A központostól elkértem a számokat. Szerencsém volt. Miután eladták a fejük fölül a lakást a Wyckoff utcában, Gordon Pomerance-ék Brooklynban maradtak. Alig egy mérföldre költöztek, a Carroll utcába.

Mrs. Pomerance vette fel a kagylót. Bemutatkoztam, és elmondtam neki, hogy Corwinékat keresem. Elsőre tudta, kikről van szó, de ötlete sem volt, hol keressem őket.

– Nem tartottuk a kapcsolatot. A férj, Eddie kedves ember, és gyakran áthozta a gyerekeket vacsorára, miután Janice otthagyta. Aztán ő is elköltözött, és megszakadt a kapcsolat. Olyan régen történt az egész. Biztos vagyok benne, hogy megvolt a címük, de most már a városra sem emlékszem, ahova költöztek. Kaliforniába, talán Dél-Kaliforniába.

– Janice otthagyta a férjét?

– Nem tudta? Egyszerűen otthagyta a két gyerekkel. Becsukta a micsodát, az óvodát, aztán a férje arra lett figyelmes, hogy hirtelen a saját gyerekeinek kell óvodát kerítenie.

– Nem sejti, Janice hova mehetett?

– Azt hiszem, Greenwich Village-be. Hogy a művészetével foglalkozzon. Más egyebek mellett.

– A művészetével?

– Szobrásznak hívta magát. Soha nem láttam a szobrait, szóval tőlem akár tehetséges is lehetett. Bár azért meg lennék lepve, ha így lenne. Annak a nőnek megvolt mindene. Egy szép lakás, egy rettentően kedves férfi, két szép gyerek, meg egy üzlet, ami annyira nem is ment rosszul. Erre otthagyta az egészet. Hátat fordított, és elment.

Kicsi volt az esélye, mégis megkérdeztem: – Nem ismerte véletlenül Janice egyik barátnőjét? Barbara volt a neve. Barbara Ettinger.

– Annyira nem voltam ám jóban Janice-szel. Milyen nevet is mondott? Ettinger? Miért olyan ismerős?

– Egy Barbara Ettingert gyilkoltak meg abban az utcában, ahol maga is régebben lakott.

– Igen, mielőtt ideköltöztünk. Természetesen nem ismertem őt, mert ahogy mondtam, azelőtt történt, hogy mi odaköltöztünk. Corwinék barátja volt?

– Mrs. Corwinnek dolgozott.

– Csak dolgozott neki?

– Ezt hogy érti?

– Sehogy, nem érdekes.

Egy pillanatnyi szünet, majd folytatta, mintha nem kérdeztem volna semmit. – Akkoriban mindenki a gyilkosságról beszélt. Ideges is voltam a költözés előtt. A férjemmel mondtuk is egymásnak, hogy kétszer ugyanoda nem csap villám, de titokban nagyon aggódtam. Aztán a gyilkosságok abbamaradtak, igaz?

– Igen. Szóval nem ismerte Ettingeréket?

– Már mondtam, hogy nem.

Egy művész Greenwich Village-ben. Egy szobrász. A J. Corwinok közül, akikkel nem sikerült beszélnem, nem lakott valamelyik a Village-ben? Nem rémlett.

– Nem emlékszik véletlenül Mrs. Corwin leánykori nevére? – kérdeztem.

– Emlékszem-e? Azt hiszem, soha nem is tudtam. Miért?

– Arra gondoltam, hogy esetleg azt használja. Úgy talán könnyebb a művészi karrier.

– Ebben én is biztos vagyok. Akár művész lett, akár nem, szerintem mindenképpen a leánykori nevét használja. De hogy mi az, nem tudom megmondani magának.

– Persze az is lehet, hogy mostanra megint férjhez ment.

– Erre nem fogadnék.

– Miért nem?

– Nem hiszem, hogy megint férjhez ment – felelte Mrs. Pomerance. Hangjába erős él költözött, és azon gondolkodtam, vajon miért. Megkérdeztem tőle.

– Mondjuk úgy – válaszolta –, hogy akár szobrász, akár nem, szerintem Greenwich Village-ben él.

– Nem értem.

– Nem? – Cicegni kezdett a telefonba, mint aki fel nem tudja fogni, miért vagyok ilyen lassú. – Elhagyta a férjét és a két gyerekét. De nem egy másik férfiért. Hanem egy nőért.

***

Janice Corwin leánykori neve Keane volt. Annyit kellett csak tennem, hogy metróval elmentem a Chambers utcába, és két óra múlva a Népességnyilvántartó Hivatal már ki is adta ezt az értékes információt. A két óra jó része az engedélyekkel ment el. Állandóan olyasvalakinek kellett az engedélye, aki nem járt be dolgozni szombatonként.

Először a házassági anyakönyvi kivonatokkal kezdtem, aztán amikor ez nem jött be, a születési anyakönyvi kivonatokkal folytattam. Mrs. Pomerance nem tudta pontosan megmondani Corwinék gyerekeinek nevét és korát, de azért majdnem biztosan állította, hogy a kisebbiket Kellynek hívták, és öt- vagy hatéves lehetett, amikor az anyja otthagyta. A nyilvántartásból kiderült, hogy Kelly hétéves volt, azaz most tizenöt. Apja neve: Edward Francis Corwin, az anyjáé: Janice Elizabeth Keane.

A győzelem érzésével írtam le a nevet a noteszomba. Nem láttam sok esélyét, hogy elfelejtem, ám leírva már munkám eredményeként tekinthettem rá. Ugyanott voltam, mint a találkozásomkor Charles Londonnal az Armstrongban, és egy hüvelykkel sem kerültem közelebb Barbara Ettinger gyilkosának megtalálásához, azonban kinyomoztam valamit, és ez jó érzéssel töltött el. Unalmas és fárasztó munkát végeztem, ugyanakkor olyan izmokat kellett használnom, amiket már nagyon régen mozgattam meg, és most sajogtak a megerőltetéstől.

Két sarokra találtam egy Blarney Stone-t, benne egy üres asztalt. Rendeltem egy szalámis szendvicset, mellé megittam egy vagy két sört. A bárpult fölött hatalmas tévé függött. A szokásos, szombat délutáni sporthíradó ment benne. Két fickó csinált valamit egy farönkkel egy sebes sodrású patakban. Azt hiszem, rajta ültek. A bárban senki sem figyelt az erőfeszítéseikre. Mire végeztem a szendvicsemmel, a rönkön ülőket egy autóverseny váltotta fel. Rájuk sem figyelt senki.

Megint Lynn Londont tárcsáztam. Amikor bekapcsolt a rögzítő, meghagytam a nevem és a telefonszámom. Aztán fogtam a telefonkönyvet.

Manhattanben egy darab Janice Keane sem volt. Viszont fél tucat J. Keane. És akkor a nevet még számos módon lehetett variálni: Keene, Keen, Kean. Eszembe jutott egy színdarab. Keane, a színész. Nem tudtam felidézni, hogyan írják.

Minden J. Keane-t felhívtam. Kettő nem vette fel, az egyik folyamatosan foglalt volt, hárman pedig tagadták, hogy ismerték volna Janice Keane-t. A foglalt szám a keleti Hetvenharmadik utcában lakott, és úgy döntöttem, ilyen címe nem lehet egy leszbikus szobrásznak Boerum Hillből. A tudakozót tárcsáztam, hogy ellenőrizzem a J. Keane-t Manhattanen kívül is, de valami megállított.

Manhattanben volt. Az istenit neki, tudtam, hogy Manhattanben volt.

Így Janice Keane-t kértem Manhattanben, betűztem a családnevét, vártam egy percet, majd megtudtam, hogy egyetlen előfizető volt Manhattanben ezzel

a névvel, a száma viszont titkos. Letettem, újratárcsáztam, hogy mással beszélhessek, majd elővezettem a szokott rutint, amivel egy rendőr szokott titkos számot megszerezni a telefontársaságtól. Francis Fitzroy detektívként mutatkoztam be a Tizennyolcadik körzettől. Egy-nyolcas körzetnek hívtam, mert bár a rendőrök soha nem mondják így a számokat, a civilek mindig azt hiszik, hogy mégis.

Ha már ott jártam, elkértem a címet is. A Lispenard utcában lakott, ami tökéletesen logikus választás egy szobrásznak, ráadásul gyalog nem is volt messze.

A kezemben még tartottam egy tízcentest. Visszacsúsztattam a zsebembe, és odamentem a bárpulthoz. Az autóversenyt bokszmeccs váltotta: két fiatal, junior könnyűsúlyú fekete gyerek pofozta egymást valami valószerűtlen helyszínen. Talán Phoenixben. Azt nem tudom, a junior könnyűsúly mit takar. Számos köztes súlycsoportot találtak ki az utóbbi időben csak azért, hogy még több bajnoki mérkőzést rendezhessenek. Néhány vendég, akik oda se bagóztak a rönkön ülő férfiakra meg az autóversenyre, most lanyha figyelemmel nézték a bokszoló gyerekeket. A bokszolást nem vitték túlzásba. Végigültem pár menetet, és kávét ittam bourbonnel.

Mert úgy gondoltam, talán eszembe jut egy jó ötlet, hogyan is kopogtassak be a nőhöz. Olyan elszántan nyomoztam utána könyvtárban, aktákban, nyilvántartásokban, mintha legalábbis ő ismerné az Ettinger-gyilkosság titkát. Közben könnyen lehet, hogy Barbara Ettinger nem volt más a számára, mint egy arctalan nő, aki elpakolt a gyerekek után, miután a szüleik hazavitték őket.

Vagy Barbara volt a legjobb barátnője. Vagy a szeretője. Eszembe jutott Mrs. Pomerance epés megjegyzése Janice-ről. Nem egy másik férfiért, hanem „egy nőért” hagyta el a férjét.

Vagy ő ölte meg Barbarát. Lehet, hogy aznap mindketten korán eljöttek az óvodából. Lehetséges vagy valószínű?

Egyre csak e körül pörögtek a gondolataim, én meg nem avatkoztam be. A tévében a fehér csíkos nadrágot viselő srácnak végre eszébe jutott, hogy van neki egy jobb ökle is, amit aztán meg is lendített. Nem úgy nézett ki, mint aki kiüti az ellenfelét a hátralévő menetekben, szó sem volt róla, ugyanakkor rá mertem volna fogadni. Felőrölte az ellenfelét. Lassan és kitartóan. Ballal odaszúrt, a jobbal meg egy komolyat mért a bordáira. Az ellenfele nem tudott semmiféle épeszű védelmet kitalálni.

Tudtam, hogyan éreznek mind a ketten.

Douglas Ettingeren járt az eszem. Úgy döntöttem, hogy nem ő ölte meg a

feleségét, aztán megpróbáltam kitalálni, miért jutottam erre a következtetésre. Úgy, feleltem, ahogy tudtam: Janice Keane Manhattanben volt. Be lehet húzni egyet az isteni inspiráció rubrikájába.

Ettingernek igaza volt. Louis Pinell ölte meg Barbara Ettingert, ahogy hét másik nőt is. Barbara azt hitte, valami elmebeteg figyeli és követi őt. Neki is igaza volt.

Akkor miért engedte be az agybajost a lakásába?

A tizedik menetben a srác, akinek a bordái már kezdték feladni a küzdelmet, valahonnan erőt merített, és elővezetett két kombinációt. Meg is zavarta a csíkos nadrágos fiút, de annyi ereje már nem volt, hogy padlóra küldje, így a csíkos nadrágos győzött pontozással. A tömeg fújolni kezdett. Mintha nem ugyanazt a mérkőzést néztük volna. Mármint a phoenixiekkel. A Blarney Stone közönségét nem kavarta fel ennyire a végeredmény.

A pokolba az egésszel. Odamentem a telefonhoz, és tárcsáztam.

Négyszer vagy ötször kicsöngött, mire felvette. – Janice Keane-t keresem. – Ő az, felelte.

– A nevem Matthew Scudder – kezdtem. – Szeretnék feltenni magának pár kérdést.

– Igen?

– Egy Barbara Ettinger nevű nőről.

– Jesszusom. – Szünet. – Miről van szó?

– A halálában nyomozok. Szeretnék találkozni magával.

– A halálában nyomoz? Az olyan régen történt. Tíz éve.

– Kilenc.

– Eddig csak a cserkészekről hallottam, hogy soha nem adják fel. A New York-i rendőrökről még nem. Maga rendőr?

Éppen igent akartam felelni, ehelyett azonban ezt a választ hallottam magamtól: – Az voltam.

– És most micsoda?

– Egy egyszerű állampolgár. Charles Londonnak dolgozok. Mrs. Ettinger apjának.

– Igen, a leánykori neve London volt – mondta nagyon jó mély, torokhangon. – El nem tudom képzelni, miért kezdett el nyomozni pont most. Tőlem mit vár?

– Személyesen magyaráznám el – feleltem. – Néhány percre vagyok magától. Lenne kifogása az ellen, hogy felmenjek magához?

– Jesszusom. Mi van ma? Szombat? Mennyi az idő? Dolgoztam, és ilyenkor hajlamos vagyok elveszíteni az időérzékemet. Hat óra van, ugye?

– Igen.

– Nem ártana készítenem valami ennivalót. És rendet is kellene raknom. Adjon egy órát, jó?

– Hétre ott leszek.

– Tudja a címem? – Felolvastam, amit a tudakozótól kaptam. – Igen. Ez az. A Church és a Broadway között van. Felcsönget, aztán kiáll a járda szélére, hogy láthassam magát, és ledobom a kulcsot. Két hosszút és három rövidet csengessen, jó?

– Két hosszú, három rövid.

– Tudni fogom, hogy maga az. Mert most nem más, mint egy hang a telefonban. Honnét tudta meg a számomat? Titkos.

– Zsaru voltam.

– Persze, mondta is. Ennyit a titkos telefonszámokról. Mondja még egyszer a nevét.

– Matthew Scudder.

Megismételte. Aztán így folytatta: – Barbara Ettinger. Ha tudná, miket hoz vissza nekem ez a név. Van egy olyan érzésem, hogy meg fogom bánni, amiért felvettem a telefont. Nos, Mr. Scudder, egy óra múlva várom.

NYOLC

A Lispenard egy sarokra van a Canal alatt, így Manhattan azon részébe tartozik, amit Tribecának neveznek. Ez egy földrajzi betűszó: *Tr*iangle *Be*low *Ca*nal. A Canal alatti háromszög. Ahogy a SoHo meg nem más, mint: *So*uth of *Ho*uston. A Houstontól délre. Egy időben művészek költöztek a Village-től egy sarokra délre, hatalmas és olcsó lakásokba, megszegve az összes építésügyi előírást. A rendeletet azóta módosították, és azóta már szabad ezeket a hatalmas, volt raktár- és gyárépületeket lakó- ingatlanként használni. A SoHo így felkapott lett és drága, mire a hasonló lakásra vadászók egyre lejjebb szorultak Tribecában. A lakbér ott sem olcsó, de az utcáknak olyan kihalt érzetük van, mint a SoHónak tíz, tizenkét éve.

Csak kivilágított utcákon mentem. A járdaszegély közelében, távol az épületektől, és minden tőlem telhetőt megtettem, hogy gyorsan mozogjak, és olyan ember benyomását keltsem, aki mindenre figyel. A konfrontációt könnyen elkerültem a néptelen utcákon.

Az épület, amelyben Janice Keane lakott, hatemeletes volt, beékelve két modernebb és magasabb ház közé. Úgy nézett ki, mint egy alacsony ember a tömött metrón. A homlokzaton minden egyes emeleten belmagasságig érő ablakok sorakoztak. A földszinten egy vízvezeték-szerelvényeket árusító bolt működött, a hétvégére való tekintettel bezárva.

Odaléptem az ajtóhoz, és megnyomtam a Janice Keane neve alatt lévő csengőt. Két hosszú, három rövid, aztán kiálltam a járdaszegélyre.

Janice kikiáltott az egyik ablakon, a nevemet kérdezte. Semmit sem láttam. Kiáltva mondtam a nevem, mire valami apró tárgy zúgott el sípolva mellettem, majd landolt a járdán. – Hatodik emelet – mondta. – Van lift.

Valóban, és akár egy hangversenyzongora is belefért volna. Felmentem vele a hatodikra, és beléptem egy hatalmas lakásba. Rengeteg növény, mindegyik zöld és burjánzó, és még a bútorok is elfértek mellettük. Az ajtók tölgyfából készültek, és fényesre lakkozták őket. A plafonból rejtett világítás szórta a szűrt fényt.

– Pontos volt – üdvözölt. – Nem fogok elnézést kérni a rumliért. Kér kávét?

– Ha nem gond.

– Egyáltalán nem. Én is akarok inni. Üljön csak le, mindjárt hozom a kávét

gondos vendéglátóhoz híven. Tej? Cukor?

– Csak feketén.

Otthagyott egy absztrakt mintával díszített szőnyegen álló kanapé és két fotel mellett. Két, legalább két és fél méteres könyvespolc a falak feléig nyúlt fel, így zárva le a lakás többi részét. Odasétáltam az ablakhoz, és lenéztem a Lispenard utcára, de semmi nem történt odalenn.

A helyiségben egy darab szobrot láttam, előtte álltam, amikor Janice megjelent a kávéval. A szobor egy női fejet ábrázolt. A haja egy kígyófészek volt, járomcsontja magas, széles arca maga a kimondhatatlan csalódás.

– Ez az én Medúzám – mosolyodott el. – Ne nézzen a szemébe. A tekintetétől kővé válnak a férfiak.

– Nagyon jó.

– Köszönöm.

– Csalódottnak látszik.

– Ez furcsa – felelte. – Valóban, de ezt csak akkor vettem észre, amikor befejeztem. Magának jó szeme van.

– A csalódottsághoz mindenképpen.

Vonzó nő volt. Középmagas, egy kicsit párnásabb, mint az éppen divatos irányzat diktálta. Kopott farmert viselt, palakék inget, aminek felgyűrte az ujját. Arca szív alakú, amit csak kiemelt sötétbarna, őszülő, válláig érő haja. Nagy szeme szürke, enyhén kifestve. Több sminket nem tett fel.

Leültünk a két fotelbe, és letettük a bögrénket a fatörzsből és palából készült dohányzóasztalra. Megkérdezte, nehezen találtam-e oda. Nem, feleltem. – Nos, akkor beszéljünk Barbara Ettingerről – nézett rám. – Kezdhetnénk ott, hogy miért érdekli a halála ennyi év után.

Nem hallott Louis Pinell letartóztatásáról, pedig tele volt vele a média. így aztán az újdonság erejével hatott rá, hogy a Jégcsákányos gyilkos rács mögött van, arról nem is beszélve, hogy volt alkalmazottját másvalaki ölte meg.

– Szóval akkor most egy olyan gyilkost keres, akinek jó indoka volt megölni őt – bólintott. – Ha akkor, amikor…

– Igen, könnyebb lett volna. Igen.

– Ahogy most könnyebb lenne nem foglalkozni a dologgal. Nem emlékszem az apjára. Biztos találkoztam vele, talán még a gyilkosság előtt, de nem rémlik. A testvérére viszont emlékszem. Maga találkozott vele?

– Még nem.

– Nem tudom, most milyen lehet, de akkor egy taknyos kis ribanc volt.

Annyira nem ismertem jól, és különben is, kilenc éve történt. Állandóan ide lyukadok ki. Minden kilenc éve történt.

– Hogyan találkozott Barbara Ettingerrel?

– Véletlenül. Talán már említettem, hogy egy óvodát vezettem. Gondolom, valakitől hallhatta, mert egy reggel besétált az óvodába, és megkérdezte, van-e szükségem segítségre.

– Ott helyben felvette?

– Mondtam, hogy nem tudok sokat fizetni. Nagyjából nullszaldóra jött ki az üzlet. Röhejes okból vágtam bele. A környéken nem volt egyetlen tisztességes óvoda sem, így aztán kerestem egy üzlettársat, és megnyitottuk a Boldog Időket. Ahelyett, hogy a gyerekeimet másra bíztam volna, egész nap rájuk meg mindenki máséra vigyáztam. A tinta még meg sem száradt a bérleti szerződésen, amikor az üzlettársam természetesen meggondolta magát, mire én irányítottam az egészet egyedül. Azt mondtam Barbnak, hogy szükségem van rá, de nem tudom megfizetni. Erre azt felelte, hogy kezdeni akar valamit az idejével, nem is kell neki sok pénz. Arra nem emlékszem, mennyit fizettem neki, de tényleg nem sokat.

– Jól dolgozott?

– Lényegében bébiszitter volt. Abban macerás kiemelkedőt alkotni. – Egy pillanatra elgondolkodott. – Nehéz felidézni. Kilenc éve történt, én akkor voltam huszonkilenc, ő meg pár évvel fiatalabb.

– Huszonhat, amikor meghalt.

– Jesszusom, az nagyon fiatal. – Becsukta a szemét, teste megrándult. – Nagyon sokat segített nekem, és szerintem jól végezte a munkáját. Úgy láttam, még élvezi is. Sokkal jobban élvezhette volna, ha nagy általánosságban elégedett lett volna.

– Elégedetlennek látta?

– Nem tudom, ez-e a helyes szó. – Megfordult, és ránézett a Medúzájára. – Csalódott? Az volt az érzésem, hogy Barb nem olyan életet élt, amilyet elképzelt magának. Minden rendben volt, a férje is, a lakása is, de ő ennél többet akart, és nem kaphatta meg.

– Valaki azt mondta róla, nyugtalan volt.

– Nyugtalan. – Ízlelte a szót. – Igen, mondhatjuk. Persze abban az időben sok nő volt nyugtalan. A szexuális szerepek eléggé összekuszálódtak, és megzavartak szinte mindenkit.

– Miért, ma nem?

– Talán mindig így lesz. De szerintem most sokkal jobb a helyzet, mint

régebben. Barbara nyugtalan volt. Igen, nyugtalan.

– Csalódott a házasságában?

– A legtöbben csalódunk, nem? Nem hiszem, hogy sokáig tartott volna, de ezt már nem tudjuk meg, igaz? A férfi még mindig szociális munkás?

Elmondtam neki, mi történt azóta Douglas Ettingerrel.

– Őt sem ismertem valami jól – kortyolt bele a kávéjába. – Úgy láttam, Barb szerint Doug nem volt neki elég. Legalábbis ez volt a benyomásom. Doug háttere az övéhez képest igencsak más volt. Persze Barb sem a Vanderbilteknél nőtt fel, de ha jól tudom, a kertvárosban éltek, és jó iskolába járt. Doug meg a lelkét is kidolgozta egy olyan munkában, ami nem vezetett sehova. És hát volt vele egy baj.

– Micsoda?

– Félrekefélt.

– Valóban, vagy csak Barb szerint?

– Velem is kikezdett. Ó, annyira nem volt komoly, éppen csak futólag csinálta. Nem érdekelt különösebben a próbálkozása. Az az ember olyan, mint egy mókus. Még csak nem is hízelgett az ajánlata, mert az volt az érzésem, hogy ez szinte szokás volt nála, és nem azt jelentette, hogy ellenállhatatlannak talál. Persze egy szót sem szóltam Barbnak, de nem is kellett, mert volt neki bizonyítéka. Egyszer rányitotta az ajtót egy partin, amint a vendéglátóval csókolózott. Ha jól tudom, akkor munka közben az ügyfeleivel is lefeküdt.

– És a felesége?

– Amennyire én tudom, vele is lefeküdt. Én…

– Barbarának volt szeretője?

Előredőlt, megfogta a bögréjét. A keze nőhöz képest nagy volt, körmeit rövidre vágta. Gyanítom, hogy a hosszú körmök nem előnyösek egy szobrásznak.

– Nagyon keveset fizettem neki – felelte. – Majdnem jelképes összeget. Középiskolás gyerekek többet kapnak egy óra bébiszittelésért. Szóval, ha el akart menni munkaidőben, tőlem mehetett.

– Gyakran csinálta?

– Nem olyan sokszor, de volt egy olyan érzésem, hogy a délutánt, vagy legalábbis annak egy részét, a fogorvosi látogatásnál sokkal izgalmasabb módon tölti el. Egy nőnek egészen más a kisugárzása, ha a szeretőjével készül találkozni.

– Aznap is olyan kisugárzása volt, amikor megölték?

– Bárcsak kilenc éve kérdezte volna ezt meg tőlem. Akkor talán még

emlékszem is. Tudom, hogy korábban ment el, de a részletekre egyáltalán nem emlékszem. Maga szerint a szeretőjével találkozott, aki megölte őt?

– Most nem gondolok semmit. A férje szerint Barbara aggódott a Jégcsákányos Gyilkos miatt.

– Nem hiszem… Várjon egy pillanatot. Emlékszem, hogy a halála után ezen gondolkodtam. Barbara arról beszélt, milyen veszélyes a városban élni. Az nem ugrik be, hogy konkrétan beszélt-e a Jégcsákányosról, de mintha azt vettem volna ki belőle, hogy valaki figyeli, vagy követi. Akkor úgy értelmeztem ezt, mintha megérezte volna a halálát.

– Talán meg is érezte.

– Vagy valaki figyelte és követte. Mit is mondanak? „A paranoiásoknak is vannak ellenségeik.” Talán megérzett valamit.

– Beengedett volna egy idegent a lakásba?

– Ezen akkor is tűnődtem. Ha óvatos volt…

Hirtelen abbahagyta. Megkérdeztem, mi a baj.

– Semmi.

– Én egy idegen vagyok, és beengedett a lakásába.

– Nos…

Elővettem a tárcámat, és az asztalra dobtam kettőnk között. – Nézze csak meg – mondtam. – Van benne személyi is. Ugyanaz a név áll rajta, mint amit a telefonban mondtam. De talál olyat is benne, amin fénykép van.

– Ez nem szükséges.

– Dehogyisnem. Nem sok hasznát veszem magának, ha beszélgetés közben állandóan attól retteg, hogy megölöm. A személyi nem bizonyítja, hogy nem vagyok erőszaktevő vagy gyilkos, de nemi erőszak és gyilkosság előtt ritkán adja oda a tettes az áldozatnak a papírjait. Vegye csak fel, nézze át.

Gyorsan átnézte a tárcámat, majd visszaadta. Zsebre tettem. – Ócska az a kép magáról – nézett rám. – De maga van rajta. Nem hiszem, hogy Barbara beengedett volna egy idegent a lakásba. A szeretőjét igen. Meg a férjét is.

– Maga szerint a férje ölte meg?

– A házaspárok állandóan megölik egymást. Néha ötven évükbe is beletelik.

– Van bármi ötlete, hogy ki lehetett a szeretője?

– Talán nem csak egyetlen férfi. Találgatok, de nem lennék meglepve, ha nyitott lett volna a kalandok előtt. És mivel terhes volt, semmi baj nem történhetett.

Felnevetett. Megkérdeztem, mi olyan vicces.

– Megpróbáltam kitalálni, hol találkozhatott valakivel. Egy szomszéd, talán, vagy egy közös barátjuk férfi tagja. Nem mintha munka közben ne lett volna alkalma férfiakkal találkozni. De sajnos a legidősebb nyolcéves volt.

– Nem túl biztató.

– Azt leszámítva, hogy ez azért így nem igaz. Néha az apák hozták be a gyerekeket vagy vitték haza őket munka után. Vannak a flörtölésre ennél sokkal alkalmasabb helyzetek, de velem nemegyszer előfordult, hogy a gyerekért érkező apuka kikezdett velem. Szerintem Barbarával is előfordult. Tudja, nagyon vonzó volt. És a Boldog Időkben sem viselt nyakig zárt ruhákat. Csinos volt az alakja, és ő egyáltalán nem akarta eltakarni.

A beszélgetés egy ideig még folyt, mire fel tudtam tenni ezt a kérdést: – Maga és Barbara. Szeretők voltak?

Kérdés közben figyeltem a szemét. Tágra nyílt, amikor meghallotta. – Jézusom – sóhajtotta.

Vártam.

– Azon gondolkodom, honnét jött ez a kérdés – ingatta a fejét. – Valaki azt mondta, hogy szeretők voltunk? Vagy annyira egyértelmű, hogy leszbikus vagyok?

– Azt hallottam, hogy egy nőért hagyta ott a férjét.

– Nos, majdnem. A férjemet harminc vagy negyven egyéb ok miatt hagytam el. Az első kapcsolatom utána tényleg egy nővel volt. Ki mondta magának? Nem Doug Ettinger. Ő még azelőtt elköltözött, hogy az a botrány kitört. Hacsak nem beszélt valakivel. Talán összetalálkozott Eddie-vel, és elsírták egymás vállán, hogy a nők mennyire rosszak. Vagy megölik őket, vagy lelépnek egymással. Doug mondta?

– Nem. Egy asszony, aki a szomszédja volt a Wyckoff utcában.

– Az egyik szomszéd. Ó, az csak Maisie lehetett! Azt leszámítva, hogy nem ez a neve. Várjon csak. Mitzie! Mitzie Pomerance, igaz?

– Nem tudom, Mitzie-e a keresztneve. Telefonon beszéltünk.

– A kis Mitzie Pomerance. Még mindig házasok? Hát persze hogy azok.

Hacsak a férje nem hagyta el, de ez ki van zárva. Mitzie váltig erősködött, hogy a házasság maga a mennyország, még ha ez azt is jelentette, hogy elnyom magában minden negatív érzést, ami a felszínre töréssel fenyegetett. A legrosszabb a gyerekeim látogatásakor Mitzie arckifejezése volt, amikor összefutottunk a lépcsőházban. – Sóhajtott, és megrázta a fejét. – Soha semmi nem történt köztem és Barbara között. Ami még ennél is meglepőbb, csak akkor történt köztem és egy férfi vagy nő közt bármi is, miután elhagytam

Eddie-t. És a nő, akivel Eddie után találkoztam, nos, ő volt az első nő az életemben.

– De vonzódott Barbara Ettingerhez…

– Igen? Azt észrevettem, hogy vonzó. És a kettő nem ugyanaz. Vonzódtam hozzá? – Elgondolkodott a válaszon. – Talán – ismerte el. – Tudat alatt, azt hiszem. Aztán amikor azon kezdtem el gondolkozni, hogy… érdekes lehet egy nővel lefeküdni, akkor nem egy adott nő járt az eszemben. Ami azt illeti, szerintem Barbaráról addig nem is fantáziáltam, amíg élt.

– Fel kell tennem ezeket a személyes kérdéseket.

– Ne kérjen elnézést. Jesszusom, Mitzie Pomerance. Lefogadok, hogy kövér. Mostanra már egy nagy kövér disznó lett belőle. De maga csak telefonon beszélt vele.

– Igen.

– Még mindig ugyanott lakik? Hát persze. Feszítővassal sem lehetne őket onnan kifeszegetni.

– Valaki pedig megtette. A házat eladták, az új vevő senkivel nem hosszabbított szerződést.

– Gondolom, belebetegedtek. A környéken maradtak?

– Többé-kevésbé. A Carroll utcába költöztek.

– Nos, remélem, boldogok. Mitzie és Gordon.

Előredőlt, szürke szemével az arcomat fürkészte. – Maga iszik – közölte. – Igaz?

– Hogyan?

– Maga piás, ugye?

– Nos, mondhatjuk, hogy megiszom a magamét.

A szavak még nekem is üresen kongtak. Ott lógtak a levegőben egy percig, majd a csendbe belevágott Janice mély, öblös nevetése. – „Nos, mondhatjuk, hogy megiszom a magamét.” Ez gyönyörű. Ennyi erővel én is mondhatom, hogy megiszom a magamét, Mr. Scudder. Ennél sokkal rosszabbat is mondtak rólam az emberek. A mai nap hosszú volt és száraz. Mit szólna, ha felitatnánk a szárazságot?

– Nem rossz ötlet.

– Mit iszik?

– Van bourbonje?

– Nem hiszem. – A bárt az egyik könyvespolc ajtós részében tartotta. – Whisky vagy vodka – jelentette be.

– Whisky.

– Jéggel? Vízzel?

– Tisztán.

– Ahogy Isten megteremtette, igaz? – Két pohárral jött vissza, az egyikben vodkával, a másikban whiskyvel. Odaadta az enyémet, az övébe belebámult. Olyan volt, mint aki tósztot akar mondani, de semmi nem jutott az eszébe. – Ki a fenét érdekel – legyintett, aztán ledöntötte a vodkáját.

– Maga szerint ki ölte meg?

– Túl korai még megmondani. Akárki lehetett, akiről eddig még csak nem is hallottam. Vagy Pinell. Szívesen eltöltenék vele négyszemközt tíz percet.

– Úgy gondolja, hogy fel tudná frissíteni a memóriáját?

Megráztam a fejem. – Talán valamit megérthetnék belőle. Vagy inkább megérezhetnék. A nyomozás egy része intuitív. Összegyűjti az ember a részleteket, magába szív benyomásokat, aztán a válasz hirtelen előugrik a semmiből. Nem olyan, mint Sherlock Holmesnál. Velem legalábbis soha nem volt olyan.

– Olyan, mintha azt mondaná, a nyomozás egy része a szellemek síkján mozog.

– Nos, nem tudok tenyérből jósolni, és a jövőt sem látom. De lehet, hogy igaza van. – Belekortyoltam a whiskybe. Jellemzően orvosságíze volt, de annyira nem zavart, mint máskor. Nehéz whisky volt, sötét és kaparós. Teacher's. Azt hiszem. – El akarok menni Sheepshead Baybe – folytattam.

– Most?

– Holnap. Itt ölték meg a negyedik áldozatot, és állítólag ez ijesztette meg Barbarát.

– Azt hiszi, hogy ugyanaz az ember…

– Louis Pinell beismerte a Sheepshead Bay-i gyilkosságot. De persze ez nem bizonyít semmit. Nem vagyok biztos benne, miért akarok odamenni. Gondolom, beszélni akarok valakivel, aki ott volt a helyszínen, valakivel, aki látta a holttestet. A gyilkosságok néhány részletét visszatartották a sajtótól, amikről azonban Barbara gyilkosa tudott. Igaz, hogy tökéletlenül, de utánozta ezeket, és tudni akarom, volt-e valami hasonlóság a másik brooklyni gyilkossággal.

– És ha igen, akkor az mit bizonyít? Hogy volt egy második gyilkos, egy őrült, aki csak Brooklynban ölt?

– És aki egyszer csak úgy döntött, neki elég volt két gyilkosság. Nem túl valószínű. Még azt sem zárom ki, hogy valakinek indoka volt megölni

Barbarát. Tegyük fel, hogy a férje akarta megölni, de rájött, hogy a Jégcsákányos addig még nem gyilkolt Brooklynban, ezért végzett egy nővel Sheepshead Bayben. Hogy ne Barbara legyen az első.

– Az emberek ilyeneket csinálnak?

– Nem tud olyat elképzelni, amit valaki ne tett volna meg valahol, valamikor. Lehet, hogy valakinek indoka volt megölni a Sheepshead Bay-i nőt. Aztán attól félt, hogy túl feltűnő lenne egyetlen áldozat Brooklynban, ezért ölte meg Barbarát. Vagy ezt csak úgy mondta magának a gyilkos. Mert amikor másodszor ölt, rájött, mennyire élvezi.

– Istenem. – Meghúzta a vodkát. – Mik voltak azok a részletek?

– Ne akarja tudni.

– Meg akarja védeni a helyes kis nőt a borzalmas igazságtól?

– A gyilkos beledöfött az áldozatok szemébe. Egy jégcsákánnyal. A szemgolyóba.

– Jézusom. És a… hogy is hívta? Miért volt tökéletlen az utánzás?

– Mert Barbara Ettingernek csak az egyik szemébe szúrt bele.

– Mint egy kacsintás. – Sokáig csendben ült, aztán lenézett a poharára, és észrevette, hogy üres. Odament a szekrényhez, vissza már a két üveggel jött. Töltött mindkettőnknek, az üvegeket az asztalon hagyta.

– Nem értem, miért csinálta – mondta.

– Ez az egyik oka annak, amiért találkozni akarok Pinell-lel – feleltem. – Hogy megkérdezzem tőle.

A beszélgetés hol erre, hol arra kanyarodott. Egy ponton megkérdezte, Mattnek vagy Matthew-nak szólítson-e. Nekem édesmindegy, válaszoltam. Mire ő azt mondta, hogy neki viszont számít, hogy Janice-nek szólítsam, és ne Jannek.

– Hacsak nem kellemetlen neked egy gyilkossági gyanúsítottat a keresztnevén szólítanod – jegyezte meg.

Amikor még rendőr voltam, megtanultam, hogy a gyanúsítottakat mindig a keresztnevükön kell szólítanunk. Egyfajta pszichológiai előnyt biztosít ez a módszer.

– Nem vagy gyanúsított – közöltem.

– Egész délután a Boldog Időkben voltam – bólintott. – Persze ennyi év elteltével ezt nehéz lenne bizonyítani. Akkor könnyű lett volna. Az egyedülállóknak viszont szerintem sokkal nehezebb alibit biztosítaniuk.

– Egyedül élsz?

– A macskákat leszámítva igen. Most éppen elbújtak valahová. Kerülik az idegeneket. Nem nagyon érdekli őket, ha megmutatod nekik a személyidet.

– Nem is értem.

– Mindig egyedül éltem. Úgy értem, amióta elhagytam Eddie-t. Több kapcsolatom is volt, de soha nem költöztem össze senkivel.

– A macskákat leszámítva.

– A macskákat leszámítva. Akkor még csak meg sem fordult a fejemben, hogy az elkövetkező nyolc évben egyedül fogok élni. Azt hittem, hogy egy kapcsolat egy nővel alapvetően más lesz. Az volt az öntudatra ébredésem időszaka. Úgy döntöttem, a baj a férfiakkal van.

– És nem velük volt?

– Nos, ők is részei voltak a problémáimnak. Aztán kiderült, hogy a nők is azok. Egy ideig abban a tudatban éltem, hogy egyike vagyok azoknak, akik egyik nemmel sem képesek intim kapcsolatot teremteni.

– Egy ideig?

– Aha. Mert később felfedeztem, hogy talán képes vagyok kapcsolatot kialakítani férfiakkal és nőkkel, ugyanakkor leginkább arról van szó, hogy a kapcsolatok úgy általában nem mennek nekem.

– Nos, értem, hogy miről beszélsz.

– Sejtettem. Te is egyedül élsz, igaz, Matthew?

LAWRENCE BLOCK

– Egy ideje.

– A fiaid a feleségeddel élnek? Nem vagyok látnok. A tárcádban volt egy fénykép.

– Ja, igen. Régi fotó.

– Jóképű gyerekek.

– És jó fiúk. – Töltöttem egy kis whiskyt magamnak. – Syossetben élnek. Néha vonatra ülnek, eljönnek hozzám, és elmegyünk bokszmeccsre a Gardenbe.

– Biztos nagyon élvezik.

– Tudom, hogy élvezik.

– Régen költöztél el.

Bólintottam. – Nagyjából akkor, amikor a rendőrséget is otthagytam.

– Ugyanaz volt az ok?

Vállat vontam.

– De miért szereltél le? Ugyanazért?

– Mire gondolsz?

Intett az üvegek felé. – Tudod. A pia miatt.

– Dehogyis – feleltem. – Akkoriban alig ittam. Csak elértem egy pontra, amikor úgy éreztem, nem akarok többé zsaru lenni.

– Na de miért? Kiábrándultál? Csalódtál az igazságszolgáltatásban? Eleged lett a korrupcióból?

Megráztam a fejem. – Az illúzióimtól már korán megszabadultam. Amúgy sem hittem valami nagyon az igazságszolgáltatásban. Szörnyű egy rendszer, a zsaruk azt csinálnak, amit akarnak. Ami a korrupciót illeti, annyira soha nem voltam idealista, hogy érdekeljen vagy zavarjon.

– Akkor miért? Középkorú férfiak krízise?

– Annak is hívhatod.

– Ha nem akarod, nem beszélünk róla.

Egy ideig csak hallgattunk. Ivott, én is ittam, aztán letettem a poharam, és megszólaltam: – Nem titok. De keveset beszélek róla. Egy kocsmában voltam Washington Heightsban egyik éjjel. Ingyen lehetett ott piálni. A tulajdonos szerette, ha ott vagyunk, hitelbe lehetett inni, amit soha nem kellett kifizetni. Miért is ne lehettem volna ott? Nem voltam szolgálatban, és le akartam ereszteni, mielőtt hazamentem volna.

Vagy nem mentem volna haza. Mert az is előfordult. Néha kivettem egy hotelszobát, mert nem volt kedvem oda meg vissza autózni. Olyan is előfordult, hogy nem hotelban aludtam.

– Két hülyegyerek rabolta ki a kocsmát – folytattam. – Kiszedték a pénzt a pénztárgépből, kifelé menet meg lelőtték a csapost. Utánuk futottam. Persze nem egyenruhában, de fegyver volt nálam. Az embernél mindig nála volt a fegyvere. Beléjük eresztettem a tárat. Mind a kettőt eltaláltam. Az egyik meghalt, a másik meg nyomorék lett. Két dolgot nem tud többet csinálni: járni és kefélni.

Régebben már többször elmeséltem ezt a történetet, de most úgy éreztem, mintha újra megtörténne. Washington Heights dombos, a két srác meg felfelé futott egy utcában. Emlékeztem, ahogy megállók, két kézzel megfogom a fegyveremet, és tüzelek rájuk. Talán a whisky miatt lett az emlék ennyire életszerű. Vagy Janice nagy, szürke szemei hozták ki belőlem.

– És mert az egyiket megölted, a másik meg…

Megráztam a fejem. – Az nem zavart volna. Csak azt sajnálom, hogy nem öltem meg mind a kettőt. Minden ok nélkül agyonlőtték a csapost. Egyetlen álmatlan éjszakám sem lett volna, ha mind a kettőt megölöm.

Várt.

– Az egyik lövedék célt tévesztett – mondtam. – Mozgó célpontra lőni, ráadásul úgy, hogy nem vízszintesen kell célozni, nos, már az remek teljesítmény, hogy egyáltalán eltaláltam őket. A lőtéren mindig jól teljesítettem, de az életben minden más. – Megpróbáltam elkapni Janice-ről a tekintetemet. Sikertelenül. – Az egyik lövedék célt tévesztett, gellert kapott a járdán vagy hol. És ott volt egy kislány, sétált vagy állt, nem tudom, mit csinált. Hatéves volt. El sem tudom képzelni, mit keresett olyan későn az utcán.

Most már sikerült elkapnom a tekintetemet. – A golyó a szemébe fúródott. Ha csak egy centivel vagy kettővel odébb éri a kislányt, akkor lepattan a csontról. De az élet a pár centik játéka, nem? Nem volt csont, ami felfoghatta volna a lövedéket, így az az agyában kötött ki, a kislány meghalt. Ott helyben, azonnal.

– Istenem.

– Nem hibáztam. Belső vizsgálatot indítottak, mert ez ilyenkor előírás, és egyhangú döntés született: nem hibáztam. Sőt, még dicséretet is kaptam. A kislány Puerto Rico-i volt, Estrellita Riverának hívták. A sajtó gyakran rászáll az emberre, ha az áldozat egy kisebbség tagja, vagy a helyi közösség kiált bosszúért, de itt semmi ilyesmi nem történt. Ehelyett én lettem a zsaru, aki gyorsan cselekedett, de balszerencsés volt.

– Mire te otthagytad a rendőrséget.

A whiskysüveg üresen állt. Az ő üvegében volt talán kétujjnyi vodka. Kitöltöttem magamnak a felét. – Nem rögtön – feleltem. – De nem vártam sokáig. Nem tudom, miért döntöttem így.

– Bűntudat.

– Nem vagyok én abban olyan biztos. Hirtelen úgy éreztem, már nem jó rendőrnek lenni. Férjnek és apának sem. Mind a kettőt otthagytam, és kivettem egy hotelszobát egy sarokra a Columbus Circle-től. Valamikor arra is ráébredtem, hogy nem megyek vissza. Se a feleségemhez, se a rendőrséghez.

Egy ideig nem beszéltünk. Egyszer csak odahajolt, és megérintette a kezemet. Váratlan és kissé suta mozdulat volt, de valami oknál fogva mélyen megérintett. Éreztem, hogy összeszorul a torkom.

Aztán elhúzta a kezét, és felállt. Egy pillanatra azt hittem, azt akarja, hogy menjek el. Ehelyett ezt mondta: – Odatelefonálok az italboltba, amíg még nyitva vannak. A Canalon van egy, és korán zárnak. Maradsz a whiskynél, vagy inkább bourbont akarsz? És ha igen, milyet?

– Nemsokára mennem kellene.

– Whisky vagy bourbon?

– Maradok a whiskynél.

Miközben vártunk az italra, Janice körbevezetett a lakásban, és megmutatta a szobrait. A legtöbb realisztikus volt, mint a Medúza, de azért láttam pár absztraktot is. A szobrai erőt sugároztak. Mondtam, hogy tetszenek.

– Mert egész jó vagyok – felelte.

Nem engedte, hogy fizessek az italért, mondván, a vendége vagyok. A fotelban ültünk, kinyitottuk az üvegeinket, és töltöttünk a poharainkba. Megkérdezte, tényleg tetszenek-e a szobrai. Megnyugtattam, hogy igen.

– Azt mondják, jó vagyok – nézett rám. – Tudod, hogy hogyan kezdtem el? A gyerekekkel agyagszobrokat formáztunk az óvodában. Aztán otthon is folytattam. Vettem azt a sárga agyagot, és órákon keresztül dolgoztam vele. Aztán beiratkoztam egy esti tanfolyamra a Brooklyn College-ba, ahol a tanárom mondta, hogy tehetséges vagyok. Nem kellett mondania. Tudtam magamtól is.

Néha elismerést is kapok. Majdnem egy éve volt egy kiállításom a Chuck Levitan Galériában. Ismered? A Grand utcában. – Nem hallottam róla. – Nos, csak az én szobraimat állították ki.

– Nem csodálom.

– Aztán tavaly kaptam egy állami ösztöndíjat. Meg egyet az Einhoorn Alapítványtól. Ne tégy úgy, mintha hallottál volna az Einhoorn Alapítványról. Mert én sem, csak akkor, amikor megkaptam az ösztöndíjukat. Pár szobrom egész jó gyűjteményben kapott helyet. Egy vagy kettő még múzeumban is látható. Jó, nem kettő, hanem egy, és nem a Guggenheimben, de akkor is egy múzeumban. Szobrász vagyok.

– Soha nem mondtam, hogy nem vagy az.

– A gyerekeim Kaliforniában élnek, nem látom őket. A fenébe is, én költöztem el, nem igaz? Nem vagyok én rendes nő, hanem egy leszbikus, aki otthagyta a férjét meg a gyerekeit. Hát persze, hogy a férjemnek ítélték a gyerekeket. Nem csináltam belőle nagy ügyet. Akarsz tudni valamit, Matt?

– Mit?

– Nem akartam a gyerekeket. Elegem volt az óvodából. Meg a gyerekekből, az enyémeket is beleértve. Ehhez mit szólsz?

– Szerintem érthető.

– A világ Maisie Pomerance-ei nem értenének veled egyet. Bocsánat, Mitzie. Gordon és Mitzie Kibaszott Pomerance. Mr. és Mrs. Gimis Szerelem.

Most már hallottam a hangjából a vodkát. Nem akadt össze a nyelve, de a

beszédén érezni lehetett az alkohol hatását. Nem lepett meg. Annyit ivott, amennyit én, és én ittam rendesen. Persze némi előnnyel érkeztem hozzá.

– Amikor Eddie azt mondta, hogy elköltözik Kaliforniába, botrányt csaptam. Azt kiabáltam, hogy ez így nem fair, itt kell maradnia New Yorkban, mert látni akarom a gyerekeket. A bíróság engedélyezte a láthatást, de mire megyek vele, ha háromezer mérfölddel odébb élnek? Mondok én neked valamit.

– Mit?

– Megkönnyebbültem. Valahol örültem, mert el nem hiszed, milyen volt. Hetente egyszer elbumlizni metróval, ott ülni a lakásban a gyerekekkel meg Eddie-vel, vagy sétálni Boerum Hillben, miközben Maisie Pomerance lenézően ment el mellettem. Az istenit neki, miért nem vagyok képes annak a rohadéknak megjegyezni a nevét? Mitzie!

– Megvan a telefonszáma. Ha akarod, felhívhatod.

Felnevetett. – Jesszusom – mondta. – Vécére kell mennem. Mindjárt Amikor visszajött, a kanapéra ült le. Bevezetés nélkül ezt mondta: – Tudod, hogy mik vagyunk mi? Én a szobraimmal, te meg az egzisztencialista nyűglődéseddel? Két piás, aki seggrészegre itta magát.

– Ha te mondod!

– Ne gyere nekem ezzel a leereszkedő dumával. Nézzünk szembe a tényekkel. Mind a ketten alkoholisták vagyunk.

– Én kemény piás vagyok. A kettő közt van különbség.

– Micsoda?

– Akkor hagyom abba, amikor akarom.

– Akkor miért nem hagyod abba?

– Miért kellene?

Ahelyett, hogy válaszolt volna a kérdésre, előredőlt, és töltött magának vodkát. – Én egy időre abbahagytam – mondta. – Két hónapra. Talán kicsivel többre.

– Egyszerűen letetted a poharat, és kész?

– Elmentem az AA-ba.

– Ó.

– Voltál már?

Megráztam a fejem. – Nem hiszem, hogy az menne nekem.

– Akkor mész, amikor csak akarsz.

– Persze, ha akarnék.

– Meg különben is, te nem vagy alkoholista.

Nem szóltam semmit. – Attól függ – mondtam végül –, hogy miképpen definiálod a szót. De ez csak egy cédula, amit rád ragasztanak.

– Azt mondják, neked kell eldöntened, alkoholista vagy-e vagy sem.

– Nos, akkor eldöntöttem, hogy nem vagyok az.

– Én meg úgy, hogy az vagyok. És nekem bejött. Azt mondják, akkor ér a legtöbbet, ha nem iszol.

– Azt hiszem, értem.

– Nem tudom, miért hoztam elő a témát. – Felhajtotta a vodkát, a pohár pereme felett rám nézett. – Nem akartam erről beszélni. Először a gyerekeim, aztán a piálásom. Nem valami szívderítő.

– Semmi baj.

– Sajnálom, Matthew. Csak ülj ide mellém, és segíts elfeledkezni róla.

Mellé ültem a kanapéra, és belesimítottam a hajába. Az őszülő szálak csak még vonzóbbá tették. Rám emelte azt a végtelenül mély szürke szemét, majd lecsukta. Megcsókoltam, átölelt.

Megérintettem a mellét. Megcsókoltam a nyakát. Erős keze úgy gyúrta az izmokat a hátamban és a vállamban, mintha agyag lettem volna én is.

– Itt alszol – mondta.

– Az jó lenne.

– Szerintem is.

Újratöltöttük poharainkat.

KILENC

Reggel a templomok távoli harangszava ébresztett. A fejem tiszta volt, jól éreztem magam. Felültem az ágyban, és szemben találtam magam egy hosszú szőrű macskával, aki az ágy végébe gömbölyödve figyelt. Végigmért, majd lehajtotta a fejét, és aludt tovább. A ház asszonyával kell aludni, és a macskák máris elfogadják az embert.

Felöltöztem. Jant a konyhában találtam. Sápadt narancslevet ivott. Gyanítottam, hogy más is volt benne, ami tompítja a másnaposságot. Kávét főzött, töltött egy pohárral. Odaálltam az ablakhoz, és megittam.

Nem beszéltünk. A templomi harangok elhallgattak, a vasárnap reggel csendje ismét visszanyerte az uralmat. Derűs idő volt, a nap fenn járt a felhőtlen égen. Lenéztem az utcára. Az élet semmi jelét nem láttam: se gyalogost, se kocsit.

A bögrémet odatettem a rozsdamentes mosogatóba a többi edény mellé. Jan felhívta a liftet. Megkérdezte, kimegyek-e Sheepshead Baybe. Valószínű, feleltem. Átöleltük egymást. Éreztem teste melegét a köntösön keresztül.

– Majd hívlak – mondtam, és a túlméretes lifttel lementem a földszintre.

Egy Byrne nevű rendőr telefonon útbaigazított. Felszálltam hát a BMT Brighton Gravesend Neck Road felé tartó szerelvényére. A metró valamikor azt követően jött fel a föld felszíne alól, hogy átértünk Brooklynba. Olyan házak és kertek mögött mentünk el, amikről el nem hittem volna, hogy New Yorkban vannak.

A Hatvanegyedik körzet Coney Island sugárúton lévő épületét minden gond nélkül megtaláltam. A detektívek helyiségében egy Antonelli nevű, erőteljes állkapcsú nyomozóval eljátszottuk a ki-kit-ismer című játékot. Volt annyi közös ismerősünk, hogy nyugodtan beszélt velem. Elmondtam neki, min dolgozom, és megemlítettem, hogy Frank Fitzroy referálta a megbízómat. Persze ő is ismerte Franket, bár az volt a benyomásom, hogy nincsenek oda egymásért.

– Megnézem az aktáinkat – közölte. – De szerintem a másolatot Fitzroy már megmutatta.

– Valójában én olyasvalakivel akarok beszélni, aki látta a holttestet.

– A helyszínen járt nyomozók nem voltak benne a manhattani iratokban?

Ez nekem is eszembe jutott. Lehet, hogyha erre időben gondolok, akkor

nem kellett volna kimennem az isten háta mögé, Brooklynba. De ha az ember veszi a fáradságot, és kimegy a helyszínre, akkor rendszerint többet tud meg, mint amennyit remélt.

– Talán elő tudom keríteni az aktát – állt fel Antonelli, majd egy cigarettacsikkek égésnyomaival tarkított asztalhoz vezetett. Két asztallal odébb egy fekete detektív felgyűrt ingujjban telefonált. Úgy hallottam, mintha egy nővel beszélt volna, és nem rendőrségi ügyről. Egy másik asztalnál a távoli falnál egy civil ruhás és egy egyenruhás rendőr hallgatott ki egy sárga, borzas hajú tinédzsert. Nem hallottam, miről beszélnek.

Antonelli egy vékony aktával jött vissza, és ledobta elém az asztalra. Átolvastam, néha megálltam, jegyzeteltem. Az áldozatot Susan Potowskinak hívták, és a Flaring utca 2075. szám alatt élt. Két gyerek huszonkilenc éves anyja volt, férjétől külön élt, aki segédmunkásként dolgozott. A nő a gyerekekkel egy kétszintes családi ház földszintjén lakott, és szerda délután kettő körül gyilkolták meg.

A gyerekei találták meg. Együtt jöttek haza az iskolából fél négy körül, a nyolcéves fiú és a tízéves lány. Az anyjuk a konyhakövön feküdt, félig meztelenül, teste tele szúrt sebekkel. Sikítva rohantak ki az utcára. Egy egyenruhás végül meghallotta őket.

– Van valami érdekes?

– Talán – feleltem. Leírtam a helyszínre elsőként érkező rendőr, majd a Hatvanegyes körzet két detektívjének a nevét is, akik azelőtt érkeztek a tett helyszínére, hogy az ügyet átvette volna a Midtown North. Megmutattam a három nevet Antonellinek. – Itt dolgozik még valamelyikük?

– Burton Havermeyer járőr, Kenneth Allgood harmadosztályú detektív és Michael Quinn első osztályú detektív. Mick Quinn két vagy három éve halt meg. A társával egy italboltot figyeltek a W sugárúton, és tűzharcba keveredett a rablókkal. Szörnyű történet. A felesége azt megelőzően két évvel halt meg rákban. Négy gyerek maradt utánuk, a legidősebb tizennyolc. Benne volt a lapokban.

– Azt hiszem…

– Akik lelőtték, börtönben lesznek még jó hosszú ideig. De ők élnek, Mick halott. Erre varrjon gombot, aki tud. A másik kettőnek még a neve sem ismerős. Szerintem még előttem dolgozhattak a Hatvanegyedikben. Én olyan öt éve lehetek itt.

– Vajon most hol lehetnek?

– Talán ki tudom deríteni. Mit akar megtudni tőlük?

– Hogy az áldozatnak mind a két szemét kiszúrták-e.

– Nem volt ez benne a halottkém jelentésében? Amit a hogyishívják adott? Fitzroy?

Bólintottam. – Mind a két szem.

– Akkor?

– Pár évvel ezelőtt volt egy ügy. Egy nőt húztak ki a Hudsonből. A géniusz halottkém fulladásos halált állapított meg, aztán fogta a koponyáját, és papírnehezéknek használta. Elég nagy botrány lett belőle.

Ekkor alaposan megnézték a koponyát, és kiderült, hogy volt benne egy golyóütötte lyuk.

– Emlékszem. A nő New Jerseyben lakott, a férje orvos volt.

– Az.

– Van nekem egy aranyszabályom. Ha egy orvos felesége hal meg, a férje tette. Leszarom a bizonyítékokat. Mindig a doki a gyilkos. Arra már nem emlékszem, ez megúszta-e vagy nem.

– Én sem.

– Értem. A halottkém jelentését nem lehet készpénznek venni. De mire lehet menni egy kilencéves bűncselekmény tanújával?

– Nem sokra. Én mégis…

– Megnézem, mit tehetek.

Ezúttal tovább maradt távol. Amikor visszajött, furcsa volt az arckifejezése. – Nincs szerencsénk – jelentette be. – Allgood is halott. Havermeyer, a járőr, ő meg leszerelt.

– Allgood hogyan halt meg?

– Szívinfarktus, úgy egy éve. Már régebben áthelyezték. A Centre utcai központban dolgozott. Egyik nap összeesett az asztalánál, és meghalt. Az egyik srác az iktatóban emlékezett rá, és véletlenül tudta, mi történt Allgooddal. Ennyi erővel Havermeyer is halott lehet.

– Vele mi történt?

Vállat vont. – Ki tudja? Pár hónappal a Jégcsákányos ügy után adta be a leszerelési kérelmét. Közelebbről meg nem nevezett személyes okokra hivatkozott. Két vagy három évig dolgozott itt. Azt te is tudod, mekkora itt a fluktuáció, főleg az újaknál. De hát te is kiléptél.

– Ki.

– Előszedtem egy telefonszámot meg egy címet. Lehet, hogy azóta már hatszor elköltözött. Ha nem találod, akkor még mindig megpróbálhatod a főkapitányságon. Annyi ideig nem szolgált, hogy járjon neki nyugdíj, de

rendszerint azért igyekeznek nem veszteni szem elől egyetlen exzsarut sem.

– Lehet, hogy nem költözött el.

– Lehet. A nagyanyám még mindig abban a három szobában él az Elizabeth utcában, amibe akkor költözött, amikor lejött a palermói hajóról. Vannak, akik a seggükön maradnak. Mások meg olyan gyakran költöznek, ahogy én váltom a zoknimat. Lehet, hogy szerencsés leszel. Tehetek még valamit érted?

– Hol van a Haring utca?

– A gyilkosság helyszíne? – Felnevetett. – Te aztán nem adod fel – mondta. – Mint egy vadászkopó. Szagot akarsz fogni, mi?

Elmagyarázta, hogyan jutok oda. A kelleténél több időt szánt rám, de pénzt nem akart elfogadni. Sejtettem, hogy így lesz – van, aki elfogadja, van, aki nem –, mégis megpróbáltam. – Vehetsz magadnak egy új kalapot – mondtam, mire egy vékony mosollyal közölte, hogy éppen elég kalapja van. – Manapság meg alig hordok kalapot – tette hozzá. Huszonöt dollárt ajánlottam neki, elég keveset ahhoz képes, hogy mennyit segített. – Csendes, nyugodt napunk van – mutatott körbe. – És mire mégy azzal, amit mondtam? Van ötleted, hogy ki gyilkolt a Boerum Hillben?

– Nem igazán.

– Mintha egy fekete macskát kergetnél egy koromsötét szobában – bólintott. – Megteszel nekem egy szívességet? Majd tudasd velem, mi lett a vége. Már ha egyáltalán jutsz valamire.

Az útbaigazítását követve elmentem a Haring utcára. A környék nem nagyon változhatott kilenc éve. Szép házak, mindenhol gyerekek. A járdák előtt kocsik, a házak előtti felhajtón is jó pár. Eszembe jutott, hogy legalább néhány szomszédnak emlékeznie kellene Susan Potowskira. Sőt, még az is lehet, hogy a férje a halála után visszaköltözött a gyerekekhez. Most már idősek. Tizenhét, tizennyolc évesek.

Fiatalon szülte az elsőt. Tizenkilenc évesen. A korai házasság és a korai szülés egyáltalán nem volt ritka a környéken.

De valószínűleg elköltözött, döntöttem el. Feltéve persze, hogy visszajött a gyerekeihez. Ha igen, akkor sem biztos, hogy egy olyan házban akart maradni velük, ahol az anyjukat megölték.

Nem csöngettem be a házba, ahogy máshova sem. Nem Susan Potowski gyilkossága ügyében nyomoztam, és nem láttam értelmét annak, hogy régi sebeket tépjek fel. Vetettem egy utolsó pillantást a házra, megfordultam, és elsétáltam.

Az Antonellitől kapott cím szerint Burton Havermeyer a St. Marks utca 212. alatt élt. Az East Village meglehetősen szokatlan hely egy zsarunak, és nem is tűnt nagyon valószínűnek, hogy kilenc év elteltével ott fogom találni. Tárcsáztam a számát egy drogériából az Ocean sugárúton.

Egy nő vette fel. Megkérdeztem, beszélhetek-e Mr. Havermeyerrel. Pár pillanat szünet után válaszolt. – Mr. Havermeyer már nem lakik itt.

Éppen elnézést akartam kérni, amiért zavartam, de a nő még nem végzett. – Azt sem tudom, hogy hol lehet elérni Mr. Havermeyert – közölte.

– Maga a felesége?

– Igen.

– Ne haragudjon, hogy zavarom, Mrs. Havermeyer. Egy detektív a Hatvanegyedik körzetben adta meg ezt a telefonszámot. Én a férjével…

– A volt férjem.

A hangja és a beszéde olyan színtelen, semleges volt, mintha nem akart volna közösséget vállalni a saját szavaival. Ugyanezt hallottam már gyógyult mentális betegeknél.

– Egy rendőrségi ügy kapcsán szeretnék beszélni vele – folytattam.

– Évekkel ezelőtt leszerelt.

– Ezzel tisztában vagyok. Nem tudja véletlenül, hol találhatom meg?

– Nem.

– Ha jól értem, nem gyakran találkozik vele, Mrs. Havermeyer, de ha mégis lenne valami ötlete…

– Nem találkozom vele.

– Értem.

– Érti? Nem látom a volt férjemet. Havonta küld egy csekket a bankomba, és ott jóváírják a számlámon. Soha nem látom a férjemet, még a csekket sem látom. Érti? Érti?

A szavak mögött akár szenvedély is lángolhatott volna, a hangján azonban ezt nem lehetett hallani. Lapos volt, színtelen.

Nem szóltam semmit.

– Manhattanben lakik – folytatta. – Talán van telefonja, és még a telefonkönyvben is benne van. Nézze csak meg. Talán elnézi nekem, ha nem én teszem meg.

– Természetesen.

– Biztos vagyok benne, hogy fontos ügyről van szó – tette hozzá. – A rendőrségi ügyek mindig fontosak, nem?

A drogériában nem találtam manhattani telefonkönyvet, így a tudakozót hívtam. Talált is egy Burton Havermeyert a nyugati Százharmadik utcában. Tárcsáztam, senki nem vette fel.

A drogériában volt egy kis ételpult. Rendeltem egy sajtos szendvicset, és két szelet édes, cseresznyés pitét, mellé megittam két bögre kávét, ami nem is volt rossz, de nem lehetett összemérni azzal, amit Janice főzött reggel.

LAWRENCE BLOCK Eltűnődtem rajta. Aztán odamentem a telefonhoz, és majdnem a számát tárcsáztam, de helyette inkább Havermeyert próbáltam. Most felvette.

– Burton Havermeyer? – kezdtem. – A nevem Matthew Scudder. Azért hívom, hogy esetleg meglátogathatnám-e a ma délután.

– Miért?

– Rendőrségi ügy. Néhány kérdés, amit fel szeretnék tenni. Nem fogom sokáig rabolni az idejét.

– Maga rendőr?

A pokolba. – Az voltam.

– Én is. Megmondaná nekem, hogy mit akar tőlem, Mr…

– Scudder – feleltem. – Egy ősrégi történetről van szó. Most magándetektívként dolgozom egy olyan ügyön, ami akkor történt, amikor maga a Hatvanegyedik körzetben szolgált.

– Az évekkel ezelőtt történt.

– Tudom.

– Nem lehetne telefonon? El nem tudom képzelni, milyen információt adhatok magának. Mezei járőr voltam, nem nyomoztam. Én…

– Személyesen jobb lenne.

– Nos, én…

– Nem rabolnám sokáig az idejét.

Szünet. – Szabadnapos vagyok – közölte majdnem panaszosan. – Le akartam ülni pár sörrel, és nézni a meccset.

– A reklámszünetben beszélhetünk.

Felnevetett. – Oké, maga nyert. Tudja a címem? A csengőn ott a nevem. Mikor várhatom?

– Óra, másfél.

– Rendben.

***

Az Upper West Side is egy felkapott környék lett, de a helyi újjáéledés még nem jutott túl a Kilencvenhatodik utcán. Havermeyer a Százharmadikon élt a Columbus és az Amsterdam között egy kissé lerohadt épületben. Úgy láttam, főleg spanyol ajkúak laknak ott. Az egyforma házak előtt sokan ültek székeken, sámlikon, irgalmatlan méretű hordozható rádiót hallgattak, Miller High Life-ot ittak barna papírzacskókból. Minden harmadik nő terhes volt.

Megtaláltam a házat, megnyomtam a csengőt, megmásztam három emeletet. Az egyik hátsó lakás ajtajában várt rám. – Scudder? – kérdezte. Bólintottam. – Burt Havermeyer. Jöjjön be.

Követtem a kellemes méretű garzonba. A plafonon egy villanykörte lógott, körülötte a manapság divatos japán stílusú ernyővel. A falakra ráfért volna egy festés. Leültem a kanapéra, és elfogadtam a sört, amivel kínált. Kinyitotta az övét, aztán bekapcsolta a fekete-fehér tévét, ami egy narancssárga műanyag dobozon állt.

Leült egy székre, a lábát keresztbe tette. Harmincas évei elején járhatott, egyhetven magas, jelentéktelen vállal, sápadt bőrrel és sörhassal. Barna vászonnadrágot viselt, és bézsszínű inget. Mélyen ülő szemek, erős áll, hátrafésült barna haj, és reggel nem borotválkozott. Én sem, jutott eszembe.

– Kilenc éve történt – kezdtem. – Susan Potowski.

– Tudtam.

– Mit?

– Leraktam a telefont, és arra gondoltam, mi a fenéért akar bárki is velem beszélni egy nyolc- vagy kilencéves ügyről? Aztán eszembe jutott az a jégcsákányos dolog. Olvastam az újságban. Elkapták a fickót, igaz?

– El. – Azzal elmagyaráztam, hogy Louis Pinell tagadta Barbara Ettinger megölését, és hogy a jelek szerint a tények őt igazolják.

– Nem értem – ingatta a fejét. – Nyolc gyilkosságot akkor is ő követett el, nem? Az nem elég ahhoz, hogy elítéljék?

– Barbara Ettinger apjának nem elég. Tudni akarja, ki ölte meg a lányát.

– És ez a maga munkája. – Halkan fütyült. – Milyen mázli.

– Erről van szó – kortyoltam bele a dobozos sörbe. – Nem hiszem, hogy kapcsolat lenne a Potowski- meg az Ettinger-gyilkosság között, de mind a kettőt Brooklynban követték el, és lehet, hogy egyiket sem Pinell. Maga volt az első rendőr a helyszínen. Jól emlékszik arra a napra?

– Azt meghiszem.

– Mert?

– Mert amiatt hagytam ott a yardot. De gondolom, ezt elmondták magának

Sheepshead Bayben.

– Csak annyit, hogy közelebbről meg nem nevezett személyes indokok miatt.

– Ezt mondták? – Két kézzel fogta a sörösdobozát, a térde között tartotta, és előrehajolva bámulta. – Emlékszem, hogy sírtak a gyerekek – mondta. – Emlékszem, hogy tudtam, most valami rettenetes dolgot fogok látni, aztán a következő emlékem az volt, hogy a konyhában állok, és a holttestet nézem. Az egyik gyerek a nadrágomba kapaszkodott, ahogy a gyerekek szoktak, tudja, én meg ott állok, nézem az anyját, becsukom a szemem, kinyitom, de a nő még mindig ott fekszik. Egy izé volt rajta, köntös. Valami japán írással rajta meg egy madár képével. Japán stílusú művészet. Kimonó? Azt hiszem, kimonónak hívják. Emlékszem a színére is. Narancssárga, fekete szegéllyel.

Felnézett rám, aztán vissza a sörösdobozra. – A köntös nyitva volt. A kimonó. Félig nyitva. A teste tele volt szúrásokkal. Ahol belevágta a jégcsákányt. Főleg a felsőtestébe. Szép mellei voltak. Szörnyű dolog erre emlékezni, de mit tegyek? Ott álltam, néztem a sebeket a mellén, halott volt, és én mégis észrevettem, hogy milyen jó mellei voltak. És közben utáltam magam érte.

– Előfordul az ilyesmi.

– Tudom, tudom, de olyan ez a kép, mint amikor az ember torkán akad egy szálka. A gyerekek meg üvöltöttek, kint meg a zajok, mindenféle zajok. Először nem is hallottam semmit, mert a látványa mindent blokkolt. Megsüketített, nem működtek az érzékszerveim. Érti, mit mondok?

– Igen.

– Aztán visszajön a hang, a gyerek még mindig a lábamba kapaszkodik, és ha száz évig él is, akkor is így fog emlékezni az anyjára. Én soha nem láttam még az életben, és én sem tudtam kiverni a látványát a fejemből. Ezt láttam egész álló nap, még éjjel is. Amikor aludtam, rémálmaim voltak, napközben meg a legváratlanabb pillanatokban kattant be a fejembe. Nem akartam sehova se menni. Nem akartam megkockáztatni, hogy még egy holttestet kelljen látnom. Végül rájöttem, hogy nem akarok olyan munkát végezni, amelyik közben ha valakit megölnek, akkor nekem kell foglalkoznom vele. „Közelebbről meg nem nevezett személyes indokok.” Na, közelebbről megneveztem. Egy kicsit vártam, hátha elmúlik, de nem, erre kiléptem.

– És most mit csinál?

– Biztonsági őr vagyok. – Mondta, hogy melyik üzletben. – Mást is kipróbáltam, de most már hét éve dolgozom itt. Egyenruhát viselek, még

fegyver is van a csípőmön. Az előző melómnál is kaptam fegyvert, csak éppen nem volt megtöltve. Ettől megbolondultam. Azt mondtam, vagy van fegyverem, vagy nincs, engem nem érdekel, de ne adjanak nekem töltetlen fegyvert, mert a rosszfiúk azt hiszik, van fegyverem, pedig valójában nincs, és nem tudom megvédeni magam. Itt kaptam egy töltött fegyvert, és hét év alatt egyszer sem kellett elővennem. És ez nekem így jó. Azért vagyok, hogy elijesszem a rablókat meg a bolti tolvajokat. A szarkákat nem nagyon tudom elijeszteni. Marhára fineszesek tudnak lenni.

– Azt el tudom képzelni.

– Unalmas munka. De én szeretem. Szeretem tudni, hogy nem kell besétálnom senki konyhájába, ahol halál van a padlón. A munkahelyemen viccelődök, néha elkapok egy szarkát, az egész jó így, ahogy van. Egyszerű életem van, érti? És én így szeretem.

– Egy kérdés a gyilkosság helyszínével kapcsolatban.

– Mondja csak.

– A nő szeme.

– Jézusom – sápadt el. – Pont erre kellett emlékeztetnie?

– Mondja el.

– Nyitva volt a szeme. A gyilkos minden áldozatát szemen szúrta. Ezt akkor nem tudtam. A lapok előtt titokban tartották, mindig ezt csinálják, tudja? Amikor megjöttek a detektívek, azonnal tudták, mi a helyzet, amikor meglátták a szemét, tudták, hogy ez nem a mi ügyünk, át is adhatjuk egy másik körzetnek. Elfelejtettem, melyiknek.

– Midtown North.

– Ha maga mondja. – Egy pillanatra becsukta a szemét. – Mondtam, hogy a szeme nyitva volt? A plafont bámulta. Ovális vérfoltokkal a szeme helyén.

– Mind a két szeme?

– Hogyan?

– Mind a két szeme ugyanolyan volt?

Bólintott. – Miért?

– Barbara Ettingernek csak az egyik szemébe szúrt bele a gyilkos.

– És ez számít?

– Nem tudom.

– Ha valaki utánozni akar egy gyilkost, akkor mindenben utánozza, nem?

– Az ember azt gondolná.

– Hacsak nem ő volt, és valaki megzavarta, ezért nem tudta rendesen befejezni. De ki tudja ezeknél az őrülteknél? Talán most isten azt mondta neki,

elég csak egy szem. Ki tudja?

Kiment még egy sörért, nekem is hozott, de nemet mondtam. Nem akartam annyi ideig maradni, hogy megihassam. Egy kérdést akartam neki feltenni, egyetlenegyet, a válasza pedig teljes egészében alátámasztotta a halottkém jelentését. Akár telefonon is megkérdezhettem volna tőle, de akkor nem lett volna lehetőségem megtudni, mennyire jó a memóriája, és nem tudtam volna megérezni, mit is talált akkor abban a konyhában. Nem kérdés, hogy visszament az időben, és ismét ott látta maga előtt Susan Potowski holttestét. Nem csak úgy mondta, hogy mind a két szemébe beleszúrtak. Becsukta a szemét, és látta a véres szemgödröket.

– Néha elgondolkodom – mondta. – Olvastam, hogy letartóztatták Pinellt, majd megjelenik maga. Mi lett volna, ha nem én vagyok ott elsőnek a helyszínen? Vagy mi van akkor, ha három évvel később történik, amikor már több a tapasztalatom? Most látom, hogy az egész életem máshogy alakulhatott volna.

– Lehet, hogy rendőr marad.

– Lehet, ugye? Nem tudom, szerettem-e rendőr lenni, vagy hogy egyáltalán jó rendőr voltam-e. Az iskolát szerettem. Szerettem az egyenruhát. Szerettem járőrözni, az utcát, köszönni az embereknek, akik visszaköszöntek. Azt már nem tudom, hogy az igazi rendőri munkát mennyire szerettem. Lehet, hogy az is ment volna, ha akkor nem abba a konyhába sétálok be. Meg az is lehet, hogy ha várok még, akkor csak megemésztem, túlteszem magam rajta, megszokom. Maga zsaru volt, és kilépett, igaz?

– Közelebbről meg nem nevezett személyes okok miatt.

– Aha, abba sok minden belefér.

– Ott is egy haláleset történt – feleltem. – Egy gyerek. Történt valami, ami miatt elment a kedvem attól, hogy rendőr legyek.

– Velem is pont ez. Elment tőle a kedvem. Tudja, mit gondolok? Ha nem az a dolog lett volna, akkor valami más.

Én is mondhattam volna ugyanezt? Már korábban is eszembe jutott. Ha Estrellita Rivera akkor este ágyban van, ahol lennie kellett volna, akkor még mindig rendőr lennék, és Syossetben élnék? Vagy valami más taszított volna ugyanarra az útra, amin akkor elindultam?

– A feleségével különköltöztek – mondtam.

– Igen.

– Ugyanakkor, amikor leszerelt.

– Nem sokkal azután.

– Azonnal ideköltözött?

– Egy olcsó hotelben laktam a Broadwayn, innét pár sarokra. Két és fél hónapig laktam ott, mielőtt megtaláltam ezt a lakást. Azóta itt élek.

– A felesége meg mindig az East Village-ben.

– Hogyan?

– A St. Marks utcában.

– Persze.

– Gyerek nincs?

– Nincs.

– Úgy könnyebb.

– Gondolom.

– A feleségem meg a fiaim Long Islanden élnek. Én meg egy hotelban az Ötvenhetedik utcában.

Bólintott. Értette. Az emberek változnak, így az életük is. Ő kasmírpulóverekre vigyáz. Én meg csinálom, amit csinálok. Antonelli szerint egy koromsötét szobában kergetek egy fekete macskát. Egy olyan macskát, ami nincs is ott.

TÍZ

Amikor visszaértem a hotelomba, egy üzenet várt Lynn Londontól. A hallban lévő nyilvános telefonról visszahívtam, és elmagyaráztam, ki vagyok és mit akarok.

– Az apám bérelte fel magát? – kérdezte. – Furcsa, mert nekem nem szólt róla semmit. Azt hittem, elfogták a férfit, aki megölte a testvéremet. Miért akar most hirtelen… Hagyjuk. Nem tudom, miben segíthetnék.

A testvéréről szeretnék beszélni vele, feleltem.

– Ma este nem fog menni – jelentette ki. – Éppen most értem haza a hegyekből. Fáradt vagyok, és még össze kell állítanom a tanrendemet a hétre.

– Holnap?

– Napközben tanítok. Este vacsorára vagyok hivatalos, utána meg koncertre megyek. Kedden csoportterápiám van. Szerda? Az sem annyira jó, de legyen.

– Talán…

– Megbeszélhetnénk telefonon keresztül? Nem tudok túl sokat, Mr. Scudder. És most teljesen ki vagyok dögölve. De ha nagyon akarja, van tíz percem a kérdéseire. Őszinte leszek magával, nem tudom, máskor hogyan tudnánk beszélni. Már mondtam, alig tudok valamit, és évekkel ezelőtt történt…

– Mikor végez a tanítással holnap délután?

– Holnap délután? Negyed négykor mennek el a gyerekek, de…

– A lakásánál fogom várni négykor.

– Már mondtam. Este vacsorára vagyok hivatalos.

– Utána meg koncertre megy. Holnap négykor. Nem fogom sokáig rabolni az idejét.

Nem volt túl boldog, de ennyiben hagytuk. Bedobtam még egy tízcentest, és felhívtam Jan Keane-t. Elmondtam neki, mi történt velem, <5 meg közölte, hogy le van nyűgözve, mennyit dolgoztam.

– Nem tudom – feleltem. – Néha az az érzésem, hogy fölöslegesen rohangálok. Mindent elintézhettem volna pár telefonnal.

– Mi is megbeszélhettük volna telefonon tegnap éjjel – közölte. – Ha már itt tartunk.

– Örülök, hogy nem ez történt.

– Én is – válaszolta. – Azt hiszem. Ugyanakkor azt terveztem, hogy ma egész nap dolgozni fogok, de rá sem bírok nézni az agyagra. Remélem, estére elmúlik ez a másnaposság.

– Én tiszta fejjel keltem.

– Az enyém most tisztul. Lehet, hogy nem kellett volna itthon maradnom. A nap meg a levegő segített volna. Most csak ülök, és várom, mikor mehetek végre ágyba.

Lehet, hogy ebben az utolsó mondatban volt egy kimondatlan meghívás. Vagy meghívathattam volna magam. De már otthon voltam, és egy rövid, csendes este vonzónak tűnt. Mondtam neki, mennyire élveztem a társaságát, és hogy majd hívom.

– Örülök, hogy hallottam a hangod – felelte. – Te egy jó pasas vagy, Matthew. – Szünet, aztán folytatta. – Gondolkodtam rajta. Lehet, hogy ő tette.

– Ki?

– Doug Ettinger. Lehet, hogy ő ölte meg.

– Miért?

– Nem tudom, miért. Az embereknek mindig van indokuk arra, hogy miért öljék meg a házastársukat, nem? Nem múlt el nap, hogy ne lett volna okom megölni Eddie-t.

– Úgy értem, miért gondolod, hogy ő volt?

– Ja? Arra gondoltam, szóval arra gondoltam, hogy milyen ördögi dolog megölni valakit úgy, mintha más tette volna. Aztán eszembe jutott, Doug milyen egy sunyi alak. Belőle kinézem.

– Ez érdekes.

– Figyelj, én nem tudok semmit. Csak ezen gondolkodtam. És most mit csinál? Sportszereket árul? Ezt mondtad?

A szobámban ültem egy ideig, olvastam, aztán az Armstrongban megvacsoráztam. Maradtam pár órát, de nem ittam sokat. Kevesen voltak, ahogy az vasárnap megszokott. Beszéltem néhány emberrel, de főleg magamban ültem, hagytam, hogy az elmúlt két nap eseményei ki-be járkáljanak a tudatalattimban.

A Nyolcadik sugárúton elsétáltam egy újságoshoz, hogy megvegyem a hétfői News korai kiadását. A szobámban elolvastam, aztán lezuhanyoztam. Megnéztem magam a tükörben. Eszembe jutott, hogy megborotválkozzak, de úgy döntöttem, ráér reggel.

Lefekvés előtt ittam egyet. Csak egy keveset. Lefeküdtem.

Mély álomból ébresztett a telefon. Álmomban futottam, üldöztem valakit, vagy engem üldöztek. Erősen dobogó szívvel ültem fel az ágyban.

A telefon csöngött. Odanyúltam, felvettem.

– Miért nem hagyja nyugodni a halottakat? – kérdezte egy nő.

– Ki beszél?

– Hagyja békén a halottakat. Ne akarja kiásni őket.

– Ki beszél?

Letette. Felkapcsoltam a villanyt, ránéztem az órámra. Fél kettő. Egy órát sem aludtam.

Ki volt az? A hangot már hallottam valahol, de nem tudtam felidézni, hol. Lynn London? Nem.

Felkeltem, felütöttem a noteszomat, felvettem a telefont. Amikor a központos bejelentkezett, beolvastam neki a számot. Kapcsolt, én meg hallgattam, hogy kétszer kicsöng.

Egy nő vette fel. Ugyanaz, aki azt mondta, hogy hagyjam nyugodni a halottakat. Egyszer már hallottam a hangját, onnét volt ismerős.

Amit mondani akartam neki, várhatott még egy napot vagy kettőt. Anélkül tettem le a kagylót, hogy beleszóltam volna, aztán visszafeküdtem.

TIZENEGY

Reggeli után felhívtam Charles London irodáját. Még nem ért be. Meghagytam a nevem, hogy hívjon vissza.

Egy újabb tízcentesért cserébe beszélhettem Frank Fitzroyjal a Tizenharmadik körzetben. – Scudder – üdvözöltem. – Hol őrzik Pinellt?

– Szerintem most már átvitték Rikers Islandre. Miért?

– Szeretnék beszélni vele. Szerinted mennyi az esélyem?

– Nem sok.

– De te beszélhetsz vele – mondtam. – Én meg elkísérlek.

– Nem tudom, Matt.

– Kompenzálnám az idődet.

– Nem erről van szó. Hanem arról, hogy a szemetje egyszerűen az ölünkbe pottyant, és nagyon nem szeretném, hogy elcsússzunk egy eljárási banánhéjon. Egy illetéktelen személy meglátogatja, az ügyvédje megtudja, begőzöl az agyába, és baszhatom az ügyet. Értesz?

– Nem túl valószínű, hogy ez történne.

– Lehet, de nem akarok kockáztatni. Különben is, mit akarsz tőle?

– Nem tudom.

– Nos, pár kérdést feltehetek neki a nevedben. Feltéve persze, hogy beengednek hozzá, amiben nem vagyok biztos. Az ügyvédje meg is tilthatta. De ha van valami, amit konkrétan meg akarsz kérdezni…

A hotel halijából hívtam a fülkéből, és valaki kopogott az ajtón. Mondtam Franknek, hogy tartsa egy perce, majd résnyire kinyitottam az ajtót. Vinnie volt az, a recepciós. Valaki telefonon keresett. Egy nő, aki nem mutatkozott be. Azon gondolkodtam, vajon ugyanaz-e, aki az éjjel felébresztett.

Megkértem, hogy várjon egy percet, mindjárt megyek. Beleszóltam a kagylóba, és mondtam Franknek, hogy nincs különösebb ötletem, mit akarnék kérdezni Louis Pinelltől, de nem felejtem az ajánlatát. Megkérdezte, jutottam-e valamire a nyomozásommal.

– Nem tudom – feleltem. – Nehéz megmondani. Sokat dolgozok rajta.

– Hogy a hogyishívják úgy érezze, kap valamit a pénzéért. London.

– Gondolom. De van egy olyan érzésem, hogy az időmet pocsékolom.

– Mindig azt tesszük, nem? Vannak napok, amikor úgy érzem, az időm kilencven százaléka a kukában köt ki. De erre szükség van, hogy a maradék tíz

százalék sikeres legyen.

– Igaz.

– De még ha találkozni is tudnál Pinell-lel, a kilencven százalékba tartozna. Nem?

– De.

Letettem a kagylót, majd odamentem a recepcióhoz. Anita keresett.

– Matt? Csak azt akartam mondani, hogy megkaptam a csekket.

– Jó. Sajnálom, hogy csak ennyit tudtam küldeni.

– Jókor jött.

Csak akkor küldtem neki és a srácoknak pénzt, amikor volt. Eddig még soha nem hívott, hogy megkapta.

Megkérdeztem, hogy vannak a fiúk.

– Jól – felelte. – Persze most az iskolában.

– Persze.

– Jó ideje nem láttad őket.

Majdnem elöntötte a vér az agyamat. Csak azért hívott, hogy ezt elmondja? Csak azért, hogy megnyomja a bűntudatcsengőt? – Dolgozom – közöltem. – Mihelyst befejeztem, akármikor is legyen az, kimegyek majd értük, és elviszem őket egy kosármeccsre. Vagy egy bokszmeccsre.

– Annak örülnének.

– Én is. – Eszembe jutott Jan, aki megkönnyebbült, hogy a gyerekei az ország túlsó felén vannak, és nem kell látogatnia őket, és a bűntudata is el múlt, amit emiatt érzett.

– Matt, azért hívtalak…

– Igen?

– Istenem – halkult el a hangja. Szomorúnak és fáradtnak hallottam. – Bandy.

– Bandy?

– A kutya. Emlékszel rá, igaz?

– Persze. Mi van vele?

– Olyan szomorú – sóhajtott. – Az állatorvos szerint el kellett altatni. Nem tudott már mit tenni érte.

– Ó – feleltem. – Nos…

– Elaltatták. Pénteken.

– Értem.

– Gondoltam, tudni akarod.

– Szegény Bandy – mondtam. – Mennyi idős volt? Tizenkettő?

– Tizennégy.

– Nem is gondoltam volna. Hosszú élet egy kutyának.

– Egy embernél ez kilencvennyolc lett volna.

– Mi volt a baja?

– Az állatorvos szerint szimplán megöregedett. A veséi elég vacak állapotban voltak. És már nem is látott. Ezt tudtad, nem?

– Nem.

– A látása két éve folyamatosan romlott. Olyan szomorú volt, Matt. A fiúk már alig foglalkoztak vele. Azt hiszem, ez volt a legszomorúbb. Amikor még kicsik voltak, imádták, de ahogy ők nőttek, Bandy meg egyre öregedett, már nem érdekelte őket. – Sírni kezdett. Ott álltam, a kagylót a fülemhez tartottam, nem mondtam semmit.

– Ne haragudj, Matt – szólalt meg.

– Ne butáskodj.

– Azért téged hívtalak, mert el akartam mondani valakinek, de ki másnak, mint neked? Emlékszel, amikor megkaptuk őt?

– Emlékszem.

– Banditának akartam hívni, a pofája miatt. Tudod, olyan foltos volt. Mire te azt mondtad, nehogy olyan legyen, mint a neve. De akkor már rajta maradt a Bandy.

– Rajta.

– Az állatorvos szerint nem érzett semmit. Egyszerűen elaludt. A testét is elszállították helyettem.

– Az jó.

– Jó élete volt, nem gondolod? Mindig szeretett bohóckodni. Olyan sokszor megnevettetett.

Még két percig beszélt. A beszélgetés úgy halt el, mint a kutya. Megint megköszönte a csekket, mire én ismét azt mondtam, bárcsak többet tudtam volna küldeni. Megkértem, szóljon a srácoknak, hogy mihelyst befejezem a mostani ügyemet, találkozni fogunk. Hogyne, megmondja, nyugtatott meg. Letettem a telefont, és kimentem a hotelból.

A napot felhők takarták, csípős szél fújt. A hotel mellett kettővel van egy bár. McGovern. Korán nyitnak.

Bementem. A hely üres volt, két férfit leszámítva: az egyik a bárpult mögött ült, a másik előtte. A csapos keze enyhén remegett, ahogy egy dupla Early Timest töltött, majd mellé tett egy pohár vizet.

A poharat fogva azon gondolkodtam, vajon okos dolog-e Londont úgy

meglátogatni, hogy a leheletemen érezni lehet a bourbont, majd úgy döntöttem, egy nem hivatásos magándetektív részéről ez megbocsátható különcség. A jó öreg Bandyn is tűnődtem, de persze ő csak ürügy volt. Számomra, és feltehetőleg Anita számára is a kutya egyike volt azon kevés dolgoknak, amik összekötöttek minket. A házasságunkhoz hasonlóan Bandy is szépen, lassan halt meg.

Otthagytam az italt a pulton, és eljöttem.

London irodája egy huszonhat emeletes épület tizenhetedik emeletén volt a Pine utcában. Két férfival osztozkodtam a liften: mindketten zöld melósruhát viseltek, az egyiknek a kezében egy tervrajz volt, a másikában szerszámos táska. Egyik sem beszélt, én sem szóltam.

Mire megtaláltam London irodáját, úgy éreztem magam, mint egy patkány a labirintusban. Az ajtón négy név állt, az övé volt az első. Az enyhe, brit akcentusú recepciós hellyel kínált, majd halkan beszélt a telefonba. Amíg az ajtó kinyílt, a *Sports Illustrated*et olvastam. Charles London beinvitált az irodájába.

Egész kellemes méretű helyiség volt, kényelmes, de nem hivalkodó. Az ablakból a kikötőt lehetett látni, igaz, az egyik szomszédos épület némileg blokkolta a kilátást. Az asztal két oldalán álltunk, és én éreztem, hogy van valami a levegőben. Egy pillanatra megbántam, hogy McGovernnél nem ittam meg a bourbont, aztán rájöttem, ennek semmi köze ahhoz a láthatatlan falhoz, ami kettőnk között emelkedik.

– Nem bántam volna, ha előbb idetelefonál – kezdte. – Mert akkor megspórolhatott volna magának egy utat.

– Telefonáltam, de azt mondták, még nem ért be.

– Átadtak egy üzenetet, hogy majd később fog hívni.

– Gondoltam, minek, ha úgyis jövök.

Bólintott. Ugyanazt a ruhát viselte, mint amikor az Armstrongban találkoztunk, csak a nyakkendője volt más. Persze biztos voltam benne, hogy az öltöny sem volt ugyanaz, mindössze ugyanolyan. Gyanítottam, hogy hat egyforma öltönye van, és kétfióknyi fehér ingje.

– Meg kell kémem, hogy ejtse az ügyet, Mr. Scudder – mondta.

– Ejtsem?

– Nem látszik meglepettnek.

– Éreztem valamit, amikor besétáltam ide. Miért?

– Az indokaim nem érdekesek.

– Nekem igen.

Vállat vont. – Hibát követtem el – felelte. – Fölösleges munkával bíztam meg. Pénzt dobtam ki az ablakon.

– Ha már kidobta az ablakon, akkor talán kaphat is valamit érte cserébe. Mert visszaadni nem tudom. Elköltöttem.

– Nem is vártam, hogy visszafizeti.

– Most sem pénzért jöttem. Akkor meg mit spórol meg azzal, hogy megkér, hagyjam abba a nyomozást?

A fakó kék szeme kétszer is megrebbent keret nélküli szemüvege mögött. Megkérdezte, nem akarok-e leülni. Jobb állni, feleltem. Ő sem ült le.

– Ostobán viselkedtem – folytatta. – Bosszút akartam állni. Felkavarni az állóvizet. Akár az az ember ölte meg Barbarát, akár egy másik elmebeteg, soha nem fogjuk megtudni. Hiba volt részemről azt kérni, hogy turkáljon a múltban és kavarja fel a jelent.

– Ezt tettem volna?

– Hogy mondta?

– Turkáltam a múltban és felkavartam a jelent? Lehet, hogy ez a helyes meghatározása a szerepemnek. Miért döntött úgy, hogy annyiban hagyja?

– Nem érdekes.

– Ettinger beszélt magával, igaz? Méghozzá tegnap. Szombaton sokat dolgoznak, rengeteg teniszütőt adnak el. Szóval tegnap este hívta, igaz? – Nem válaszolt. – Tessék. Mondja csak, hogy nem érdekes.

– Nem érdekes. De ami még fontosabb, semmi köze hozzá, Mr. Scudder.

– Tegnap éjjel fél kettőkor Mrs. Ettinger hívott fel. Magát is akkor hívta?

– Nem tudom, miről beszél.

– Elég jellegzetes a hangja. Akkor hallottam először, amikor felhívtam Ettingert otthon. Az asszony közölte, hogy a férje a hicksville-i boltban van. Tegnap éjjel meg azért hívott, hogy hagyjam békében nyugodni a holtakat. A jelek szerint maga is ezt akarja.

– Igen – válaszolta. – Ezt akarom.

Felvettem egy papírnehezéket az asztalról. Egy kétcentis réztáblácska szerint megkövesedett fa volt az arizonai sivatagból.

– Azt megértem, Karen Ettinger mitől fél. Lehet, hogy kiderül, a férje gyilkos, és ez a feje tetejére állítaná a kis világát. Az ember azt hinné, hogy egy nő az ő helyzetében tudni akarja az igazságot. Hogyan élheti ezentúl kényelmes kis életét, ha azt gyanítja a férjéről, megölte az első feleségét? De az emberek viccesek ám, tudja? Azt zárnak ki a fejükből, amit csak akarnak.

Akármi is történt, tíz éve volt, Brooklynban. A lotyó meg halott, igaz? Az emberek változnak, így az életük is. Így aztán nincs is miért aggódnia, ugye?

Nem mondott semmit. A papírnehezék aljára egy kis filcdarabot ragasztottak, hogy ne karcolja fel az asztalt. Úgy tettem le, hogy a filc volt alul.

– Magát nem érdekli Ettinger vagy a felesége. Mi köze magának ahhoz, hogy az életük egy kicsit zavaros lesz? Hacsak Ettinger nem szorította magát valamivel sarokba. De szerintem nem erről van szó. Maga nem olyan, mint akit csak úgy sarokba lehet szorítani.

– Mr. Scudder…

– Hanem valami más. De mi? Nem pénz, nem is fizikai fenyegetés. Hát persze. Már tudom.

Nem nézett a szemembe.

– A hírnevéről van szó. Maga attól fél, hogy mit találok a lánya mellett a sírjában. Ettinger elmondta magának, hogy Barbarának szeretője volt. Nekem ugyan az ellenkezőjét állította, de kétlem, hogy az igazság elkötelezett barátja lenne. Ami azt illeti, minden arra mutat, a lányának valóban szeretője volt. Sőt, talán nem is egy. Ez ellentétben állhat a tisztességről alkotott elképzeléseivel, Mr. London, de a tényen nem változtat, hogy megölték. Lehet, hogy a szeretője volt. Lehet, hogy a férje. Rengeteg a lehetőség, de magát egyik sem érdekli, mert még a végén véletlenül kiderül, hogy a lánya nem volt szűz.

Egy pillanatig azt hittem, el fogja veszteni a fejét. Aztán a fény kihunyt a szemében. – Attól tartok, meg kell kémem, hogy távozzon – közölte. – El kell intéznem néhány telefonhívást, és negyedóra múlva van egy találkozóm.

– A hétfők mindig ilyen mozgalmasak a biztosításbizniszben? Mint a szombatok a sportszerboltokban?

– Sajnálom, hogy csalódott. Talán később belátja, hogy…

– Én már most is belátom – feleltem. – A lányát minden ok nélkül megölte egy őrült, és maga szépen elfogadta ezt az új valóságot. Erre jön egy másik valóság, egy újabb, és ez azt jelenti, hogy szembe kell néznie a ténnyel: a lányát olyasvalaki ölte meg, akinek oka volt rá, és még talán jó oka is. – Megráztam a fejem, bosszús voltam magamra, amiért ilyen sokat beszéltem minden különösebb ok nélkül. – A lánya fényképéért jöttem – folytattam. – Gondolom, nem hozta el.

– Mire lenne az jó magának?

– Nem mondtam el a múltkor?

– De most már nem dolgozik az ügyön – mondta lassan, mintha valamit egy gyereknek akart volna elmagyarázni. – Nem kérem vissza a pénzemet, de azt akarom, hogy ne nyomozzon tovább.

– Ki akar rúgni.

– Ha akarja, így is fogalmazhat.

– Csakhogy maga soha nem vett fel engem. Akkor meg hogyan rúghat ki?

– Mr. Scudder…

– Ha kinyit egy férgekkel teli dobozt, nem dönthet úgy, hogy a férgeket vissza akarja tenni a konzervdobozba. Sok minden mozgásba lendült, és én látni akarom, mi lesz a vége. Nem fogom most abbahagyni.

Arcára különös kifejezés ült ki, mintha félt volna tőlem. Talán felemeltem a hangom, vagy fenyegetőnek látszottam.

– Nyugalom – mondtam neki. – Nem fogom felzavarni a halottakat. A halottakat nem lehet felzavarni. Joga van ahhoz, hogy megkérjen, ejtsem az ügyet, nekem meg jogom van azt mondani, hogy menjen a pokolba. Én egy magánszemély vagyok, aki nem hivatalosan nyomoz. A maga segítségével könnyebben boldogulnék, de menni fog anélkül is.

– Azt szeretném, ha nem folytatná.

– Én meg azt szeretném, ha támogatna. Na de ez nem kívánságműsor. Sajnálom, hogy nem úgy alakul, ahogy maga elképzelte. Már akkor el akartam mondani, amikor először találkoztunk. De maga nem figyelt rám.

Lefelé menet a lift szinte minden emeleten megállt. Kimentem az utcára. Az ég még mindig borult volt, és hidegebb, mint amire emlékeztem. Másfél sarok után találtam egy bárt. Gyorsan megittam egy dupla bourbont, és eljöttem. Pár sarokkal odébb megálltam egy újabb bárban, és ittam még egyet.

A metróban az észak felé tartó szerelvényhez indultam, aztán meggondoltam magam, és a Brooklyn felé tartóra szálltam fel. A Jay utcánál leszálltam, két utcát sétáltam, és már Boerum Hillben is voltam. A Schermerhomon megálltam egy pünkösdista templomnál. A hirdetőtáblán szinte csak spanyol nyelvű cetlik lógtak. Pár percig csak ültem ott, remélve, hogy a gondolataim összeszedik magukat, de persze nem sikerült. Összevissza pattogtak mindenféle halott dolgok – egy halott kutya, egy halott házasság, egy konyhában fekvő halott nő és egy halott nyom – között.

Egy kötött mellényt viselő kopaszodó férfi spanyolul kérdezett tőlem valamit. Gondolom azt akarta tudni, segíthet-e. Felálltam, és eljöttem.

Sétáltam egy ideig. Különös dolog, gondoltam, hogy sokkal eltökéltebben akartam megtalálni Barbara Ettinger gyilkosát, mint amikor még az apja nem rúgott ki. Persze reménytelen volt az ügy, most meg aztán duplán, hiszen a megbízóm sem volt hajlandó segíteni. A reménytelenség ellenére mégis hittem abban, amit mondtam. Hogy sok minden mozgásba lendült. A halottakat valóban nem lehetett háborgatni, de az élőket igen, és úgy éreztem, hogy ez valahova el fog vezetni.

Eszembe jutott szegény Bandy, aki mindig boldogan jött játszani vagy sétálni. Hozta a műanyag játékát, jelezve, hogy kész a játékra. Ha nem mozdultam, a játékot leejtette, de ha el akartam venni tőle, akkor kitépni sem lehetett a fogai közül.

Lehet, hogy tanultam tőle valamit.

Odamentem Barbara volt épületéhez a Wyckoff utcában. Megnyomtam Donald Gilman és Rolfe Waggoner csengőjét. Nem voltak otthon. Judy Fairborn sem. Elsétáltam a ház előtt, ahol Jan élt… mi is a nevével. Eddie. Eddie-vel.

Bementem egy bárba. Megittam egy szimpla bourbont. Semmi különös, csak egy kis karbantartó ital a hideg ellen.

Eldöntöttem, hogy meglátogatom Louis Pinellt. Először azt kérdezem meg tőle, hogy ugyanazt a jégcsákányt használta-e minden gyilkosságnál. A boncolási jegyzőkönyvek erről egy szót sem szóltak. Talán a törvény- széki bonctan mégsem annyira fejlett tudomány.

Azon gondolkodtam, hol vette a jégcsákányait. Ráadásul olyan átkozottul régimódi eszköz. Mi másra használná az ember, ha nem gyilkosságra? Már évek óta nem lehet kapni jégtömböt, nincs jegesember sem, aki házhoz hozza. Manapság műanyag tálcákat töltünk meg vízzel, betesszük mélyhűtőbe, és kész. Vagy olyan hűtőt vesz az ember, amin egy kütyü magától köpi ki a kész jégkockát.

A syosseti házban a hűtő automatikusan készített jégkockát.

Hol vesz az ember jégcsákányt? Mennyibe kerül? Hirtelen rengeteg jégcsákányos kérdés merült fel bennem. Nem is kellett sokáig keresnem, találtam egy kisebb áruházat. Megkérdeztem a háztartási osztályon az egyik eladót, hogy hol keressek jégcsákányt. Elküldött a műszaki osztályra, ahol egy másik eladó közölte: egy ideje már nem árulnak.

– Elavult lehet – mondtam.

A nő nem is válaszolt. Egy ideig még sétálgattam, majd megálltam egy

háztartási bolt előtt. A tulajdonos teveszőr kardigánt viselt, és egy szivart rágott. Megkérdeztem, van-e jégcsákányuk. Szó nélkül megfordult, majd amikor visszajött, letett egy jégcsákányt, amit egy kartondarabra műanyaggal erősítettek rá.

– Kilencvennyolc cent – mondta. – Adóval együtt egy dollár és hat cent.

Nem akartam megvenni. Csak tudni akartam, lehet-e kapni, s ha igen, mennyibe kerül. A bolt előtt belevágtam egy szemetesbe a műanyag szatyrot, majd leszedtem a szerzeményem a kartonpapírról. A penge tíz-tizenkét centis lehetett, a vége hegyes. A nyele sötét fából készült. Egyszer az egyik kezemben tartottam, másszor a másikban. Végül zsebre vágtam.

Visszamentem a boltba. A férfi felnézett az újságjából. – Most vettem magától ezt a jégcsákányt – mondtam neki.

– Valami baj van vele?

– Semmi. Sokat ad el belőle?

– Párat.

– Mennyit?

– Nem írom – felelte. – Néha eladok egyet.

– Miért veszik meg az emberek?

Olyan tekintettel méregetett, mint aki nem biztos az épelméjűségemben. – Amire akarják – vont vállat. – Fogpiszkálónak nem jó, de azonkívül sok másra.

– Régóta dolgozik itt?

– Hogyan?

– Régóta van itt a boltja?

– Eléggé.

Bólintottam, és eljöttem. Nem kérdeztem meg tőle, ki vett kilenc éve jégcsákányt. Ha mégis, nem csak ő lett volna az egyetlen, aki az épelméjűségemben kételkedik. De ha valaki ezt Barbara Ettinger halála után kérdezi meg, ha valaki az összes környékbeli boltot felkeresi, megmutatva a megfelelő fényképeket, feltéve néhány értelmes kérdést, akkor talán ott helyben megtalálják Barbara gyilkosát.

De nem volt rá okuk. Nem volt okuk arra, hogy másnak gondolják a gyilkosságot, mint aminek látszott: a Jégcsákányos legújabb áldozatának.

Sétáltam. Kezem a zsebemben a jégcsákány markolatán. Kézre álló szerszám. Vágni nem lehet vele, csak szúrni vagy döfni. De azt kifejezetten eredményesen.

Nem törvényellenes, hogy nálam van? A törvény nem halált okozó

fegyvernek, hanem halált okozó szerszámnak minősítette. Halált okozó fegyver a töltött pisztoly és revolver, a rugós és pillangókés, a tőr, a boxer, az ólmosbot – azaz minden, aminek nincs más funkciója, mint a gyilkolás. Egy jégcsákányt másra is lehet használni. Igaz, a férfi, akitől vettem, nem tudta megmondani, mire.

Ennek ellenére a törvény szerint nem hordhattam magamnál. A machete a törvény szemében nem halált okozó fegyver, hanem halált okozó szerszám, ennek ellenére mégsem hordhatja magánál az ember New York utcáin.

Párszor elővettem a zsebemből, és megnéztem. Aztán valahol útközben beledobtam egy esőcsatornába.

Ugyanígy tűnt el az a jégcsákány, amivel megölték Barbara Ettingert? Lehet. Még az is lehet, hogy ugyanabba az esőcsatornába dobta bele a gyilkos, amelyikbe én. Minden lehetséges volt.

A szél nem enyhült, hanem még erősebben fújt. Megálltam még egy italra.

Nem is figyeltem, mennyi az idő. Egyszer ránéztem az órámra, és láttam, hogy három óra negyven volt. Nem felejtettem el a találkozómat négykor Lynn Londonnal, ugyanakkor nem sok esélyét láttam, hogy odaérjek. De Chelsea-ben lakott, az meg nem volt olyan messze.

Észbe kaptam. Miért is aggódok? Miért akarok odaérni egy találkozóra, ami meg sem volt beszélve rendesen? Ráadásul az apja biztosan beszélt vele, még vagy reggel, vagy előző este, és mostanra már ő is tudta, hogy változás állt be a London család álláspontjában Barbarát illetően. Matthew Scudder már nem képviselte többé a família érdekeit. A maga ostoba indokai miatt mégis kitartott az ügy mellett, de nem számíthatott sem Charles London, sem tanító néni kislánya segítségére.

– Mondott valamit?

Felnéztem, bele a csapos meleg, barna szemébe. – Csak magamban beszéltem – feleltem.

– Nincs azzal semmi baj.

Tetszett a hozzáállása. – Akár tölthet még egyet – intettem. – Meg magának is, ha már arra jár.

Jant kétszer is felhívtam Brooklynból. Mindkétszer foglalt volt. Amikor visszaértem Manhattanbe, megint tárcsáztam az Armstrongból. Foglalt. Megittam a bourbonnel ízesített kávémat, újra tárcsáztam. Foglalt.

Megkértem a központot, hogy ellenőrizze le a vonalat. Pár pillanat múlva

közölték, hogy a kagylót félretették. A telefontársaság még úgy is képes megcsöngetni egy telefont, hogy félre van rakva a kagyló. Eszembe jutott, hogy rendőrnek adom ki magam, és megkérem rá, de végül hagytam az egészet.

Nem volt jogom rárontani a nőre. Talán aludt. Vagy valaki volt nála.

Valami fellobbant a gyomromban, és úgy égett, mint egy frissen rakott tűz. Egy újabb bourbonös kávét rendeltem, hogy eloltsam.

Az este elszaladt. Igaz, alig figyeltem rá. A gondolataim szerteszét kalandoztak.

Volt min tűnődnöm.

Egyszer csak ott találtam magam a telefon mellett. Lynn London számát tárcsáztam. Nem vette fel. Nos, azt mondta, este koncertre megy. Arra már nem emlékeztem, miért hívtam fel. Úgysem volt értelme. Ezért is késtem le a találkozót vele.

Nem mintha ő otthon lett volna. Ott álltam volna, és hülyén érzem magam.

Ezért aztán megint Jant tárcsáztam. Foglalt.

Arra gondoltam, hogy elmegyek hozzá. Taxival pár perc. Na de mire lett volna jó? Ha egy nő félrerakja a telefont, azt nem azért teszi, mert szeretné, hogy valaki kopogtasson az ajtaján.

A pokolba vele.

A bárban valaki éppen az Első Sugárúti Késelőről beszélt. Ha jól értettem, még mindig nem fogták el. Az egyik áldozata túlélte a támadást, és elmesélte, a támadója miként próbált meg beszédbe elegyedni vele, mielőtt elővette a kését, és megszúrta.

Eszembe jutott a cikk, amit az utcai tolvajokról olvastam. Hogy megkérdezik, mennyi az idő, meg merre van az Empire State Building. Ne álljatok szóba idegenekkel, gondoltam.

– Ez a baj ezzel a hellyel ma este – jegyeztem meg. – Túl sok az idegen.

Páran felém fordultak. Billie, a csapos megkérdezte, minden rendben van-e.

– Jól vagyok – feleltem. – Csak túl sokan vannak itt ma este. Alig kapok levegőt.

– Akkor akár korán le is fekhetsz.

– Nem is olyan rossz ötlet.

De nem akartam lefeküdni, csak eljönni onnan. A sarkon a McGovernben ittam még egy gyorsat. Mivel alig páran voltak ott, nem maradtam. Jött

szemben a Polly's Cage. Amikor beindult a zenegép, onnan is eljöttem.

Jólesett a levegő. Leesett, hogy egész nap ittam, ami összeadva mindennek volt nevezhető, csak kevésnek nem, de semmi bajom nem volt. Nem is hatott rám a pia. Éber voltam, a fejem tiszta. Órák kérdése, hogy el tudjak aludni.

Sétáltam egy ideig, megálltam egy kocsmánál a Nyolcadik sugárúton, aztán Joey Farrellnél. Nyugtalan voltam és harcias, így amikor a csapos mondott valamit, fogtam magam, és eljöttem. Nem emlékszem, mit mondott.

Aztán sétáltam. A Kilencedik sugárúton voltam, szemben az Armstronggal, dél felé mentem, és volt valami a levegőben, ami miatt éber lettem. Éppen azon gondolkoztam, mire ez az éberség, amikor egy fiatal férfi kilépett egy kapualjból tőlem három méterre.

Az egyik kezében cigarettát tartott. Ahogy közeledtem felé, elém lépett, és tüzet kért.

Így csinálják ezek a rohadékok. Az egyik megszólít, és felmér. A másik mögéd lép, hátulról elkapja a nyakad, és kést szegez a torkodnak.

Ugyan nem dohányzom, de rendszerint van egy doboz gyufa a zsebemben. Meggyújtottam egy szálat. A cigarettát a szájába dugta, előrehajolt, én az égő gyufát az arcába vágtam, aztán megragadtam a kabátját, és nekilöktem a falnak.

Megpördültem, hogy a partnerét is elintézzem.

De senki sem volt ott. Csak a kihalt utca.

Így egyszerűbb volt. Megfordultam, és szemben álltam vele, amikor felém mozdult tágra nyílt szemmel és szájjal. Velem egymagas volt, de könnyebb, a tízes évei végén, a húszas elején, kócos haj, arca fehér, mint az utcai lámpák fénye.

Gyorsan mozdultam. Gyomron vágtam. Meg akart ütni, de kiléptem előle, és az öve felett megint behúztam neki egyet. Erre leengedte a kezét, jobb kezem behajtottam, és a könyökömet a szájába vágtam. Hátratántorodott, és mindkét kezét a szájához kapta.

– Fordulj meg – mondtam –, és támaszkodj a falnak. Gyerünk, te mocsok. Kezed a falra!

Azt felelte, őrült vagyok, ő nem csinált semmit. Alig hallottam, amit mondott, mert a kezét még mindig a szája előtt tartotta.

LAWRENCE BLOCK De megfordult, kezét a falra tette.

Odaléptem, lábammal hátrahúztam az övét, hogy ne tudjon gyorsan ellépni a faltól.

– Semmit sem csináltam. Magának meg mi a baja?

Mondtam, hogy tegye a fejét a falhoz.

– Csak tüzet kértem.

Mondtam, hogy fogja be a pofáját. Megmotoztam. Mozdulatlanul tűrte. A szájából vér csörgedezett. Semmi komoly. Dzsekit viselt, bőrdzsekit, fehér, kihajtott gallérral, nagy zsebekkel. Bombázódzseki, azt hiszem, ez a neve. A bal zsebben egy csomag papír zsebkendőt találtam meg egy doboz Winston Lightst. A másikban meg egy kést. Rántottam egyet a csuklómon, a penge a helyére ugrott.

Pillangókés. Egyike a halált okozó fegyvereknek.

– Csak úgy nálam van – mondta.

– Miért?

– Önvédelem.

– Kitől? Öregasszonyoktól?

Kihúztam a tárcáját. A személyije szerint Anthony Sforczaknak hívták, és Woodside-ban lakott, Queensben. – Elég messze kerültél otthonról, Tony.

– És?

A tárcában volt két tízes még pár egydolláros. A nadrágja másik zsebében egy gumival átfogott köteg bankjegyet találtam, az inge zsebében meg egy eldobható öngyújtót.

– Kifogyott.

Meggyújtottam. A lángot az arca elé tartottam. Elkapta a fejét. Az ujjam levettem az öngyújtóról, a láng elaludt.

– Azt hittem, kifogyott. Nem akart meggyulladni.

– Akkor meg miért nem dobtad el?

– Mert a törvény tiltja a szemetelést.

– Fordulj meg.

Lassan mozgott, félve, óvatosan nézett rám. Vékony vércsík húzódott a szája sarkától a nyakáig. A szája kezdett feldagadni, ahol a könyökömmel megütöttem.

Nem fog belehalni.

Odaadtam neki a tárcáját és az öngyújtóját. A pénzköteget zsebre vágtam.

– Az az én pénzem.

– Loptad.

– A lófaszt loptam. Mit csinál vele, megtartja?

– Szerinted? – Kinyitottam a kést, és úgy tartottam, hogy a lámpák fénye megvillanjon a pengén. – Ajánlom, hogy errefelé még egyszer meg ne lássalak. Kést meg végképp ne hordj magadnál, ha a fél rendőrség az Első

Sugárúti Késelőt keresi.

Csak bámult rám. A szeméből azt olvastam ki, azt kívánja, bárcsak ne lenne nálam a kés. Álltam a tekintetét, becsuktam a kést, és ledobtam magam mögött a járdára.

– Hajrá – szólítottam fel. – Tedd meg nekem ezt a szívességet.

A sarkamon egyensúlyozva vártam. Talán egy pillanatig elgondolkodott rajta, hogy felkapja, én meg reméltem, hogy mozdulni fog. Éreztem a vért az ereimben, a halántékomon dobolt egy ér.

– Maga őrült – mondta. – Maga egy kibaszott őrült. – Azzal eloldalgott a sarokig, ahol futni kezdett.

Vártam, amíg eltűnt.

Az utca kihalt volt. Felvettem a pillangókést a járdáról, és zsebre tettem. Az utca túloldalán kinyílt az Armstrong ajtaja, és egy fiatal pár lépett ki rajta. Egymás kezét fogva sétáltak el.

Jól éreztem magam. Nem voltam részeg. Egész nap a szinten tartásért ittam. És kész. Tessék, hogy elbántam ezzel a hülyegyerekkel is. Nincs semmi baj az ösztöneimmel, nincs semmi baj a reflexeimmel. A pia semmit sem jelent. Csak utántöltöttem, hogy a tank tele legyen. Nincs ezzel semmi baj.

TIZENKETTŐ

Hirtelen felébredtem. Nem volt köztes átmenet az álom és az ébrenlét között. Mint amikor valaki bekapcsolja a rádiót.

Az ágyamban feküdtem a hotelszobámban, a takarón, fejem a párnán. A ruháimat leraktam a fotelba, alsónadrágban aludtam. A számnak rossz íze volt, gyilkos fejfájás lüktetett a fejemben.

Felkeltem. Remegtem és ócskán éreztem magam, a levegőben a végzet közeledtét éreztem, mintha megfordulnék, és a halállal néznék farkasszemet.

Nem akartam inni, de tudtam, hogy kell, mert csak így tudom tompítani az érzést. A bourbonös üveget nem találtam. A szemetesben bukkantam rá. A jelek szerint megittam, mielőtt lefeküdtem. Azon tűnődtem, mennyi lehetett benne.

Nem számított. Üres volt.

Kinyújtottam a kezem, és néztem. Nem remegett. Megmerevítettem az ujjaimat. Enyhe remegés, semmi több.

De belül remegtem rendesen.

Nem emlékeztem, hogy visszajöttem volna a hotelba. Kicsit turkáltam az emlékezetemben, de a sarkon elfutó gyereknél tovább nem jutottam. Anthony Sforczak. Ez volt a neve.

Tessék. Semmi gond nincs a memóriámmal.

Azt leszámítva, hogy ezen a ponton megállt. Úgy egy perccel azt követően, hogy egy fiatal pár lépett ki az Armstrong ajtaján, és kézen fogva elsétáltak. Aztán minden elsötétült, hogy a szobámban ébredjek fel. Mennyi volt az idő?

Az órám még a kezemen volt. Negyed tíz. A kinti világosság azt jelentette, hogy reggel negyed tíz. Nem mintha ebben nem lettem volna biztos. Nem vesztettem el egy napot, csak éppen annyit, amennyi idő alatt hazaértem a hotelomba, és lefeküdtem.

Feltéve persze, hogy egyenesen hazajöttem.

Levettem az alsónadrágom, és beálltam a zuhany alá. A víz zubogása mellett is hallottam a telefont. Hagytam, hadd csörögjön. Sokáig álltam a forró víz alatt, aztán hidegre váltottam, és addig engedtem magamra, ameddig bírtam. Megtörölköztem, és megborotválkoztam. A kezem annyira nem fogta biztosan a borotvát, ezért nem siettem, és meg sem vágtam magam.

Nem tetszett, amit a tükörben láttam. Vörös szemek. Eszembe jutott

Havermeyer, amint Susan Potowskiról beszélt. Hogy a szemei vérben úsztak. Nem tetszett a vörös szemem, az arcomon meg az orrnyergemnél elpattant hajszálerek.

Tudom, hogyan kerültek oda. A piától. Semmi mástól. Azzal nem törődtem, hogy a májam hogy nézhet ki, mert az jól el volt dugva, és nem kellett minden reggel azt nézegetnem.

És senki másnak sem.

Felöltöztem, tiszta ruhát vettem, minden mást beleraktam a szennyeszsákomba. A zuhany segített, a borotválkozás segített, a tiszta ruhák segítettek, de mindezek ellenére a bűntudat úgy terült a vállamra, mint valami köpeny. Nem akartam tudni, mi történt az éjjel, mert nem tetszett volna.

De mit tehettem?

A pénzköteget az egyik zsebembe tettem, a pillangókést a másikba, lementem a hallba, a recepciónál egy pillanatra sem állva meg. Tudtam, hogy több üzenetem is van, de azt is tudtam, hogy megvárnak.

***

Úgy döntöttem, hogy nem állok meg a McGovernnél, de amikor odaértem, bementem. Csak egy gyors ital, hogy megállítsam a láthatatlan remegést. Úgy ittam meg, mintha gyógyszer lett volna.

A sarkon beléptem a St. Paulba, leültem egy hátsó sorba. Sokáig nem is gondolkodtam. Csak ültem.

Aztán megindultak a gondolatok. Nem lehetett megállítani őket.

Tegnap este részeg voltam, és még csak nem is tudtam róla. Gyaníthatón már korábban berúgtam. A brooklyni látogatásom néhány részletére nem emlékeztem, és arra sem, amikor metróval visszajöttem Manhattanbe. Ami azt illeti, még abban sem voltam biztos, hogy metróval jöttem. Akár taxit is foghattam.

Arra emlékeztem, hogy a brooklyni bárban magamban beszéltem. Már akkor is részeg lehettem. Józanul ritkán beszélek magamban.

Eddig legalábbis nem tettem.

Oké, ezzel együtt tudok élni. Túl sokat ittam, és ha az ember ezt egy ideig lelkiismeretesen csinálja, akkor lesznek olyan napok, amikor anélkül rúg be, hogy akarná. Nem ez volt az első alkalom, és sejtettem, hogy nem is az utolsó. Ez is a piálás része.

De akkor részeg voltam, amikor eljátszottam a Hős Zsarut a Kilencedik

sugárúton, a piától magas fordulatszámon pörögtem. Az ösztöneimre, amik figyelmeztettek a készülő támadásra, másnap reggel már nem voltam olyan büszke.

Lehet, hogy tényleg csak tüzet kért.

A torkom összeszorult a gondolatra, és égni kezdett a gyomrom. Lehet, hogy csak egy woodside-i kölyök volt, aki mulatni jött a városba. Lehet, hogy csak az én képzeletemben akart kirabolni. A részeg képzeletemben. Lehet, hogy ok nélkül vertem meg és raboltam ki.

Na de tüzet kért, pedig működött az öngyújtója.

És akkor mi van? Régi trükk ez. Amióta az emberek dohányoznak, ez a legegyszerűbb módja annak, hogy valaki beszélgetést kezdeményezzen. Lehet, hogy hímringyó volt. Nem ő lett volna ez első férfi prosti, aki bombázódzsekit húz magára.

Volt nála egy pillangókés.

És akkor mi van? Ha mindenkit megmotoznánk a városban, két hadsereget is fel lehetne szerelni a fegyverekkel. A város egyik fele mindig hord magánál valamit, hogy megvédje magát a város másik felétől. A kés halált okozó fegyver, a törvény tiltja, de ez sem bizonyított semmit.

Tudta, hogyan álljon a falhoz, amikor megmotoztam. Nem először tették ezt vele.

És ez sem bizonyított semmit. A város számos részében már gyerekkorában megtanulja mindenki, mert hetente legalább egyszer zargatják őket a rendőrök.

És a pénz? A pénzköteg?

Lehet, hogy megdolgozott érte. Vagy nem, és tisztességtelen módon jutott hozzá, csak éppen nem rabolta.

És a zsaruösztönöm? Amikor kilépett a kapualjból, azonnal tudtam, hogy oda fog jönni hozzám.

Aha. Ahogy azt is tudtam, hogy a partnere mögém lép, tudtam, mintha a tarkómon is lett volna egy szemem. Csak éppen senki sem volt ott. Ennyit az ösztöneim megbízhatóságáról.

Elővettem a pillangókést, kinyitottam. Tegyük fel, hogy előző este is nálam volt. Vagy ami még jobb, tegyük fel, hogy előző éjjel nálam lett volna a jégcsákány, amit Boerum Hillben vettem. Akkor megelégedtem volna pár ütéssel a gyomrára, meg azzal, hogy könyökkel szájon vágom? Vagy használtam volna mindent, ami a kezem ügyébe kerül?

Remegtem, és nem csak a másnaposságtól.

Becsuktam a kést, és eltettem. Elővettem a pénzköteget, lehúztam róla a gumit, és megszámoltam. Százhetven dollár ötösökben és tízesekben.

Ha utcai rabló volt, miért nem tartotta a kést a kezében? Miért volt a zsebében?

Nem érdekes. A pénzt betettem a tárcámba. Kifelé menet meggyújtottam két gyertyát, majd a perselybe becsúsztattam tizenhét dollárt.

Az Ötvenhetedik utca sarkán a pillangókést bedobtam egy esőcsatornába.

TIZENHÁROM

A taxisofőr egy izraeli bevándorló volt, és szerintem soha nem hallott Rikers Islandről. Mondtam neki, hogy a LaGuardia reptér felé kell mennie. A híd lábánál szálltam ki, amely a Bowery Bay fölött ível át.

Az étteremben gyakorlatilag senki sem volt. Az ebédidő végeztével csak páran ültek a pultnál. Az egyik bokszban egy férfi kávét ivott, majd közeledtemre várakozóan felkapta a tekintetét. Bemutatkoztam, ő is. Martin Hillernek hívták.

– Kinn parkol a kocsim – mondta. – Vagy kér egy kávét? Az van, hogy sietek. Elhúzódott a délelőttöm a queensi büntetőbíróságon, és negyvenöt perc múlva a fogorvosomnál kellene lennem. Ha elkések, elkések.

Nem kérek kávét, nyugtattam meg. Kifizette a számláját, kimentünk, és a kocsijával átgurultunk a hídon. Kellemes és szimpatikus férfi volt, néhány évvel fiatalabb nálam, és le sem tagadhatta volna, hogy ügyvéd. Az egyik ügyfele nem sokkal járult hozzá az elmhursti irodája fenntartásához. A neve Louis Pinell volt.

Az ügyvéd nevét Frank Fitzroytól kaptam meg. Felhívtam az irodáját, és megkértem a titkárnőjét, hogy a főnöke csörögjön rám a hotelomban. Arra számítottam, hogy Hiller gyorsan és fájdalommentesen elutasítja a kérésemet, hogy találkozhassak Pinell-lel. Az ellenkezője történt. – Hogy kóser legyen a dolog – javasolta –, mi lenne, ha találkoznánk, és én vinném el magát? Szerintem így többet kiszedhet belőle. Szívesebben beszél, ha én is jelen vagyok.

A kocsiban így folytatta: – Nem tudom, mire számíthat. Gondolom, alapvetően abban akar biztos lenni, hogy nem Pinell ölte meg Ettingert.

– Azt hiszem, igen.

– Ebben elég egyértelműen fogalmazott, és a bizonyítékok is a vallomását támasztják alá. Ha csak a szavának kellene hinnem, legyintenék, mert ki tudja, ezek az őrültek mire emlékeznek, és mit találnak ki.

– Pinell őrült?

– Teljesen buggyant – felelte. – Kétség sem férhet hozzá. Maga is látni fogja. Az ügyvédje vagyok, és maradjon köztünk, amit mondok. A munkám itt nem áll másból, mint megakadályozni, hogy Pinell valaha is lássa a szabad eget. Örülök ennek az ügynek.

– Miért?

– Azért, mert ha valaki nagyon akarja és elég őrült hozzá, egészen könnyedén fel tudná mentetni Pinellt. Nekem nincs nagyon más eszközöm, mint hogy beismeri a bűnösségét. Ha viszont harcolni akarnék, akkor az ügyészek csomagolhatnak, és mehetnek haza. Mert nincs más a kezükben, mint a beismerő vallomása, azt meg annyiféleképpen lehet támadni, hogy nem is igaz. Többek közt azzal, hogy a vallomástétel időpontjában nem volt beszámítható. Nincs ellene semmi bizonyíték. Kilenc év telt el azóta. Vannak ügyvédek, akik úgy gondolják, hogy Pinellt szabadon kell engedni. Alkotmányos jogok és hasonlók.

– És akkor újra ölne.

– Persze hogy gyilkolna. Egy kurva jégcsákány volt a zsebében, amikor letartóztatták. Ez is maradjon köztünk, de szerintem az ilyen gondolkodású ügyvédeknek a védenceik mellett a helye a börtönben. Viszont most itt vagyok én, és istent játszok. Mit akar megkérdezni Lou-tól?

– Volt még egy gyilkosság Brooklynban. Arról kérdeznék párat.

– Sheepshead Bay. Azt is beismerte.

– Hallottam. Nem tudom, mi mást kérdeznék tőle. Szerintem rabolni fogom csak az idejét. Meg a magáét is.

– Semmi gond.

Negyven perc múlva már ismét a hídon voltunk, és megint elnézését kértem, amiért az idejét vesztegettem.

– Szívességet tett nekem – felelte. – Új időpontot kell kémem a fogorvosomnál. Volt már szájsebésznél?

– Nem.

– Maga egy bölcs ember. A fickó a feleségem unokatestvére, elég jó, ahogy mondják, de a számban turkál szikével. Szakaszosan halad. Amikor utoljára voltam nála, egy héten keresztül négyóránként fájdalom- csillapítót kellett bevennem. Mintha mindig ködben jártam volna. Gondolom, hosszú távon megéri, de nem egy kellemes dologról maradtam le maga miatt.

– Ennek örülök.

Mondtam neki, hogy bárhol kitehet, de ő erősködött, hogy elvisz a Northern sugárútra egy metróállomáshoz. Útközben még beszéltünk egy kicsit Pinellről. – Most maga is látta, miért szedték össze az utcán – mondta. – Az őrület ott van a szemében. Elég egyetlen pillantás, és látja.

– Az utcán sok őrült járkál.

– De ez veszélyes, és ez is látszik rajta. Ennek ellenére mégsem vagyok

ideges a jelenlétében. Jó, én nem vagyok nő, neki meg nincs jégcsákánya. Lehet, hogy ez számít valamit.

A metrónál kiszálltam a kocsiból, de nem indultam el azonnal. Hiller az anyósülésre támaszkodva hajolt felém. Vonakodva búcsúztunk. Én kedveltem őt, és éreztem, hogy ő is kedvel engem.

– Magának nincs engedélye, igaz? – kérdezte. – Ez mondta, ugye?

– Igen.

– És nem tudna szerezni?

– Nem akarok.

– Nos, ennek ellenére, ha akarja, dolgozhatunk együtt. Ha olyasvalami adódik.

– Tényleg? És miért?

– Nem is tudom. Tetszett, ahogy Lou-val viselkedett. És az az érzésem magával kapcsolatban, hogy magának fontos az igazság. – Felnevetett. – Különben is, jövök magának eggyel. Maga miatt úsztam meg fél órát a fogorvosi székben.

– Ha ügyvédre lenne szükségem, akkor…

– Tudja, kit kell keresnie.

Éppen lekéstem a Manhattanbe tartó metrót. Miközben vártam a peronon, kerestem egy működő nyilvános fülkét, hogy felhívjam Lynn Londont. Mielőtt Hillert hívtam, elkértem az üzeneteimet a hotel recepcióján. Lynn London keresett, feltehetően azért, hogy miért nem mentem el a találkozóra. Azon tűnődtem, vajon ő hívott-e, amíg zuhanyoztam. Akárki is volt, nem vette a fáradságot, hogy üzenetet hagyjon. A recepciós szerint egy nő keresett, de megtanultam nem bízni az emlékezetében.

Lynn nem vette fel. Nem voltam meglepve. Valószínűleg még mindig tanított, vagy éppen hazafelé tartott. Mondott valamit a terveiről a délutánra? Nem emlékeztem rá.

Fogtam a tízcentesemet és a jegyzetfüzetemet. Volt még valaki, akit fel kellett volna hívnom? Gyorsan átlapoztam a jegyzetfüzetemet, és meglepve láttam, mennyi nevet, címet és telefonszámot írtam fel ahhoz képest, hogy milyen keveset sikerült kiderítenem.

Karen Ettingert hívjam? Megkérdezhettem volna tőle, hogy mitől félt. Hiller szerint nekem fontos az igazság. A jelek szerint Karennek meg elég fontos volt, hogy eltitkolja előlem.

Charles Londont? Frank Fitzroyt? Egy volt zsarut az Upper West Side-on?

A volt feleségét a Lower East Side-on?

Mitzie Pomerance-t? Jan Keane-t?

Lehet, hogy még mindig mellé volt téve a kagyló.

Eltettem a jegyzetfüzetemet és a tízcentest. Rám fért volna egy ital. Reggel ittam egy gyorsindítót a McGovernben, azóta egy kortyot sem. Későn reggeliztem, ledöntöttem pár kávét, mást azonban nem.

Odatévedt a pillantásom a peron végébe. Megakadt a szemem egy bár vörös neonfényén. Az orrom előtt ment el a metró. Ihatok egy gyorsat, és még bőven van időm a következő metróig.

Leültem a padra, és vártam.

Kétszer átszálltam, mire kilyukadtam a Columbus Circle-nél. Ahogy felértem a metróból, sötétedni kezdett: olyasfajta kobaltkék színt öltött az ég, ami csak New Yorkra jellemző. A recepción nem várt egy üzenet sem. A haliból felhívtam Lynn Londont.

Most már felvette. – A titokzatos Mr. Scudder – fanyalgott. – Maga felültetett.

– Sajnálom.

– Tegnap délután vártam magát. Nem sokáig, mert nem értem rá. Gondolom, valami fontos jöhetett közbe, amiért még csak fel sem hívott.

Eszembe jutott, hogy el akartam menni a találkozóra, aztán mégis úgy döntöttem, hogy nem. A döntést az alkohol hozta meg helyettem. Egy jól fűtött bárban ültem, kinn meg hideg volt.

– Beszéltem az apjával – feleltem. – Megkért, hogy ejtsem az ügyet. Azt hittem, felhívja magát, hogy ne álljon velem szóba.

– Mire úgy döntött, hogy kész, ennyi? – A hangjában mintha csodálkozást hallottam volna. – Ahogy mondtam, itt vártam magára. Aztán el mentem itthonról vacsorázni, és amikor hazajöttem, az apám hívott. Közölte, hogy kirúgta magát, de maga ennek ellenére tovább nyomoz.

Szóval találkozhattam volna vele. A döntést az alkohol hozta. Rossz döntést.

– Megkért, hogy ne segítsek magának. Mert soha nem származik abból semmi jó, ha bolygatjuk a múltat.

– Maga mégis felhívott. Vagy még azelőtt, hogy beszélt volna az apjával?

– Egyszer előtte, egyszer utána. Először azért hívtam, mert mérges voltam magára. Másodszor meg azért, mert mérges voltam az apámra.

– Miért?

– Mert nem szeretem, ha megmondják, mit csináljak. Azt mondta, maga egy fényképet kért tőle Barbaráról. De nemet mondott. Még mindig akarja a fényképet a testvéremről?

Akartam? Már nem emlékeztem, mire kellett. Talán hogy körbejárjam a háztartási boltokat, és megkérdezzem, vett-e egy hozzá hasonló nő jégcsákányt.

– Igen – feleltem.

– Nos, akkor én adhatok egyet. De hogy azonkívül mi mást… Egyvalamit ebben a pillanatban biztosan nem. Lehetőséget. Az ajtóból fordultam vissza, amikor meghallottam a telefont. Kabátban vagyok. Egy barátommal vacsorázok, és egész este dolgom van.

– Csoportterápia.

– Ezt meg honnét tudja? Akkor mondtam, amikor beszéltünk? Magának jó a memóriája.

– Néha.

– Hadd gondolkodjak. Holnap este szintén nem jó. Mondanám, hogy találkozzunk a csoportterápia után, de a végére mindig úgy érzem magam, mint akit kimostak. Holnap tanítás után van egy értekezlet, és mire az véget ér… Nézze, el tudna jönni az iskolába?

– Holnap?

– Egy és kettő között nem tanítok. Tudja, hogy hol dolgozok?

– Egy magániskolában a Village-ben, de azt nem, hogy melyikben.

– Devonhurst. Nagyon puccosnak hangzik, mi? Nos, minden, csak nem az. Az East Village-ben van, a Második sugárúton a Tizedik és a Tizenegyedik között. Az utca keleti oldalán, amelyik közelebb van a Tizenegyedikhez, mint a Tizedikhez.

– Meg fogom találni.

– A negyvenegyes teremben leszek. És Mr. Scudder? Nagyon nem szeretném, ha megint felültetne.

Az Armstrongban rendeltem egy hamburgert meg egy kis salátát, majd kávét bourbonnel. A csaposok mindig nyolckor váltják egymást, így amikor Billie fél nyolc körül megjelent, odamentem hozzá.

– Eléggé el voltam ázva tegnap éjjel – kezdtem.

– Nem csináltál semmi bajt.

– Hosszú napom volt. Meg éjszakám.

– Egy kicsit hangosan beszéltél – folytatta. – Ezt leszámítva olyan voltál,

mint mindig. És tudtad, hogy mikor kell elmenned lefeküdni.

Csak éppen nem feküdtem le.

Visszamentem az asztalomhoz, és rendeltem még egy kávét bourbonnel. Mire végeztem vele, a másnaposságom eltűnt. A fejfájást korán legyűrtem, de az érzés, hogy egy vagy két lépéssel le vagyok maradva, egész nap megmaradt.

Remek rendszer ám ez: a méreg és az ellenméreg egy üvegben kapható.

A telefonba bedobtam egy tízcentest. Majdnem Anitát tárcsáztam, aztán csak ültem egy ideig, és azon gondolkodtam, miért. Nem akartam beszélni egy halott kutyáról. Évek óta ez volt az egyetlen értelmes beszélgetésünk.

Jant tárcsáztam. A noteszom a zsebemben volt, de nem kellett elővennem. A számot megjegyeztem.

– Matthew vagyok – kezdtem. – Azon tűnődtem, vajon nincs-e kedved egy kis társasághoz.

– Ó.

– Hacsak nincs dolgod.

– Nincs. Ami azt illeti, ez az időjárás eléggé megviselt. Nyugodt estét terveztem a tévé előtt.

– Ha egyedül akarsz lenni…

– Azt nem mondtam. – Szünet. – De nem akarok sokáig fenn lenni.

– Én sem.

– Emlékszel, hogy kell hozzám jönni?

– Emlékszem.

Odafelé menet úgy éreztem magam, mint egy randira készülő kamasz. A megbeszéltek szerint felcsengettem, kiálltam a járda szélére. Jan ledobta a kulcsot. Bementem, majd fel az öregedő lifttel.

Szoknyát és pulóvert viselt, papucsot nem húzott. Egy ideig csak álltunk, és néztük egymást, majd odanyújtottam neki a papírzacskót, amit magammal hoztam. Kivett belőle két üveget: egy Teacher's whiskyt, meg a kedvenc orosz vodkáját.

– A tökéletes ajándék – mondta. – Azt hittem, bourbont iszol.

– Ez különös. Itt nálad tiszta fejjel ébredtem, és arra gondoltam, hogy a whiskytől talán nem leszek másnapos.

Letette az üvegeket. – Ma este nem akartam inni – közölte.

– Akkor tedd be a szekrénybe. A vodka nem romlik meg.

– Ha megiszod, akkor nem. Hadd töltsek neked is. Tisztán, igaz?

– Igaz.

Eleinte feszélyezetten viselkedtünk. Közel voltunk egymáshoz, együtt töltöttünk egy éjszakát, ennek ellenére kimérten és távolságtartóan beszélgettünk. Elkezdtem beszélni az ügyről, részben azért, mert valakinek beszélni akartam róla, részben meg azért, mert az eset révén találkoztunk. Elmeséltem neki, hogy az ügyfelem hogyan akart kirúgni, és én miért nyomoztam tovább ennek ellenére is. Nem találta különösnek a döntésemet.

Aztán Pinellről meséltem.

– Egyértelműen nem ő ölte meg Barbara Ettingert – mondtam. – És egyértelműen ő ölte meg a nőt Sheepshead Bayben. Egyikben sem kételkedtem, de találkozni akartam vele, hogy benyomást szerezhessek róla. És látni is akartam. Meg akartam érezni valamit abból az emberből.

– Milyen volt?

– Átlagos. Mindig olyan hétköznapiak. Nem tudom, ez-e a jó szó rájuk. Pinell jelentéktelennek látszott.

– Azt hiszem, láttam róla egy képet az újságban.

– Egy fotó nem az igazi, nem mond el mindent. Pinell az az ember, akit nem veszel észre. Az ilyenek szoktak ebédet kihordani, jegyet szedni a moziban. Vékony testalkat, szürke viselkedés, meg egy arc, amit képtelen vagy megjegyezni.

– *Az ördög banalitása.*

– Micsoda?

Megismételte. – Ez egy írás címe Adolf Eichmannról.

– Nem tudom, Pinell ördögi-e. Csak őrült. Talán ördöginek lenni az elmebaj egyik formája. De nem kell egy pszichiáter szakvéleménye, hogy tudd: a pasas őrült. Látni a szemében. Apropó szemek. Erről is beszélni akartam vele.

– Miről?

– Hogy mindegyik áldozatának beleszúrt-e mind a két szemébe. Azt mondta, igen. Azzal kezdte, mielőtt kiluggatta volna a testüket.

Jan megborzongott. – Miért?

– Ezt akartam még megkérdezni tőle. Miért a szemek? Kiderült, hogy van egy teljesen logikus magyarázata. Azért, hogy ne jussanak a nyomára.

– Nem értelek.

– Azt hitte, hogy a halottak szeme megőrzi az utolsó képet, amit a haláluk előtt látnak. És ezt a képet elő lehetne hívni a halott retinájáról. Nem tudta, hogy ez lehetetlen, de azért fel akart készülni erre az eshetőségre is.

– Jézusom.

– Az a vicces, hogy nem ő az egyetlen, aki hisz ebben. A tizenkilencedik században több kriminológus is emellett érvelt. Úgy gondolták, hogy csak idő kérdése, és feltalálják azt a berendezést, amivel ezt az utolsó képet le lehet hívni a retináról. És ki tudja, hogy nem nekik lesz-e igazuk egy szép napon. Egy orvos legalább száz indokot tud felsorolni, hogy ez miért lehetetlen, de nézd csak meg azokat a dolgokat, amikre ugyanezt mondták száz éve. Vagy akár csak húsz éve.

– Akkor Pinell megelőzte a korát? – Felállt, az üres poharamat odavitte a szekrényhez. Magának is töltött vodkát. – Azt hiszem, erre innunk kell. – Leült. – Ma nem akartam inni. De a pokolba vele.

– Én annyira ma nem akarok belemerülni.

Bólintott, és a kezében tartott poharat bámulta. – Megörültem, amikor felhívtál, Matt. Azt hittem, nem fogsz.

– Tegnap este is kerestelek. De folyamatosan foglaltat jelzett.

– Félreraktam a kagylót.

– Tudom.

– Leellenőriztetted? Csak ki akartam zárni tegnap a világot. Akkor érzem magam igazán biztonságban, ha be van zárva az ajtó, félre van rakva a telefon, és be van húzva az összes függöny. Érted?

– Azt hiszem.

– Az van, hogy vasárnap reggel én nem tiszta fejjel ébredtem. Szombat este berúgtam. Aztán tegnap éjjel megint.

Bólintottam.

– Aztán amikor ma reggel felkeltem, bevettem a remegés ellen egy tablettát, és úgy döntöttem, hogy egy-két napig nem iszom. Csak hogy lekerüljek a hullámvasútról, tudod?

– Tudom.

– Erre itt vagyok, pohárral a kezemben. Micsoda meglepetés.

– Szólhattál volna, Jan. Mert akkor nem hozok vodkát.

– Semmi baj.

– Whiskyt sem hoztam volna. Tegnap éjjel én is többet ittam, mint kellett volna. Úgy is együtt lehetünk ma este, hogy nem iszunk.

– Komolyan?

– Hogyne.

Nagy, szürke szeme akár egy feneketlen kút. Szomorúan nézett egy hosszú pillanatig, aztán felcsillant a tekintete. – Nos, most már túl késő ellenőrizni,

milyen lett volna az este pia nélkül, nem igaz? Akkor meg miért ne hoznánk ki belőle a legjobbat?

Nem ittunk olyan sokat. Gyorsan behozta a lemaradását, utána már csak szinten tartottuk az ivást. Jan bekapcsolta a lemezjátszót, zenét hallgattunk, nem beszéltünk sokat. A kanapén kezdtünk el szeretkezni, de már a hálóban fejeztük be.

Jók voltunk együtt, jobbak, mint szombat este. Az újdonságnak ugye van varázsa, de ha a szeretők egy hullámhosszon vannak, akkor a másik ismerete csak még teljesebbé teszi az élményt.

Utána visszamentünk a kanapéra, és én Barbara Ettinger haláláról kezdtem beszélni. – Olyan átkozottul mélyre van eltemetve – kezdtem. – Nem csak az eltelt időről van szó. Kilenc év hosszú idő, de vannak olyanok, akik ugyan kilenc éve meghaltak már, de még ma is be lehet sétálni az életükbe, mert nagyjából minden úgy van, ahogy hagyták. Szomszédok, rokonok, majdnem mindenki ugyanazt az életet éli.

– Barbaránál azonban senkinek sem maradt ugyanolyan az élete. Te becsuktad az óvodádat, otthagytad a gyerekeid, és ideköltöztél. A férjed fogta a gyerekeket, és elköltözött Kaliforniába. Én voltam az első zsaruk egyike a helyszínen, és az én életem is felfordult. A Sheepshead Bay-i ügyben három rendőr kezdett nyomozni. Ketten halottak, egy meg leszerelt, otthagyta a feleségét, egy bútorozott szobában lakik, és egy áruházban biztonsági őr.

– Doug Ettinger meg újranősült, és most egy sportszerboltot vezet.

Bólintottam. – Lynn London férjhez ment, majd elvált. A szomszédok fele a Wyckoff utcában elköltözött. Tudom, hogy az amerikaiak mozgalmas életet élnek. Valahol olvastam, hogy évente minden ötödik ember elköltözik. Még ha így is van, olyan, mintha a Föld összes szele csak az ő sírjára fújná a homokot. Mintha Tróját akarnám előásni.

– „Hol az első holt."

– Micsoda?

– Nem tudom, jól emlékezem-e. Mindjárt megnézem. Egy perc.

Odament a könyvespolchoz, keresett egy ideig, aztán előhúzott egy vékony kis kötetet, átlapozta. – Dylan Thomas – mondta. – Valahol itt kell lennie. Hol a pokolban van? Egy perc. Megvan.

Azzal olvasni kezdett:

„Hol az első holt, megnyugszik London lánya
Övéibe terítve

Időtlen porba és anyja johába
A titok, s rajta rejtve átfolyik
A gyásztudatlan Temze.
Első halál után nincs második.”[1]

– London lánya – bólintottam.

– Mint a város. Emiatt jutott eszembe. Hol az első holt, megnyugszik London lánya.

– Olvasd fel még egyszer.

Felolvasta.

– Van valahol egy ajtó, de nem találom rajta a kilincset. Nem egy eszement őrült ölte meg Barbarát. Hanem olyasvalaki, akinek volt indoka, valaki, akit ismert. Valaki, aki tudatosan úgy állította be, mintha Pinell lett volna a gyilkos. És itt van köztünk. Nem halt meg, és nem tűnt el. Itt van valahol. Nem tudom megmondani, honnét tudom, de képtelen vagyok megszabadulni az érzéstől. Itt van most is valahol.

– Szerinted Doug az?

– Nem. Rajtam kívül mindenki azt hiszi, ő ölte meg. Még a felesége is. Talán nincs is tisztában vele, de akkor mitől fél? Miért nem akarja, hogy nyomozzak?

– Szóval úgy gondolod, másvalaki volt.

– Úgy gondolom, hogy Barbara halála után nagyon sok élet változott meg. Lehet, hogy a halálának köze volt ezekhez a változásokhoz. Jó részükhöz legalábbis biztosan.

– Dougéval kezdve. Akár megölte őt, akár nem.

– Mások életére is hatással volt a halála.

– Mint egy kő, amit a tóba dobnak? A hullámhatás?

– Talán. Nem tudom, mi történt és hogyan. Már mondtam neked, mindössze egy megérzésem van, semmi több.

– A zsaruösztönöd?

Felnevettem. Megkérdezte, mi olyan vicces. – Nem vicces – feleltem. – Csak egész nap a zsaruösztöneim megbízhatóságán gondolkodtam.

– Miért?

Elkezdtem mesélni, aminek az lett a vége, hogy többet mondtam el neki, mint terveztem. Mindent, kezdve Anita hívásától a srácig a pillangókéssel. Amikor először találkoztunk, megtapasztalhattam, milyen jól hallgat, és most sem történt másképpen.

Miután befejeztem, így szólt: – Nem tudom, miért hibáztatod magad. Akár meg is ölhetett volna.

– Csak ki akart rabolni.

– Mit kellett volna tenned? Várni, amíg beléd döfi a kést? Egyáltalán miért volna nála kés? Nem tudom, milyen a pillangókés, de nem hangzik olyasvalaminek, amit azért hord az ember magánál, hogy legyen mivel almát hámoznia.

– Lehet, hogy önvédelemből volt nála.

– És a pénzköteg? Ha engem kérdezel, akkor ez a srác az a hímringyó, aki férfiakat szed össze az utcán, hogy aztán kirabolja őket. Vagy megveri és megöli őket, miközben azt bizonygatják, hogy ők aztán nem melegek. Te meg amiatt aggódsz, hogy a gyereknek felszakadt a szája?

Megráztam a fejem. – Azért aggódom, mert a döntésem nem volt megalapozott.

– Mert részeg voltál.

– És még csak nem is tudtam.

– És akkor este, amikor azt a két srácot lelőtted? Amikor a Puerto Ricó-i kislány meghalt? Akkor sem volt megalapozott a döntésed?

– Te egy okos nő vagy, tudod?

– Egy kibaszott zseni.

– Ez itt a kérdés. A válasz nem, nem hoztam megalapozott döntést, pedig akkor este nem voltam részeg. Igen, ittam, de nem sokat, és nem is éreztem. Mégis…

– Úgy gondolod, a két eset hasonló.

– És ugyanúgy nem akarsz szembenézni a helyzettel, ahogy Karen Ettinger sem hajlandó szembenézni azzal, hogy esetleg a férje megölte az első feleségét.

– Nagyon okos nő. Nagyon okos.

– Papírom nincs róla, de igazad van. Jobban érzed magad?

– A beszéd segít. De te olyan sokáig tartottad magadban, hogy el is felejtkeztél róla. – Ásított. – Fárasztó ám ilyen okosnak lenni.

– Azt elhiszem. Le akarsz feküdni?

– Igen.

De nem maradtam ott nála. Úgy terveztem, de még mindig ébren voltam, amikor Jan légzése alapján hallottam, hogy mélyen alszik. Egy ideig az egyik oldalamon feküdtem, aztán a másikon. Tudtam, hogy nem fogok aludni.

Felkeltem, és halkan átmentem a másik szobába.

Felöltöztem, aztán az ablaknál álltam, és néztem a Lispenard utcát. Maradt még whisky bőven, de nem akartam inni.

Eljöttem tőle. A Canalon sikerült leintenem egy taxit. Még időben érkeztem, az Armstrong nyitva volt, de legyintettem, és felmentem a szobámba.

Végül sikerült elaludnom.

---

[1] Fordította Weöres Sándor

TIZENNÉGY

Nem aludtam valami mélyen, ráadásul összevissza álmodtam. Az egyikben felbukkant Bandy, a kutya. És nem volt halott. A halálát csak úgy tettették, mint valami aprólékos átverés részét. Ezt ő maga mondta el, mert mindig is képes volt beszélni, de nem merte használni ezt a képességét. – Ha ezt tudtam volna! – mondtam neki. – Mennyi mindenről tudtunk volna beszélni.

Kipihenten és tiszta fejjel ébredtem, nagyon éhesen. A Red Flame-ben szalonnás tojást rendeltem sült krumplival, és reggeli közben elolvastam a Newst. Elkapták az Első Sugárúti Késelőt, vagy legalábbis valakit, aki azt állította, hogy ő az. A gyanúsított képe egy kicsit még hasonlított arra a fantomrajzra, amit korábban lehoztak a lapok. Ez nem túl gyakran fordul elő.

A második kávémat ittam, amikor Vinnie leült velem szemben a bokszba. – Egy nő a hallban.

– Engem keres?

Bólintott. – Fiatal, nem is néz ki rosszul. Szép ruha, jó frizura. Adott nekem két dollárt, hogy mutassam meg neki magát. Nem tudtam, visszajön-e még a hotelba, ezért gondoltam, átszaladok ide, hátha itt van. Eddie állt be addig helyettem a recepcióra. Visszajön a hotelba?

– Nem terveztem.

– Akkor azt lehet tenni, hogy megnézi a nőt, aztán jelez nekem, hogy megmutassam-e magát neki vagy ne. Nem jön rosszul ez a két dollár, de nyugdíjba nem fogok menni belőle, szóval nekem édes mindegy, hogy mi lesz. Érti, mire gondolok. Ha le akarja rázni ezt a nőt…

– Mutasson csak meg neki – feleltem. – Akárki legyen is az.

Visszament a recepcióra. Megittam a kávémat, kivégeztem az újságot, nem siettem. Amikor beléptem a hallba, Vinnie jelentőségteljesen bólintott az egyik fotel felé a cigarettaautomata mellett, de fölösleges volt. Nélküle is kiszúrtam volna. Mérföldekről kiszúrtam volna, annyira nem illett oda: jól öltözött, csinos, elegáns kertvárosi hercegnő, aki az Ötvenhetedik utca rossz oldalára keveredett. Pár sarokkal keletre volt az ő világa a galériákkal, ahol kedvére találhatott volna egy olyan előre bekeretezett képet, ami megy a nappali gombaszínű tapétájához.

Hogy Vinnie megdolgozzon a pénzéért, elmentem a nő mellett a lifthez. Az ajtó éppen kinyílt, amikor a nő a nevemet mondta.

– Üdvözlöm, Mrs. Ettinger.

– Honnét…

– Láttam egy képet magáról a férje asztalán. És a hangját is felismertem volna, bár eddig csak telefonon beszéltünk. – Szőke haja hosszabb volt, mint a képen Douglas Ettinger asztalán, a hangja annyira nem volt nazális, de kétség sem férhetett hozzá, hogy ő az. – Párszor hallottam a hangját. Egyszer én hívtam magát, egyszer maga, aztán én visszahívtam.

– Gondoltam, hogy maga az – felelte. – Annyira ijesztő volt, hogy megszólalt a telefon, és maga nem szólt bele.

– Csak biztos akartam lenni benne, hogy felismertem a hangját.

– Azóta is kerestem már. Tegnap kétszer is.

– Nem kaptam meg az üzenetet.

– Mert nem hagytam. Nem tudom, mit mondtam volna, ha elérem magát. Beszélhetnénk esetleg valahol négyszemközt?

Meghívtam egy kávéra, de nem a Red Flame-be, hanem egy hasonló helyre kicsit lejjebb. Kifelé menet Vinnie rám kacsintott, és ravaszul elmosolyodott. Lehet, hogy a nő nem csak két dollárt adott neki.

Annál azonban biztosan kevesebbet, mint amennyit nekem akart adni. Alig ültünk le egy asztal mellé, és rendeltünk egy kávét, amikor jelentőségteljesen megütögette a retiküljét.

– Van ebben egy boríték – jelentette be. – Benne ötezer dollárral.

– Nem biztonságos ennyi készpénzt magánál hordania.

– Mi lenne, ha maga vigyázna rá? – Az arcomat figyelte, de amikor nem reagáltam, halkabban folytatta, mint egy összeesküvés résztvevője. – A pénz a magáé, Mr. Scudder. Csak tegye azt, amit Mr. London mondott magának. Ejtse az ügyet.

– Mitől fél, Mrs. Ettinger?

– Én csak nem akarom, hogy az életünkben turkáljon.

– Mitől fél, mit találok? – Kezével megfogta a retiküljét, mintha az ötezer dollár valamiféle biztonságot nyújtott volna neki. Körmét rozsdavörösre festette. Halkan így folytattam: – Azt hiszi, a férje megölte az első feleségét?

– Nem!

– Akkor meg mitől fél?

– Nem tudom.

– Mikor találkozott a férjével, Mrs. Ettinger?

Állta a tekintetemet, nem válaszolt.

– Mielőtt a feleségét megölték? – Ujjai fehérek lettek, úgy markolta a

retiküljét. – Ő Long Islanden járt egyetemre. Maga fiatalabb nála, de már akkor is ismerhették egymást.

– Akkor még ők sem találkoztak – felelte. – Jóval azelőtt történt, hogy összeházasodtak. Aztán a halála után véletlenül összefutottunk.

– És attól félt, hogy ezt kiderítem?

–Én…

– Douggal már a felesége halála előtt is találkozott, igaz?

– Ezt nem tudja bizonyítani.

– Miért kellene bizonyítani? Miért akarnám bizonyítani?

Kinyitotta a retiküljét. Nehezen tudta kikapcsolni a csatját, de végre sikerült, és elővett egy barna borítékot. – Ötezer dollár – mondta.

– Tegye el.

– Nem elég? Ez rengeteg pénz. Ötezer dollár akkor nem elég pénz, ha nem kell érte semmit sem csinálnia?

– Túl sok pénz ez. Nem maga ölte meg Barbarát, Mrs. Ettinger?

– Én? – Mintha nem is értette volna a kérdést. – Én? Természetesen nem.

– De örült, amikor meghalt.

– Szörnyű dolog ilyet mondani – felelte.

– Magának viszonya volt Douggal. Hozzá akart menni, aztán Barbarát megölték. Ne mondja, hogy nem örült.

A szeme a vállam mögött a semmibe meredt. A hangja olyan távoli volt, akárcsak a tekintete. – Nem tudtam, hogy gyereket várt – közölte. – Doug azt mondta… Azt mondta, hogy ő sem tudta. Meg azt is, hogy már nem feküdtek le egymással. Persze egy ágyban aludtak, de azt mondta, nem szeretkeztek már. Hittem neki.

A pincérnő közeledett, hogy újratöltse a bögrénket kávéval. Intettem neki, hogy majd később. – Doug azt mondta – folytatta Mrs. Ettinger –, hogy Barbara mástól volt terhes. Mert a gyerek nem lehetett az övé.

– Ezt mondta Charles Londonnak is?

– Soha nem beszéltem Mr. Londonnal.

– A férje azonban igen, ugye? Ezt mondta el neki. Ezért nem akarta London, hogy tovább nyomozzak? Mert félt tőle, hogy kiderül?

A hangja továbbra is színtelen volt, távoli. – Doug azt mondta, hogy egy másik férfi ejtette teherbe Barbarát. Egy fekete férfi. Azt mondta, a gyerek is fekete lett volna.

– Ezt mondta a férje Londonnak.

– Igen.

– És magának is elmondta ezt?

– Nem. Azt hiszem, ezt csak azért találta ki, hogy hatást gyakoroljon Mr. Londonra. – Rám nézett. A szemében alig láttam a gondos kertvárosi álarc mögött rejtőző embert. – Ahogy annyi mindent kitalált az én kedvemért. Valószínű, hogy az ő gyereke volt.

– Maga szerint Barbarának volt szeretője?

– Talán. De biztosan lefeküdt Douggal is. Mert ha nem, akkor nagyon kellett volna vigyáznia arra, hogy ne essen teherbe. A nők nem buták. – Többször pislogott egymás után. – Pár dolgot leszámítva. A férfiak mindig azt mondják a szeretőjüknek, hogy már nem fekszenek le a feleségükkel. És ez hazugság.

– Maga szerint…

A kérdésem hallatán megrázta a fejét. – Azt mondja neki, hogy már nem fekszik le velem – felelte nyugodtan. – És ez sem igaz.

– Ki mondja kinek?

– Doug a szeretőjének.

– A férjének most is van szeretője?

– Igen – bólintott, és sóhajtott. – Mostanáig nem tudtam. Tudtam, csak nem tudtam, hogy tudom. Bárcsak soha ne vállalta volna el ezt az ügyet. Bárcsak Mr. London soha ne hallott volna magáról.

– Mrs. Ettinger…

Felállt, két kézzel fogta a retiküljét, arcára kiült a fájdalom. – Volt egy jó házasságom – közölte. – Most meg mim van? Megmondaná nekem? Mim van most?

TIZENÖT

Nem hiszem, hogy választ várt volna. Nem is tudtam volna válaszolni neki, de meg sem várta, mit felelnék. Egyenes háttal kisétált a kávézóból. Én még megittam a kávémat, kifizettem a számlát, hagytam borravalót. Nem elég, hogy nem fogadtam el az ötezer dollárját, még meg is hívtam a kávéra.

Szép nap volt, és arra gondoltam, bőven van időm elsétálni Lynn Londonhoz. Több is volt a kelleténél. Dél felé indultam, aztán keletnek fordultam, egyszer leültem egy parkban egy padra, majd egy kávét is megittam. A Tizennegyedik utcában befordultam egy bárba, és megittam a nap első italát. Még séta közben arra gondoltam, hogy whiskyt iszok, mert megint nem lettem tőle másnapos, de már kikértem a bourbont egy sörrel, amikor eszembe jutott. Ledöntöttem, és élveztem a melegét. A bárban erős sörszag volt, és ez jólesett. Szívesen maradtam volna még, de egyszer már felültettem a tanítónőt.

Az iskolát könnyen megtaláltam. Senki sem állított meg, amikor beléptem. Egy pillanatra megálltam a negyvenegyes tanterem előtt, és néztem a tölgyfa asztal mögött ülő nőt. Egy könyvet olvasott, engem nem vett észre. Kopogtam a nyitott ajtón, ő felnézett.

– Matthew Scudder vagyok – mondtam.

– Én meg Lynn London. Jöjjön be. És csukja be az ajtót.

Felállt, kezet fogtunk. Nem tudtam hova leülni, mert a teremben csak gyerekméretű székek voltak. A hirdetőtáblán gyerekrajzok, kijavított dolgozatok függtek. A táblán sárga krétával felírva egy hosszú egyenlet állt. Arra lettem figyelmes, hogy fejben elkezdem megoldani.

– Akart egy képet – kezdte Lynn London. – Sajnos nem vagyok valami jó a családi emlékekben. Ez a legjobb, amit találtam. Barbara az egyetemen.

Megnéztem a fotót, majd a mellettem álló nőre pillantottam. Elkapta a tekintetemet. – Tudom, hogy hasonlóságot keres – mondta. – De csak az idejét vesztegeti. Az anyánkra hasonlított.

Lynn pedig az apjára. Ugyanaz a hideg, kék szem. Hozzá hasonlóan a lánya is szemüveget viselt, de vastag keretben és négyszögletes lencsével. Barna haját kis kontyba húzta össze a fején. Komoly volt az arca, teste kicsit szögletes. Tudtam, hogy mindössze harminchárom éves, de jó pár évvel idősebbnek látszott. Szeme köré szarkalábak gyűltek, a szája sarkába pedig

még mélyebbek.

Nem sokat tudtam kezdeni Barbara fényképével. Láttam a halála után a Wyckoff utcai konyhában készült helyszíni fekete-fehér fotókat, így tudtam, hogy nézett ki, de én egy olyan képet akartam, ami alapján megérezhetek valamit a személyiségéből. A kép, amit Lynn adott, erre nem volt alkalmas. Lehet, hogy többet akartam egy szimpla fotónál.

– Az apám attól fél, hogy besározza Barbara nevét.

– Nem tervezem.

– Douglas Ettinger mondott neki valamit, apám meg attól fél, hogy maga nagydobra veri. Bárcsak tudnám, Doug mit mondott.

– Azt, hogy a testvérét egy fekete férfi ejtette teherbe.

– Jézusom. És ez igaz?

– Maga szerint?

– Szerintem Doug egy patkány. Mindig is annak tartottam. Most már azt is tudom, az apám miért utálja magát.

– Utál *engem*?

– Bizony. Azért is akartam magával találkozni, mert hátha megtudom, miféle ember váltott ki ilyen erős érzést az apámból. Tudja, ha maga nincs, akkor ő soha nem tudja meg ezt az információt az imádott lányáról. Ha nem bérelte volna fel magát, ha maga nem beszélt volna Douggal… Beszélt Douggal, igaz?

– Találkoztam vele. A hicksville-i boltban.

– Ha maga nem találkozik vele, Doug soha nem mondja el az apámnak azt, amit ő nagyon nem akart tudni. Szerintem ő azt szeretné hinni, hogy mindkét lánya szűz. Jó, velem nem foglalkozik annyit. Mivel hajlamos vagyok arra, hogy elváljak a férjeimtől, ezért a szemében én már elvesztem. Beteg lenne, ha mondjuk egy fekete férfi lenne a barátom, mert hát ugye mindennek van határa. Szerintem nem érdekli, kifélékkel vagyok együtt. Rám már legyint, nekem mindegy. – Színtelen hangja kevésbé volt keserű, mint a szavai. – De Barbara egy szent volt. Ha engem öltek volna meg, magát soha nem fogadja fel, de ha mégis, akkor sem érdekelte volna, hogy mire bukkan. Barbarával teljesen más a helyzet.

– Mert ő egy szent volt?

– Nem álltunk közel egymáshoz. – Elkapta a tekintetét, felvett egy ceruzát az asztalról. – Ő volt a nővérem. Piedesztálra helyeztem őt, így csak az agyagból készült lábát láttam, mire az érzéseim átcsaptak a másik végletbe. Megvetettem őt. Lehet, hogy ezt kinőttem volna, de akkor megölték, én meg

bűntudatot éreztem amiatt, amit róla gondoltam. – Rám nézett. – Ez egyike azon okoknak, ami miatt csoportterápiára járok.

– Volt szeretője a nővérének?

– Ha lett is volna, nekem nem mondta volna el. Egyszer annyit elejtett, hogy Doug nem éppen a hűség szobra. Mert állandóan ajánlatokat tett a közös barátaiknak, és közben még az ügyfeleivel is lefeküdt. Nem tudom, ez igaz-e vagy sem. Velem soha nem kezdett ki.

Ezt úgy mondta, mintha ez lett volna a sérelmei listáján az utolsó tétel. Még tíz percet beszélgettem vele, és semmi újat nem tudtam meg, csak annyit, hogy Barbara halála az ő életére is hatással volt. Azon tűnődtem, Lynn vajon milyen lehetett kilenc éve, és milyenné lett volna mára, ha a nővérét nem ölik meg. Lehet, hogy akkor is ilyen keserű és csalódott lesz, maga körül egy érzelmi védőfallal. Aztán azon tűnődtem, milyen lehetett Lynn házassága. Akkor is ugyanahhoz a férfihoz megy hozzá, ha Barbara nem hal meg? És elvált volna tőle, ha meghal?

Eljöttem, kezemben egy értékelhetetlen fényképpel, a fejemben meg számtalan érdektelen – vagy inkább megválaszolhatatlan – kérdéssel. Örültem, hogy otthagyhattam a nőt a klausztrofóbiás személyiségével. Két sarokra volt a bár, ahol korábban ittam. Odafelé menet felidéztem a sötét fát, a melegséget, a sörszagot.

Mindenki attól fél, hogy kiásom Barbarát, gondoltam. Azért nem lehetett kiásni őt, mert túl mélyre temették. A vers ugrott be, amit Jan olvasott fel, és megpróbáltam felidézni. *Hol az első holt.* Így volt az a sor?

Úgy döntöttem, hogy pontosan kell tudnom. És nemcsak ezt a sort, hanem az egész verset el kell olvasnom. Valami rémlett, hogy a Második sugárúton a közelben van egy fiókkönyvtár. Egy sarkot észak felé sétáltam, nem találtam, megfordultam dél felé. Ott volt a könyvtár, ahol emlékeztem, egy háromemeletes épület szép márványhomlokzattal. Az ajtón egy tábla tudatta, hogy szerdánként zárva vannak.

Mindegyik fiókkönyvtár csökkentette a nyitvatartási idejét, és beiktatott egy szünnapot. Ez is része a pénzszerzési akciónak. A város nem engedhet meg magának semmit, ezért úgy viselkedik, mint egy vén özvegy, aki sorra zárja be a használaton kívüli szobákat a hatalmas házában. A rendőrségnél tízezerrel kevesebb rendőr van, mint amennyi kellene. Minden csökken, a lakbéreket és a bűnözést kivéve.

Sétáltam még egy sarkot, el egészen a St. Marks utcáig, ahol emlékeim szerint van egy könyvesbolt, ráadásul egy olyan, ami verseskönyveket is árul.

A St. Marks utca legvirágzóbb része, ami legalább annyira felkapott, mint az East Village, a Második és a Harmadik sugárút között terül el. Jobbra fordultam, a Harmadik sugárút felé, és hamarosan már meg is találtam a könyvesboltot. A polcon ott volt Dylan Thomas összegyűjtött verseinek puhafedeles kiadása. Többször át kellett futnom rajta, mire megtaláltam a verset, amit kerestem, majd végigolvastam. „Visszautasítja, hogy meggyászolja egy gyermek londoni tűzhalálát” a címe. Néhány helyen nem nagyon értettem, de azért tetszett a szavak súlya és formája.

A vers elég hosszú volt ahhoz, hogy elmenjen a kedvem a kimásolásától. Különben is, lehet, hogy találok még párat a kötetben, ami tetszik. Kifizettem a könyvet, és a zsebembe csúsztattam.

Különös, hogy milyen apró dolgok terelik az embert egy adott irányba. Elegem lett a sétából. Metróval akartam hazamenni, de inni is akartam egyet, így egy ideig ott álltam a könyvesbolt előtt, azon tűnődve, hova is menjek és mit is csináljak. Miközben ott álltam, két egyenruhás rendőr sétált el előttem. Mind a ketten lehetetlenül fiatalok voltak, az egyik olyan kölyökképű, hogy az egyenruha jelmezként hatott rajta.

Az utca túloldalán egy bolt felett ez a felirat állt: „Haberman’s”. Nem tudom, mit árultak.

Eszembe jutott Burton Havermeyer. Talán anélkül is beugrott volna, hogy láttam a zsarukat vagy a nevére emlékeztető boltot. Akárhogy is, őrá gondoltam, és emlékeztem, egyszer régen ő is itt élt. A felesége meg még most is. A címet nem tudtam felidézni, de benne volt a noteszomban. St. Marks utca 212. Mellette a telefonszám.

Még mindig nem volt semmi okom arra, hogy megnézzem, Havermeyer volt felesége melyik épületben lakik. Még csak nem is volt része az ügynek, amin dolgoztam, mert a találkozásom Louis Pinell-lel minden kétségen felül bebizonyította: Susan Potowskit ő ölte meg, de Barbara Ettingert nem. Havermeyer élete is alaposan megváltozott, talán ahogy az enyémet is megváltoztatta egy haláleset.

A St. Marks utca a Harmadik sugárútnál kezdődik, a házszámozás pedig kelet felé növekszik. A Második és az Első sugárút közti háztömb inkább lakóépületekből áll. Kettőn szép üvegablakokat láttam, a bejárat mellett kis táblákat, amik tudatták: templomok előtt járok. Az egyik ukrán volt, a másik meg lengyel katolikus.

Elsétáltam az Első sugárútra, megvártam, amíg zöldre vált a lámpa,

átmentem a zebrán. Ez a háztömb csendes volt, a házak pedig rosszabb állapotban, mint az előző tömbben. Az egyik parkoló autót kipakolták: kerekek helyett téglákon állt, a rádiót kitépték, a belsejét szétverték. Az utca túloldalán három szakállas, hosszú hajú férfit láttam. A Pokol angyalai ruháját viselő alakok egy Harleyt akartak beindítani.

A tömb utolsó háza a 132-es. A sarkon zsákutca, ahol az A sugárút a Tompkins Square park nyugati határa. Ott álltam, néztem a házszámot, aztán a parkot, majd megint a házat.

Az A sugárúttól keletre, a folyó felé van Alphabet City. A lakosok drogosok, utcai tolvajok, őrültek. Aki nem az, csak kényszerűségből él itt, és költözik el azonnal, amint megengedhet magának egy jobb helyet.

Előszedtem a noteszomat. A cím még mindig ugyanaz volt: St. Marks utca 212.

Átsétáltam a Tompkins téren, el a B sugárútig. A parkban dílerek próbáltak meg eladni nekem kábszert, füvet meg LSD-t. Vagy nem néztek rendőrnek, vagy nem érdekelte őket.

A B sugárút másik oldalán a számozás 300-zal folytatódott. És nem is St. Marks utcának hívták. Hanem keleti Nyolcadik utcának.

Vissza a parkon keresztül. A St. Marks utca 130. alatt volt egy kocsma, Blanche néven. Bementem. Állott sörszag, állott vizeletszag, állott testszag. Talán egy tucat, fürdésre bőven érett testet láttam, a legtöbb a bárpultnál ült, ketten az egyik asztalnál. Mindenki azonnal elhallgatott, ahogy beléptem. Gondolom, nem úgy néztem ki, mint aki oda tartozik. Remélem, soha nem is fogok.

Először a telefonhoz mentem. Lehet, hogy a Sheepshead Bay-i körzet tévedett, esetleg Antonelli mondta rosszul a címet, vagy én értettem félre. Burton Havermeyer, nyugati Százharmadik utca. A St. Marks utcában azonban egy darab Havermeyert nem találtam.

Elfogyott a tízcentesem. A csapos felváltott egy egydollárost. A vendégek megnyugodtak, mivel látták, hogy semmit nem akarok tőlük.

Bedobtam egy tízcentest, tárcsáztam. Nem vették fel.

Kimentem az utcára, el a 122-es számig. Megnéztem a postaládákat. Nem igazán számítottam arra, hogy találok egy Havermeyert. Inni akartam, de nem Blanche-nál.

Viharban bármelyik kikötő megteszi. A bárpultnál ledöntöttem egy bourbont, méghozzá majdnem a legjobból. Mellettem két férfi egy közös barátjukról beszélt. – Mondtam neki, hogy ne menjen el vele – mesélte az

egyik. – Mondtam neki, hogy az egy szar alak, meg fogja verni, és el fogja szedni a pénzét. De azért elment vele. És mi lett? Megverte, és kirabolta. Akkor most meg miért jön sírva hozzám?

Újra tárcsáztam a számot. A negyedik csengésre egy kisfiú szólt bele. Azt hittem, félretárcsáztam, és megkérdeztem, Havermeyeréket hívtam-e. Azt felelte, igen.

Megkérdeztem, beszélhetek-e Mrs. Havermeyerrel.

– A szomszédban van – válaszolta. – Fontos? Mert szólhatok neki.

– Nem érdekes. Csak szeretném egyeztetni a címeteket a szállítás miatt. Mi a házszámotok?

– Kettőtizenkettő.

– Milyen utca kettőtizenkettő?

– St. Marks utca.

Olyan pillanat volt – nem az első, és nem is az utolsó mint amikor az álmodó elme egy lehetetlen helyzettel találja szembe magát, és a megoldást keresve hirtelen rájön: ez csak álom. Itt beszélgettem egy gyerekkel, aki váltig állította, hogy egy olyan házban élnek, amelyik nem létezik.

Hacsak nem a Tompkins Square parkban lakott az anyjával a mókusok között.

– Mi között van?

– Micsoda?

– Melyik két utca között laktok? Melyik tömbben?

– Ja – felelte –, a Harmadik és a Negyedik között.

– Hol?

– A Harmadik és a Negyedik sugárút között.

– Az lehetetlen – mondtam.

– Miért?

Megfordultam, és azt vártam, mindent fogok látni, csak éppen nem Blanche kocsmájának belsejét. A Hold felszínét, mondjuk. A St. Marks utca a Harmadik sugárútnál kezdődik, és keleti irányba fut. A Harmadik és a Negyedik sugárút között nincs St. Marks utca.

– Hol? – kérdeztem.

– Hol? Én nem tudom, miről…

– Várj egy percet.

– Szólok az édesanyámnak. Én…

– New Yorkban hol?

– Mi az hogy hol?

– Manhattanben? Brooklynban? A Bronxban? Hol laktok?

– Hát Brooklynban.

– Biztos vagy benne?

– Igen, biztos. – Úgy hallottam, mindjárt elsírja magát. – Brooklynban lakunk. Mit akar tőlünk? Mi a baja? Őrült vagy valami?

– Semmi baj – válaszoltam. – Sokat segítettél. Nagyon köszönöm. Letettem a kagylót, és úgy éreztem magam, mint egy futóbolond. New Yorkban szinte minden utcából, sugárútból, térből van legalább öt. Nem tudom, miért hittem, hogy Havermeyer volt felesége Manhattanben él.

Fejben visszajátszottam a beszélgetésemet a nővel. Már akkor tudnom kellett volna, hogy nem itt élnek. „Manhattanben van”, közölte a férjéről. Ezt nyilván nem így mondta volna, ha ő maga is Manhattanben él.

És a beszélgetésem Havermeyerrel? „A felesége még mindig az East Village-ben él”, mondtam neki, és ő egyetértett velem.

Nos, lehet, hogy csak tovább akart beszélgetni. Egyszerűbb volt egyetérteni velem, mint elmagyarázni, hogy Brooklynban is van egy St. Marks utca. Mégis…

A kocsmából a könyvesboltba siettem, ahol a verseskötetet vettem. Levettem a polcról egy brooklyni térképet. A végén megkerestem a St. Marks utcát, majd a megfelelő oldalra lapoztam.

A brooklyni St. Marks utca a manhattanihez hasonlóan mindössze három tömb hosszú. A Flatbush sugárúton túl kelet felé már St. Marks sugárútnak hívják, és egészen Brownsville-ig tart.

Nyugat felé a St. Marks utca megáll a Harmadik sugárútnál – pontosan úgy, ahogy egy teljesen más Harmadik sugárút teszi Manhattanben. A brooklyni St. Marks utca Harmadik sugárúton túli részének már más a neve.

Wyckoff utca.

TIZENHAT

Délután három körül beszélhettem a kisfiúval. Hét felé járt, amikor felmásztam Havermeyer lakásához a nyugati Százharmadik utcában. Közben akadt tennivalóm.

Néhányszor megnyomtam a csengőt, de nem az övét, hanem egy lakóét a második emeleten. Ő engedett be az épületbe. Amikor elmentem az ajtaja mellett, kinyitotta résnyire, de nem kérdezte meg, mit keresek ott. Megálltam Havermeyer ajtaja előtt, és hallgatóztam. A tévé szólt, a helyi hírek mentek.

Nem számítottam arra, hogy az ajtón keresztül lelő, de biztonsági őrként fegyvert viselt, és ugyan lehet, hogy minden éjjel otthagyta a boltban, nem lehettem biztos benne. Azt tanítják az akadémián, hogy mindig álljunk félre, amikor bekopogtatunk. Én is így tettem. Hallottam a lépteit, majd a hangját, ahogy megkérdezte, ki az.

– Scudder – feleltem.

Kinyitotta az ajtót. Utcai ruhát viselt. A jelek szerint nemcsak a fegyverét hagyta ott a boltban, hanem az egyenruháját is. Az egyik kezében egy doboz sört tartott. Megkérdeztem, bemehetek-e. Lassan reagált, de végül bólintott, és beengedett. Beléptem, és becsuktam magam mögött az ajtót.

– Még mindig nyomoz? Tehetek valamit magáért?

– Igen.

– Remélem, tudok segíteni. Nem kér egy sört?

Megráztam a fejem. Ránézett a sörére, lerakta az asztalra, odament a tévéhez, és kikapcsolta. Egy pillanatig mozdulatlanul állt, én csak figyeltem az arcélét. Nem volt borostás. Lassan fordult felém, mint aki várja az ütést.

– Tudom, hogy te ölted meg, Burt.

Figyeltem barna szemét. Láttam, hogyan futtatja le magában a tagadást, hogyan ismétli újra és újra, aztán egyszer csak feladta. Valami szinte láthatóan megváltozott benne.

– Mióta tudja?

– Pár órája.

– Amikor elment vasárnap este, nem tudtam eldönteni, tudja-e vagy sem. Azt hittem, macska-egér játékot játszik velem. De aztán úgy döntöttem, hogy nem. Úgy éreztem, értjük egymást. Úgy éreztem, két exzsaru vagyunk csak, két rendőr, aki idő előtt hagyta ott a yardot. Azt hittem, szerepet játszik, csapdát

állít, de láttam, hogy nem.

– Jól láttad.

– Hogyan derítette ki?

– St. Marks utca. Nem az East Village-ben éltél. Hanem Brooklynban, alig három sarokra Barbara Ettingertől.

– Meg még rajtam kívül több ezer ember.

– Hagytad, hadd higgyem, hogy az East Village-ben laktál. Nem hiszem, hogy akár egy percig is gyanakodtam volna rád, ha az elejétől tudom, te is brooklyni voltál. Nagyon valószínű, hogy nem kezdek gyanakodni. Brooklyn nem egy kis falu Nevadában. Azt sem tudtam, hogy van ott egy St. Marks utca, így aztán nem is tudhattam, hogy hol helyezkedik el a Wyckoff utcához képest. Tőlem akár Sheepshead Bayben is lehet, közel a kapitánysághoz. De hazudtál.

– Csak azért, hogy ne kelljen hosszasan magyarázkodnom. Ez nem bizonyít semmit.

– De okot adott arra, hogy alaposabban utánad nézzek. Elsőként egy újabb hazugságra bukkantam. Azt mondtad, hogy nincs gyereked. De ma délután beszéltem a fiaddal telefonon, aztán visszahívtam, és megkérdeztem tőle, mennyi idős, és mi az apja neve. Nem nagyon értette, mit akarok tőle. Tizenkét éves. Akkor három volt, amikor Barbara Ettingert megölték.

– És?

– A Clinton utcába vitted óvodába. A Boldog Időkbe.

– Csak találgat.

– Nem.

– Már megszűnt az óvoda. Évekkel ezelőtt.

– De akkor még működött, amikor eljöttél Brooklynból. Figyelted, hogy mi történik velük?

– A volt feleségem említette, hogy becsukták – felelte. Aztán vállat vont. – Lehet, hogy egyszer elsétáltam előtte. Amikor Dannyt látogattam meg.

– A nő, aki az óvodát vezette, New Yorkban él. Emlékezni fog rád.

– Kilenc év elteltével?

– Nekem azt mondta. És megtartotta a nyilvántartást, Burt. Benne minden gyerek nevével, születési idejével, plusz a szülők adataival és a fizetett összegekkel. Amikor bezárta az óvodát, mindent berakott egy kartondobozba, és eltette. Még arra sem vette a fáradságot, hogy kiválogassa, mire lehet szüksége, és mire nem. Ma kinyitotta a dobozt. Azt mondja, emlékszik rád. A feleségeddel soha nem találkozott, de rád emlékszik.

– Jó memóriája lehet.

– Rendszerint egyenruhában mentél. Ez nehezen megy ki az ember fejéből.

Szótlanul nézett rám, majd megfordult, és odament az ablakhoz. Állt, és csak bámult ki.

– Hol szerezted a jégcsákányt, Burt?

Meg sem fordult, úgy válaszolt. – Semmit sem kell mondanom. Még a kérdéseire sem kell válaszolnom.

– Persze hogy nem.

– Még akkor sem, ha maga rendőr lenne. És maga nem rendőr.

– Igaza van.

– Akkor miért kellene válaszolnom a kérdéseire?

– Régóta tartod ezt magadban, Burt.

– És?

– Nem kezdett el rágni belülről? Egy kicsit sem? Ennyi idő után sem?

– Istenem – sóhajtott. Odament a fotelhoz, leroskadt. – Adja nekem ide azt a sört – mondta. – Megteszi ezt nekem?

Odaadtam neki. Megkérdezte, én biztosan nem kérek-e. Kösz, nem, feleltem. Belekortyolt, és én megint feltettem neki a kérdést, hogy hol szerezte a jégcsákányt.

– Egy boltban – válaszolta. – Nem emlékszem, hol.

– A környéken?

– Azt hiszem, Sheepshead Bayben. Nem vagyok benne biztos.

– Az óvodából ismerted Barbara Ettingert.

– Meg a környéken is többször találkoztunk. Már azelőtt láttam őt, hogy beírattuk Dannyt az óvodába.

– Szeretők voltatok?

– Ezt meg kitől hallotta? Nem, nem voltunk szeretők. Nem csaltam meg a feleségemet.

– De meg akartad.

– Nem.

Vártam, de nem akarta folytatni. – Miért ölted meg? – kérdeztem.

Rám nézett, aztán a padlóra, majd megint rám. – Nem tud semmit sem bizonyítani – mondta.

Vállat vontam.

– Semmit. És nekem nem kell mondanom semmit sem. – Egy mély levegő, hosszú sóhaj. – Valami történt, amikor megláttam Potowskit – folytatta. – Valami történt.

– Mi?

– Valami történt *velem*. Bennem. Valami beette magát az agyamba, és nem tudtam kiverni onnan. Emlékszem, hogy ott álltam, ütöttem a homlokom, de nem tudtam kiverni a fejemből.

– Meg akartad ölni Barbara Ettingert.

– Nem. Ne akarjon nekem segíteni, oké? Majd én elmondom, ahogy tudom.

– Sajnálom.

– Ránéztem a halott nőre, és nem őt láttam, hanem a feleségemet. Valahányszor bevillant a helyszín képe a halott nővel a padlón, a feleségem volt benne. És nem tudtam kiverni a fejemből, hogy őt így öljem meg.

Belekortyolt a sörébe. A doboz felett mondta tovább. – Sokat gondoltam arra, hogy megölöm. Rengetegszer csak ezt a kiutat láttam. Ki nem állhattam, hogy házas vagyok. Egyedül voltam, a szüleim meghaltak, soha nem volt testvérem, és azt hittem, valakire szükségem van. Azt meg tudtam, hogy neki szüksége van rám. De nem volt ez így jó. Gyűlöltem a házasságot. Olyan volt, mint egy nyakörv, ami túl kicsi. Megfojtott, és nem tudtam megszabadulni tőle.

– Miért nem hagytad akkor ott?

– Hogy tehettem volna? Hogy tehettem volna meg ezt vele? Miféle ember hagy ott egy olyan asszonyt, mint ő?

– Férfiak napjában ezrével hagyják ott a feleségüket.

– Nem érti, ugye? – Egy újabb sóhaj. – Hol is tartottam? Igen. Szóval azon gondolkodtam, hogy megölöm őt. Ezen járt az eszem, másra sem tudtam gondolni, de közben tudtam, hogy nagyítóval fognak nyomozni, és így vagy úgy, de rám bizonyítják, mert mindig a férjjel kezdik a nyomozást, és száz esetből kilencvenkilencszer úgyis a férj a gyilkos, és darabokra szednek, darabokra szedik a sztorimat, és akkor mi lesz velem? Aztán megláttam Potowskit, és ott volt a megoldás. Megölöm a feleségem, mintha a Jégcsákányos legújabb áldozata lett volna. Láttam, mit csináltunk a Potowski-gyilkossággal. Egyszerűen átadtuk Manhattan Northnak, a férjjel nem is foglalkoztunk.

– Így aztán eldöntötted, hogy megölöd.

– El.

– A feleséged.

– Őt.

– Hol jön be a képbe Barbara Ettinger?

– Istenem – sóhajtott.

Vártam.

– Féltem megölni őt. Mármint a feleségemet. Attól féltem, hogy valami

nem jön össze. Mi van, ha elkezdem, és nem tudom befejezni? Elővettem a jégcsákányt, megnéztem. Most már emlékszem, az Atlantic sugárúton vettem. Nem tudom, megvan-e még a bolt.

– Nem érdekes.

– Tudom. Láttam magam előtt, ahogy elkezdem beledöfni, aztán abbahagyom, mert nem vagyok képes befejezni. El sem tudom mondani, mi minden pörgött a fejemben, amitől majdnem megbolondultam. Azt hiszem, megbolondultam.

Felemelte a sörösdobozt, ivott. – Azért öltem meg, hogy kipróbáljam – mondta.

– Barbara Ettingert.

– Igen. Meg kellett tudnom, képes vagyok-e rá. Azt is mondtam magamnak, hogy elővigyázatosságból teszem. Még egy jégcsákányos gyilkosság Brooklynban, aztán a feleségem három sarokra az előzőtől, senki nem fog gyanút. És ugyanúgy követtem el. Vagy lehet, hogy észrevették volna a különbségeket a nő halála meg a többi között, csak éppen soha nem jut eszükbe pont engem gyanúsítani, mert hát nem is ismertem őt, aztán a feleségemet is ugyanígy ölik meg. Ezt mondtam magamnak. Azért öltem meg őt, mert a feleségemet féltem meggyilkolni, és valakit meg kellett ölnöm.

– Meg kellett ölnöd valakit?

– Meg. – Előrehajolt, a szék szélére csúszott. – Nem tudtam kiverni a fejemből. Tudja, milyen az, amikor valami beeszi magát az agyába?

– Igen.

– Csak éppen nem tudtam, ki legyen az. Aztán egyik nap elvittem Dannyt az óvodába, és megint beszélgettem a nővel, és akkor jutott eszembe, hogy őt ölöm meg, és minden passzolt.

– Minden passzolt?

– Benne volt a képben a fejemben. Tudja, láttam magam előtt a konyha padlóján. Szóval elkezdtem figyelni őt. Amikor nem dolgoztam, a környéken jártam, és figyeltem, mit csinál.

Barbara érezte, hogy valaki figyeli, követi. A Potowski-gyilkosság óta.

– Úgy döntöttem, hogy megölhetem őt. Nem volt gyereke. Senki sem függött tőle. És erkölcstelen is volt. Flörtölt velem, meg a többi férfival az óvodában. Férfiak jártak fel hozzá, amikor a férje nem volt otthon. Arra gondoltam, ha esetleg el is szúrok valamit, és rájönnek, hogy nem a Jégcsákányos ölte meg, akkor lesz még jó pár gyanúsított. Hozzám soha nem jutnának el.

Megkértem, hogy mesélje el a gyilkosság napját.

– Aznap dél körül végeztem. Elmentem a Clinton utcába, és egy kávézóban leültem a pulthoz, ahonnét szemmel tudtam tartani az óvodát. Amikor eljött, követtem őt. A házával szemben álltam az utcán, és láttam, hogy egy férfi bement. Ismertem látásból, már korábban is láttam.

– Fekete volt?

– Fekete? Nem. Miért?

– Nem érdekes.

– Nem emlékszem, hogy nézett ki. Olyan félórát volt nála. Aztán elment. Vártam még egy kicsit, és valami azt mondta nekem, hogy most, ez az az alkalom. Bementem a házba, és bekopogtam.

– Beengedett?

– Megmutattam neki a jelvényemet. Meg mondtam is neki, hogy ismerjük egymást az óvodából. Hogy én vagyok Danny apja. Beengedett.

– És?

– Nem akarok beszélni róla.

– Biztos vagy benne?

Átgondolta. Aztán megszólalt: – A konyhában voltunk. Kávét főzött, nekem háttal, a kezemet a szájára tettem, és belevágtam a jégcsákányt a mellébe. A szívébe akartam szúrni, hogy ne szenvedjen. Egyre csak szúrtam a szívébe a jégcsákánnyal. Összeesett, én meg lefektettem a padlóra. – Vizenyős barna szemét rám emelte. – Szerintem már akkor halott volt. Rögtön meghalt.

– De te egyre csak szúrtad.

– Amikor még előtte lejátszottam a fejemben, azt láttam, hogy szúrom megállás nélkül, mint valami őrült. De nem tudtam megcsinálni. Rá kellett kényszeríteni magam, hogy beledöfjem a jégcsákányt, bele a testébe, és… – Abbahagyta, szaporán szedte a levegőt. Arca beesett, bőre még sápadtabb volt a szokottnál.

– Semmi baj – mondtam.

– Istenem.

– Semmi baj, Burt.

– Istenem, istenem.

– Csak az egyik szemébe szúrtad bele a jégcsákányt.

– Olyan *nehéz* volt – sóhajtott. – Nyitva volt a szeme. Tudtam, hogy halott, tudtam, hogy nem lát semmit, de egyre csak bámult rám. Iszonyú nehéz volt rávennem magam, hogy beleszúrjak. Egyszer sikerült, de a másikat már nem bírtam. Megpróbáltam, de nem ment.

– És utána?

– Eljöttem. Senki sem látott meg. Kijöttem a házból, és elsétáltam. A jégcsákányt beleejtettem egy esőcsatornába. Arra gondoltam, hogy megöltem, és megúsztam, de nem éreztem úgy, mintha bármit is megúsztam volna. Felfordult a gyomrom. Azon gondolkodtam, mit tettem, és nem hittem el, hogy valóban megtettem. Amikor láttam a hírekben, nem tudtam elhinni. Azt gondoltam, valaki más tette.

– A feleségedet nem ölted meg.

Megrázta a fejét. – Tudtam, hogy soha többet nem leszek képes ilyet tenni. Akar tudni valamit? Iszonyú sokat gondolkodtam rajta, átgondoltam újra és újra, és azt hiszem, elment az eszem. Nemcsak hiszem, hanem tudom. Mrs. Potowski miatt történt. Láttam a vértócsát, a véres szemét, azokat a döféseket meg szúrásokat a testén, és ettől bekattantam. Megőrültem. Egészen addig nem voltam eszemnél, amíg Barbara Ettinger meg nem halt. Aztán megjött az eszem, de ő már nem élt.

Hirtelen minden kitisztult. Nem maradhattam házas, és ekkor jöttem rá először, hogy nem is kell. Otthagyhattam a feleségemet meg Dannyt. Borzalmas dolog volt, de azt terveztem, hogy megölöm, és meg is öltem valakit, és tudtam, hogy ez szörnyűbb minden másnál, mindennél, amit a feleségemmel tehetnék. Annál is szörnyűbb, hogy elhagyom őt.

Újból átvettük az egészet, néhány részletet még tisztáznom kellett. Megitta a sörét, de többet nem kért. Én inni akartam, de nem sört, és nem vele. Nem utáltam őt. Nem tudom, pontosan mit éreztem iránta. De inni nem akartam vele.

Megtörte a csendet. – Ebből semmit sem lehet bizonyítani. Nem érdekes, mit mondtam el magának. Nincsenek tanúk, nincs bizonyíték.

– Az emberek láthattak a környéken.

– És kilenc év múlva is emlékeznek rám? Arra, hogy melyik napon láttak?

Természetesen igaza volt. Nem hittem, volna, hogy találok egy kerületi ügyészt, aki ez alapján vádat emelne. Nem volt mi alapján vádat emelni.

– Vedd fel szépen a kabátodat, Burt.

– Miért?

– Mert lemegyünk a Tizenharmadik körzetbe, és beszélünk egy Fitzroy nevű detektívvel. Elmondhatod neki, amit nekem.

– Az elég nagy hülyeség lenne, nem?

– Miért?

– Mert nekem semmit sem kell csinálnom. Csak tartani a számat. Senki sem

tud bizonyítani semmit. Még meg se próbálnák.

– Igen, ez valószínűleg igaz.

– Maga meg azt akarja, hogy tegyek beismerő vallomást.

Az arckifejezése olyan volt, akár egy gyereké. – Miért?

Hogy lezárjam, gondoltam. Hogy minden kerek legyen. Hogy megmutassam Frank Fitzroynak, igaza volt, amikor azt mondta, hogy akár még meg is oldhatom az ügyet.

De ezt feleltem: – Jobban fogod magad érezni tőle.

– Ne nevettesse már ki magát.

– Most hogy érzed magad, Burt?

– Hogy érzem magam? – Elgondolkodott a kérdésen. Aztán mintha magát is meglepte volna a válasza: – Jól.

– Jobban, mint korábban?

– Igen.

– Jobban, mint vasárnap?

– Azt hiszem.

– Soha nem mondtad el senkinek, igaz?

– Persze hogy nem.

– Soha senkinek kilenc év alatt. Nem is gondolkodtál rajta túl sokat, de néha azért eszedbe jutott, és mégsem beszéltél róla senkinek.

– És?

– Hosszú ideje cipeled a terhet.

– Istenem.

– Nem tudom, mit tesznek veled, Burt. Lehet, hogy még ülnöd sem kell. Egyszer egy gyilkos miattam végzett magával, és ezt még egyszer nem szeretném. Másszor meg egy gyilkost rábeszéltem, hogy tegyen beismerő vallomást, mert meggyőztem, ha nem teszi, akkor öngyilkosságot fog elkövetni. Szerintem te nem ez vagy. Azt gondolom, hogy kilenc évig éltél együtt ezzel, és akár életed végéig együtt élhetsz vele. De tényleg ezt akarod? Nem akarsz megszabadulni a tehertől?

– Istenem – ejtette a fejét a kezébe. – Össze vagyok zavarodva.

– Nem lesz semmi baj.

– Benne lesz a képem az újságokban. Benne leszek a hírekben. Milyen hatással lesz ez Dannyre?

– Először magad miatt kellene aggódnod.

– Elvesztem az állásom – mondta. – Mi lesz velem?

Erre nem válaszoltam. Mert nem tudtam.

– Oké – mondta hirtelen.

– Mehetünk?

– Azt hiszem.

Útközben megszólalt: – Azt hiszem, vasárnap már tudtam. Tudtam, hogy addig fog turkálni, amíg ki nem deríti, hogy én voltam. Már akkor el akartam mondani.

– Szerencsém volt. Véletlenül keveredtem a St. Marks utcába, eszembe jutottál, és nem volt jobb dolgom, mint megnézni, hogy hol laktál. De a számozás abbamaradt százharminckettőnél.

– Ha nem ez a véletlen, akkor egy másik. Csak idő kérdése volt onnét kezdve, hogy besétált a lakásomba. Lehet, hogy már akkor eldőlt minden, amikor megöltem őt. Vannak, akik megússzák a gyilkosságot. Én nem tartozom közéjük.

– Senki sem úsz meg egy gyilkosságot. Csak nem kapják el.

– Nem ugyanaz?

– Téged kilenc évig nem kaptak el, Burt. Akkor mit úsztál meg?

– Ó – bólintott. – Értem.

Mielőtt elértünk a Tizenharmadik körzethez, így folytattam: – Van valami, amit nem értek. Miért gondoltad azt, hogy könnyebb a feleséged megölni, mint elhagyni? Többször mondtad, hogy milyen borzalmas dolog elhagyni egy ilyen nőt. Hogy micsoda megvetendő dolog. De ez mindennap megtörténik. Férfiak és nők megállás nélkül elhagyják egymást. A szüleid miatt sem kellett volna aggódnod, mert azt mondtad, nincs családod. Akkor meg miről van szó?

– Ó – felelte. – Nem tudja.

– Nem tudok mit?

– Nem találkozott vele. Ma délután sem ment ki Brooklynba, igaz?

– Nem.

(Soha nem látom a férjemet, még a csekket sem látom… Érti? Érti?)

– A Potowski nő, meg a véren keresztül is bámuló szeme. Amikor megláttam, annyira megütött, hogy ki kellett jönnöm. Nem bírtam ott állni. De ezt maga nem érti, mert semmit sem tud a feleségemről.

(Manhattanben lakik. Talán van telefonja, és még a telefonkönyvben is benne van. Nézze csak meg. Talán elnézi nekem, ha nem én teszem meg.)

A válasz ott lebegett előttem. Ha kinyúlok, meg is érinthettem volna. De az agyam le volt maradva egy lépéssel.

– A feleségem vak – mondta Havermeyer.

TIZENHÉT

Hosszú éjszaka kerekedett belőle, de nem amiatt, hogy lementünk a Huszadik utcába. Fogtam egy taxit, és gyanítom, hogy menet közben beszélgettünk, de nem emlékszem, miről. Kifizettem a taxit, Havermeyert odavittem Frank Fitzroyhoz, bemutattam neki, és nagyjából végeztem is. Hivatalosan semmi közöm nem volt az ügyhöz. Nem kellett ott maradnom és megvárnom, amíg a gyorsíró leírja Havermeyer vallomását. És nekem sem kellett vallomást tennem.

Fitzroy lekísért a sarokra, és meghívott egy italra a P. J. Reynoldsban.

Nem nagyon akartam elfogadni a meghívását. Inni akartam, de körülbelül ugyanannyi kedvem volt együtt inni Fitzroyjal, mint Havermeyerrel. Úgy éreztem, minden és mindenki távol van tőlem, bezárkóztam magamba, ahol a halott és a vak nők nem tudtak hozzám férni.

Az italok megjöttek, ittunk, aztán Fitzroy megszólalt: – Szép munka volt, Matt.

– Szerencsém volt.

– Ilyesfajta szerencse nincs. Te oldottad meg. Valami miatt kiszúrtad Havermeyert.

– Még több szerencse. A két másik zsaru a Hatvanegyesből meghalt.

– Akár telefonon is beszélhettél volna vele. De te valami miatt személyesen akartál találkozni vele.

– Nem volt jobb dolgom.

– Feltettél neki egy rakás kérdést, hátha hazugságon kapod, így a végén rá is jöttél, hogy ő tette.

– Jó időben voltam jó helyen, a szemem megakadt annak a boltnak a nevén, és még a két zsaru is elsétált előttem.

– Ó, baszd meg, Matt – mondta, és intett a csaposnak. – Ha akarod, akkor kicsinyítsd csak a szereped.

– Nem hiszem, hogy bármi olyasmit tettem, ami miatt érdemes lennék a detektívfőnök címre. Ennyi.

A csapos odajött. Fitzroy a poharunkra mutatott, a csapos megtöltötte őket. Hagytam, hadd fizessen, az előzőt én álltam.

– Azt ugye tudod, Matt, hogy semmiféle hivatalos elismerést nem fogsz kapni? – kérdezte.

– Jobb is így.

– Azt mondjuk a sajtónak, hogy Havermeyer olvasta Pinell letartóztatását, és annyira úrrá lett rajta a bűntudat, hogy feladta magát. Átbeszélte veled, egy másik exzsaruval, és ezután döntött úgy, hogy beismerő vallomást tesz. Ez hogy hangzik?

– Mint az igazság.

– Csak pár dolgot hagyunk ki. Szóval ott tartottam, hogy semmiféle hivatalos elismerést nem fogsz kapni, de azért az emberek a kapitányságon tudni fogják, hogy ki kapta el Havermeyert. Értesz?

– És?

– Szóval ennél jobb alkalmat nem is találhatnál arra, hogy visszagyere nyomozónak. Beszéltem Eddie Koehlerrel a Hatodikban. Minden gond nélkül felvennének.

– Én nem ezt akarom.

– Ő is ezt mondta. De biztos vagy benne? Értem, hogy magányos farkas vagy, tele a tököd a világgal, és ezt is jobban emelgeted – ütögette meg a poharamat – a kelleténél. De te zsaru vagy, Matt. Azzal, hogy visszaadtad a jelvényedet, még nem szűntél meg az lenni.

Egy ideig gondolkodtam, de nem azért, mert megfontoltam volna az ajánlatát, hanem mert jól akartam megfogalmazni a válaszomat. – Igazad van, bizonyos értelemben – mondtam. – Ugyanakkor meg nincs igazad, mert én már azelőtt megszűntem zsaru lenni, hogy leadtam a jelvényemet.

– Csak azért, mert az a kisgyerek meghalt.

– Nem csak amiatt – vontam vállat. – Az emberek változnak, így az életük is.

– Nos – bólintott, aztán pár percig semmit sem szólt. Végül sikerült egy kellemesebb témát találnunk. Megbeszéltük, miért nem lehet a mostani szabályozás szerint elűzni az utcákról az itt-a-piros-hol-a-pirost játszó svindlereket. A büntetés hetvenöt dollár, a bevételük meg naponta ötszázezer dollár. – Van ez a bíró – mesélte Fitzroy –, aki egyszerre többet is elengedett büntetés nélkül, mert megígérték, hogy többet nem csinálnak ilyet. „’Gígérem, biro úr, meg én!” Ezek a mocskok akár még azt is megígérik, hogy a nyelvükön szőrt növesztenek, ha ezzel megúszhatják a hetvenöt dolláros büntetést.

Rendeltünk még egy kört. Hagytam, hadd fizesse ezt is, aztán visszamentünk a kapitánysághoz, ahol én fogtam egy taxit, és hazamentem. A recepción nem várt üzenet, így beugrottam az Armstrongba, és az éjszaka

ott nyúlt meg.

Nem volt ám rossz. Bourbonnel ízesítettem a kávémat, lassan kortyoltam, hogy kitartson, a hangulatom meg nem lett sem sötét, sem borús. Néha beszélgettem a vendégekkel, de javarészt a nap eseményeit pörgettem vissza a fejemben, Havermeyer magyarázatára figyelve. Valamikor felhívtam Jant, hogy elmeséljem neki, mi történt. De foglalt volt. Vagy beszélt valakivel, vagy megint félretette a telefont. Nem akartam tudni, melyik.

A változatosság kedvéért pont eleget ittam. Nem vesztettem el az emlékezetemet. És nem álmodtam semmit.

Mire másnap leértem a Pine utcára, Charles London már tudta, mi történt. Az újságok azt írták meg, amit Fitzroy mondott. Rólam is írtak, mint az exzsaruról, aki meghallgatta Havermeyer vallomását, és bekísérte a kapitányságra, hogy feladhassa magát Barbara Ettinger meggyilkolásáért.

Ennek ellenére nem örült, hogy lát.

– Tartozom magának egy bocsánatkéréssel – mondta. – Sikerült meggyőznöm magam, hogy a nyomozása csak káros lehet sok ember életére. Azt hittem, hogy…

– Tudom, hogy mit hitt.

– Kiderült, hogy tévedtem. De még mindig aggódok, hogy mi derül ki a tárgyaláson.

– Nem kell aggódnia – feleltem. – A lányát nem egy fekete férfi ejtette teherbe. – Úgy nézett rám, mintha arcon csaptam volna. – A férje magzatát hordta. Lehet, hogy volt szeretője, talán válaszképpen a férje viselkedésére, de szó sincs semmiféle fekete férfiről. Ezt csak a volt veje találta ki.

– Értem. – Odasétált az ablakhoz, és megnézte, ott van-e még a kikötő. Megfordult, és így szólt: – Legalább ennek jó lett a vége, Mr. Scudder.

– Jó a vége?

– Barbara gyilkosa a törvény előtt felel a tettéért. Nekem meg nem kell többé aggódnom, hogy ki ölte meg és miért. Igen, nyugodtan mondhatom, hogy jó véget ért.

Tőlem mondhatta, ha akarta. Nem voltam biztos benne, hogy Havermeyerre mi vár a törvény színe előtt, és merre fordul az élete. Abban sem voltam biztos, ez az egész milyen hatással lesz Havermeyer exfeleségére és fiára. Londonnak nem kellett amiatt aggódnia, hogy Douglas Ettinger ölte meg a feleségét, de azért sok mindent megtudhatott a volt sógora jelleméről.

Ráadásul én láttam az intő jeleket Ettinger második házasságában.

Kíváncsi voltam, mennyi ideig marad a kertvárosi szőke derűs fényképe az asztalán. Ha elválnak, akkor Ettinger vajon képes lesz tovább dolgozni a második exapósának?

Végül azon tűnődtem, hogy az emberek milyen gyorsan képesek egy új valósághoz alkalmazkodni. London az elején azt hitte, a lányát minden ok nélkül ölték meg, és ezt fogadta el. Aztán azt hitte, hogy mégis volt oka a halálának, ráadásul olyasvalaki ölte meg, aki ismerte is őt, és ezt fogadta el. Végül megtudta, hogy a lányát egy idegen gyilkolta meg olyan okoknál fogva, amiknek semmi közük nem volt Barbarához. A halála csak főpróba volt egy másik gyilkossághoz, és a halálával megmentette a második áldozat életét. Lehetett ezt úgy nézni, mint valami kozmikus terv részét, vagy akként is, hogy a világ meg van őrülve. Így vagy úgy, London könnyen alkalmazkodni fog valamelyik verzióhoz.

Mielőtt eljöttem tőle, adott egy csekket ezer dollárról. Bonusz, mondta, és erősködött, hogy fogadjam el. Nem vitatkoztam. Ha így kapok pénzt, akkor elfogadom, és zsebre rakom. A szívem mélyén a zsaru még emlékezett arra, hogyan kell ezt csinálni.

Dél körül felhívtam Jant, de nem vette fel. Délután megint próbáltam, akkor háromszor egymás után foglaltat jelzett. Hat körül tudtam végre beszélni vele.

– Nehéz elérni téged – kezdtem.

– Nem voltam itthon. Aztán telefonáltam.

– Nekem is volt dolgom – feleltem, majd elmeséltem neki, mi történt tegnap délután óta, amikor megtudtam tőle, hogy Havermeyer fia, Danny a Boldog Időkbe járt. Elmondtam neki, miért kellett Barbara Ettingernek meghalnia, és azt is, hogy Havermeyer felesége vak.

– Jesszusom – sóhajtotta.

Beszéltünk még egy keveset, aztán megkérdeztem, mi a terve vacsorára. – A megbízóm adott nekem ezer dollárt, amiért nem dolgoztam meg – mondtam. – Úgy érzem, egy részét szeretném fényűzően elkölteni, mielőtt elverem a maradékot.

– Attól tartok, a ma este nem jó – felelte. – Már csináltam salátát.

– És nem akarsz pár jó bárba bemenni, miután megetted a salátádat? A Blanche-on kívül nekem bármi megteszi.

Szünet. Aztán megszólalt: – Az van, Matthew, hogy ma este el kell mennem valahova.

– Ó.

– Egy találkozóra.
– Egy találkozóra? Kivel?
– Senkivel. Illetve gyűlésre.
– Gyűlésre?
– Egy AA-gyűlésre.
– Értem.
– Alkoholista vagyok, Matthew. Ezzel szembe kell néznem, és tennem kell valamit.
– Nem volt az a benyomásom, hogy olyan sokat iszol.
– Nem az számít, hogy mennyit iszol. Hanem az, hogy milyen hatással van rád. Emlékezetkieséseim vannak. Változik a személyiségem. Azt mondom magamnak, hogy nem fogok inni, aztán mégis. Azt mondom magamnak, csak egy pohárral iszom, reggel meg üres üvegre ébredek. Alkoholista vagyok.
– Már voltál az Anonim Alkoholistáknál.
– Igen.
– Azt hittem, nem jött be neked.
– Dehogyisnem. Minden jó volt. Egészen addig, amíg nem ittam. Most rendesen meg akarom próbálni.
Egy pillanatra elgondolkodtam. – Nos, szerintem ez egy jó ötlet – mondtam.
– Igen?
– Igen – válaszoltam, és komolyan gondoltam. – Szerintem ez egy jó dolog. Sokaknak segít, és nem látom, neked miért ne segítene. Ma este gyűlésre mész?
– Igen. Délután már voltam egyen.
– Azt hittem, csak este van gyűlés.
– A nap minden órájában az egész városban.
– Milyen gyakran kell menned?
– Nem kell csinálnod semmit. Azt csinálsz, amit akarsz. De azt ajánlják, hogy az első kilencven napban legalább kilencven gyűlésre menj el. De többre is lehet. Rengeteg időm van. Sok gyűlésre tudok elmenni.
– Ez nagyszerű.
– A ma délutáni gyűlés után egy ismerősömmel beszéltem telefonon, akivel a múltkor barátkoztam össze. Ma este is megyek, így ezen a napon is túl leszek. Egy nap pia nélkül.
– Aha.
– Ez így megy, tudod. Egyszerre csak egy nap.

– Remek. – Megtöröltem a homlokom. Elég meleg tud lenni a fülkében csukott ajtónál. – És mikor van vége ezeknek a gyűléseknek? Tíz? Fél tizenegy?

– Tízkor.

– Nos, akkor…

– De utána be szoktunk ülni valahova egy kávéra.

– Értem. Mi lenne, ha tizenegy körül felmennék hozzád? Vagy később, ha tovább akarsz kávézni velük.

– Nem hiszem, hogy ez egy jó ötlet lenne, Matthew.

– Nem?

– Most az egyszer tényleg meg akarom próbálni. Nem akarom tönkretenni, mielőtt elkezdem.

– Jan – mondtam. – Nem azt terveztem, hogy felmegyek hozzád, és iszunk.

– Tudom.

– Vagy előtted, ha már itt tartunk. Ha veled vagyok, nem iszok. Semmi gond.

– Mert akkor teszed le az italt, amikor akarod.

– Ha együtt vagyunk, akkor nem fogok inni.

Újabb szünet. Amikor megszólalt, feszültséget hallottam a hangjában.

– Istenem – sóhajtott. – Matthew, ez nem ilyen egyszerű.

– Nem?

– Azt mondják a gyűlésen, hogy emberekkel, helyekkel és dolgokkal kapcsolatban erőtlenek vagyunk.

– Nem tudom, ez mit jelent.

– Azt jelenti, hogy el kell kerülnünk mindent, ami növeli a vágyunkat az ivásra.

– És én növelem a vágyad az ivásra?

– Attól félek, igen.

Résnyire kinyitottam a fülke ajtaját, hogy beengedjek egy kis levegőt.

– Ezt pontosan mit akar jelenteni? Hogy többet nem találkozunk?

– Ó, istenem.

– Csak mondd el a szabályokat, hogy én is értsem.

– Jézusom. Én nem tudok abban gondolkodni, hogy soha. Még azt sem tudom mondani, hogy soha többet nem iszok. Egyszerre egy nap, ez a fő szabály. Szóval akkor csináljuk mi is így.

– Ma nem akarsz látni engem.

– Dehogyisnem akarlak látni! Jézusom. Nézd, ha akarod, akkor gyere fel

tizenegy körül.

– Nem – feleltem.

– Nem?

– Azt mondtam, hogy nem. Igazad volt. Nem kellene erőlködnöm. Olyan vagyok, mint a megbízóm. Nekem is alkalmazkodnom kell egy új valósághoz. Szerintem helyesen cselekszel.

– Tényleg?

– Igen. És ha úgy érzed, hogy távol kell tőlem maradnod, akkor csináljuk egyelőre ezt. Aztán ha megint találkoznunk kell, akkor találkozni fogunk.

Szünet. – Köszönöm, Matthew.

Mit? Mit köszönt? Kiléptem a fülkéből, és felmentem a szobámba. Felvettem egy tiszta inget meg egy nyakkendőt, és meghívtam magam egy tisztességes marhasültre a Slate-be. Ez egy kocsma a zsaruknak a John Jay College-ból meg a Midtown Northból. Szerencsére egy ismerős arcot sem láttam. Rendeltem egy istenes steaket, előtte ittam egy martinit, utána meg egy brandyt.

Hazafelé a Kilencedik sugárúton elmentem a St. Paul előtt. A templom zárva volt. Egy szűk lépcsőn a pincébe indultam. Nem a nagyterembe, ahol bingózni szoktak hetente kétszer, hanem egy kisebb terembe, ahol gyűléseket tartanak.

Az ember lassan megtanulja, mi, hol van a környéken, ahol él. Akár akarja tudni, akár nem.

Pár percig az ajtó előtt álltam. A fejem kicsit könnyűnek éreztem, a mellkasom szűknek, mintha egy abroncsot húztak volna rá. Úgy döntöttem, a brandy miatt. Erőteljes ital. Nem gyakran találkoztam vele.

Kinyitottam az ajtót, és benéztem. Nagyjából két tucat ember ült összecsukható székeken. Egy asztalon nagy kávéstermosz állt, mellette pár stósz műanyag pohár. A falon szlogenek lógtak: „Csak Nyugodtan”, „Ne Komplikálj”. Évezredek kibaszott bölcsessége.

Feltehetően Jan is egy ugyanilyen teremben ült. Egy templom pincéjében a SoHóban.

Sok szerencsét, hölgyem.

Visszaléptem, az ajtó becsapódott, felmentem a lépcsőn.

Azt képzeltem, az ajtó mögöttem kinyílik, emberek futnak utánam, és visszarángatnak. Persze semmi ilyesmi nem történt.

A mellkasomat mintha továbbra is abroncs szorította volna.

A brandy, mondtam magamnak. Bölcs lenne, ha a jövőben távol maradnék

tőle. Maradjunk annál, amit megszoktunk. Maradjunk csak a bourbonnél.

Bementem az Armstrongba. Egy kis bourbon enyhíti a brandy szorítását. Egy kis bourbon mindennek a szorítását enyhíti.